

Møteinnkalling

Utvalg: Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Møtested: Meløy
Dato: 21.06.2019
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 974 35 783. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Befaring 20. juni 2019:

10:00:

- Oppstart ved informasjonspunktet på Fykan ved Kystriksveien (mellom Fykantunnelen og Svartisentunnelen):
- Orientering om informasjonsprosjekt ved prosjektansvarlig Petter Kjærnes, Gildeskål kommune

11:00:

- Holandsvika: Skyssbåt over til Engenbreen

11:15:

- Avreise Engen brygge til Engenbreen med sykkel/buss(?)
- Espen Maruhn v. Meløy Utvikling innleder og orienterer underveis

15:15

- Engen Brygge: Retur til Holandsvika

16:00

- Fykantrappa opp til Rallarbrakka – Anne-Marit Olsen, v. Vitar AS
- Enkel servering på Rallarbrakka

18:30

- Retur til Svartisen Apartments

20:00

- Middag

Styremøte 21. juni 2019:

09:00:

- Oppstart
- Orienteringer:
 - o Sekretariatet orienterer
 - o Nasjonalparkutstilling på Nordland nasjonalparksenter
 - o Utsiktspunkt Junkerdalsura v. Saltdal utvikling

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 12/2019	Godkjenning av innkalling / protokoll		2003/577
ST 13/2019	Delegerte saker		2003/577
DS 40/2019	Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon for motorisert transport første helg i mai til hytte ved Salbergvannet - Ronny Ingvaldsen		2019/642
DS 41/2019	Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon - Motorferdsel - - Cato Johansen - Elisabeth Angler Johansen - Patrick Johansen - Grethe Johansen		2006/8832
DS 42/2019	Junkerdal Nasjonalpark - dispensasjon for motorisert ferdsel - Jon-Ole Kuhmunen og Karl-Henrik Kuhmunen		2019/3694
DS 43/2019	Láhko nasjonalpark - Dispensasjon til motorferdsel etter 1. mai - Transport av ny ytterdør - Bård Kjetil Hillestad		2016/5639
DS 44/2019	Gåsvatnan landskapsvernområde -Søknad om dispensasjon for transport av utstyr med snøscooter - Storgamvatnet - Halvdan Johannessen		2016/2222
DS 45/2019	Gåsvatnan landskapsvernområde -Søknad om dispensasjon for transport av utstyr med snøscooter - Elivatn - Halvdan Johannessen		2016/2222
DS 46/2019	Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om dispensasjon for transport av utstyr med snøscooter - Gjeterhytta i Sør dalen - Saltdal sausankerlag		2019/3033
DS 47/2019	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Dispensasjon for motorisert transport ved til gapahuk i Tollådalen - Trones skole v. Knut Rønnåbakk		2019/3371
DS 48/2019	Gåsvatnan landskapsvernområde - Utvidet dispensasjon for frakt av ved med snøscooter til hytte ved Store Gåsvatn - - Jacob Linaker		2013/595
DS 49/2019	Gåsvatnan landskapsvernområde - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Transport av personell i forbindelse med skadefellingsuttak - Saltdal skadefellingslag		2019/811
DS 50/2019	Rago nasjonalpark - Dispensasjon for bruk av helikopter til Litlverivasshytta - Fauske og Sørfold jeger- og fiskeforening		2012/162
ST	Referatsaker		2003/577

14/2019		
RS 4/2019	Brev til kommunene i Midtre Nordland - Hvilke forventninger har din kommune til nasjonalparken(e)?	2018/7880
RS 5/2019	Invitasjon til prosjektdeltakelse i forskningsprosjektet NP-trails 2020-2024	2019/2493
RS 6/2019	Støtteerklæring til deltakelse i prosjektsamarbeid - NP-trails 2020 - 2024	2019/2493
RS 7/2019	Avtale - innsamling av insekter Junkerdalsura naturreservat - Universitetet i Tromsø	2019/3326
RS 8/2019	Søknad om dispensasjon - Tiltak på ruten Skaiti - Balvatnet - Junkerdal nasjonalpark - Sør om Argalad hytta - Bodø og Omegns Turistforening	2018/3842
RS 9/2019	Trekker søknad - tiltak på ruten Skaiti - Baltvatn	2018/3842
RS 10/2019	Miljødirektoratet - Bruk av el-sykkel i verneområder	2019/3406
RS 11/2019	Referat fra møtet om Hålaveien	2012/6862
RS 12/2019	Svar til referat fra møtet om Hålaveien	2012/6862
RS 13/2019	Høringsuttalelse - Forslag til besøksstrategi - Rago nasjonalpark - Sørfold	2017/984
RS 14/2019	Vedtak - Klage på begrensning i tillatelse til motorisert transport til hytte - Saltfjellet landskapsvernområde	2018/7929
RS 15/2019	Henvendelse vedr felling av gran i nasjonalparker - Naturvernforbundet i Salten	2019/3060
RS 16/2019	Restaureringsprosjekt / uttak av plantet gran - Junkerdalsura naturreservat - Saltdal	2016/8388
ST 15/2019	Junkerdalsura naturreservat - Skjøtselsprosjekt felling gran	2016/8388
ST 16/2019	Enkel besøksstrategi Junkerdalsura naturreservat	2019/4061
ST 17/2019	Saltfjellet-Svartisen - Besøksstrategi - Revidert fremdriftsplan med hensyn til styrket medvirkning	2019/3977
ST 18/2019	Láhko nasjonalpark - Forvaltningsplan- Veien videre mot faglig godkjenning	2015/3474
ST 19/2019	Behandling av klage på vedtak i ST 5/2019 - Tiderstedthytta - Láhko nasjonalpark	2019/204
ST 20/2019	Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om motorisert ferdsel til Jarbrufjell gård i forbindelse med prøveprosjekt: NoFence-klaver til storfe - Rune Alm	2019/4009

ST 21/2019	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Klage på vedtak - Motorisert transport til gapahukene i Tollådalen - Saltfjellet rbd	2019/3371
ST 22/2019	Sjunkhatten nasjonalpark - Endring av hovedinnfallsport i Bodø	2012/6862
ST 23/2019	Rago nasjonalpark - Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon fra verneforskriften - Landingstillatelse for helikopter ved henting av vannprøver - NIVA	2018/5929
ST 24/2019	Behandling av søknad om utlegging av gytegrus i Lahko nasjonalpark	2019/1279
ST 25/2019	Rago nasjonalpark - Behov for ny bygningsmasse - Doukta reinbeitedistrikt	2019/2232
ST 26/2019	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Søknad om å arrangere "Telegrafruta Ultra" - Magnar Øygarden	2018/5613
ST 27/2019	Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Søknad om dispensasjon fra verneforskriften - Oppsett av utedo - Krukkistua - Polarsirkelen turlag	2019/2295
ST 28/2019	Spørsmål/Svar	2003/577

ST 13/2019 Delegerte saker

DS 40/2019 Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon for motorisert transport første helg i mai til hytte ved Salbergvannet - Ronny Ingvaldsen

DS 41/2019 Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon - Motorferdsel - - Cato Johansen - Elisabeth Angler Johansen - Patrick Johansen - Grethe Johansen

DS 42/2019 Junkerdal Nasjonalpark - dispensasjon for motorisert ferdsel - Jon-Ole Kuhmunen og Karl-Henrik Kuhmunen

DS 43/2019 Láhko nasjonalpark - Dispensasjon til motorferdsel etter 1. mai - Transport av ny ytterdør - Bård Kjetil Hillestad

DS 44/2019 Gåsvatnan landskapsvernområde -Søknad om dispensasjon for transport av utstyr med snøscooter - Storgamvatnet - Halvdan Johannessen

DS 45/2019 Gåsvatnan landskapsvernområde -Søknad om dispensasjon for transport av utstyr med snøscooter - Elivatn - Halvdan Johannessen

DS 46/2019 Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om dispensasjon for transport av utstyr med snøscooter - Gjeterhytta i Sjørdalen - Saltdal sausankerlag

DS 47/2019 Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Dispensasjon for motorisert transport ved til gapahuk i Tollådalen - Trones skole v. Knut Rønnåbakk

DS 48/2019 Gåsvatnan landskapsvernområde - Utvidet dispensasjon for frakt av ved med snøscooter til hytte ved Store Gåsvatn - - Jacob

Linaker

DS 49/2019 Gåsvatnan landskapsvernområde - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Transport av personell i forbindelse med skadefellingsuttak - Saltdal skadefellingslag

DS 50/2019 Rago nasjonalpark - Dispensasjon for bruk av helikopter til Litlverivasshytta - Fauske og Sørfold jeger- og fiskeforening

ST 14/2019 Referatsaker

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Fylkesmannen i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Storjord
8255 Røklund

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47
fmnopost@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Inge Sollund Ingvaldsen

Vår ref. 2018/7880

Deres ref. «REF»

Dato 16.05.2019

Brev til kommunene i Midtre Nordland - Hvilke forventninger har din kommune til nasjonalparken(e)?

Forvaltning

Det siste året har Midtre Nordland nasjonalparkstyret jobbet med å bedre ressursituasjonen i våre verneområder, knyttet til tiltak og forvaltning. Som en del av dette arbeidet har det vært diskutert om intensjonene ved å opprette et stort nasjonalparkstyre for alle nasjonalparkene i Midtre Nordland, har blitt møtt. Det å samlokalisere alle nasjonalparkene under et felles styre skulle føre til mer enhetlig forvaltning, styrket kompetanse, unngå dobbeltrepresentasjon og mindre ressurser til drift og administrasjon skulle komme verneområdene til gode i form av mer midler til forvaltning og tiltak.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre vil etter utvidelsen av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark forvalte 4642 km² av storslått norsk natur. Dette utgjør nesten 19 % av alle norske nasjonalparker i areal, og 12,5 % av norske nasjonalparker i antall.

De siste syv årene har Midtre Nordland nasjonalparkstyre fått 1 746 200,- til tiltak i verneområdene. Fordeler man dette flatt på de fem nasjonalparkene gir dette rundt 350 000,- per nasjonalpark. Dette er selvfølgelig ikke tilfelle da det har vært noen områder som har fått betydelig mer midler enn andre. De siste årene har broparten av midlene gått til noen få granprosjekter med det resultat av at andre prosjekter og nasjonalparker i Midtre Nordland har stått tomhendt tilbake.

I 2019 er det bevilget 81 419 000,- til tiltak i verneområder over statsbudsjettets kapittelpost 1420.21. Midtre Nordland nasjonalparkstyret ble tildelt 2 884 000,- av denne potten, eller 3,54 % av den totale rammen. Vi mener at dette ikke samsvarer med de store arealene styret forvalter, og strider med en av intensjonene ved opprettelsen av et stort nasjonalparkstyre. Vi er redd for at manglende ressurser vil påvirke mulighetene for en god og helhetlig forvaltning av områdene der både verneverdier og de besøkendes opplevelse av områdene blir forringet. Manglende ressurser vil særlig gå ut over merkevaresatsninga siden våre tilmålte tiltaksmidler knapt dekker utgiftene knyttet til store skjøtselsutfordringer.

I 2015 lanserte Klima- og miljødepartementet en ny merkevarestrategi for nasjonalparkene. Den nye merkevarestrategien legger opp til at kvalitet og inntrykk av nasjonalparkene skal løftes til et nytt nivå, som vil gjøre etterspørselen etter tiltaksmidler enda større i årene som kommer. Basert på erfaringene så langt er vi redde for at også arbeidet med implementering av ny merkevare for nasjonalparkene vil bli skadelidene og at våre nasjonalparker vil bli hengende etter i denne nasjonale satsningen. Alle nasjonalparker må ha godkjente

Nasjonalpark Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Låhko, Sjunkehatten og Rago

Naturreservat Blakkådalen, Storlia, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura

Landskapsvernområde Saltfjellet og Gåsvatnan

besøksstrategier før man kan benytte seg av den nye merkevaren og søke tiltaksmidler for informasjon og tilrettelegging i nasjonalparkene. Dette er et arbeid vi i Midtre Nordland nasjonalparkstyre prioriterer fremover, og vi ber kommunenevære aktive i denne prosessen.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har i 2019 fått på plass ei engasjementsstilling som skal bistå i den daglige driften i sekretariatet, slik at det frigjøres mer tid til å jobbe med tunge planprosesser (besøksstrategier og forvaltningsplaner). Engasjementet er søkt om for to år, mens budsjettposten som dekker lønn tildeles årlig. Vi vet ikke om vi får lønnsmidler i 2020.

Naturformidling

Nordland nasjonalparksenter har siden opprettelsen i 2005 vært et autorisert nasjonalparksenter for Junkerdal og Saltfjellet-Svartisen nasjonalparker(?). Dette utløste to grunntilskudd til å finansiere drift av senteret og lønn til personell. I 2016 ble det doble grunntilskuddet trukket tilbake, og alle nasjonalparksenterene fikk et enkelt grunntilskudd uavhengig av hvor mange nasjonalparker de skulle informere og formidle om. Nordland nasjonalparksenter som over år har bygd opp aktivitet basert på dobbelt grunntilskudd har måttet dekke inn dette tapet med prosjektmidler, for å kunne opprettholde aktiviteten og kvaliteten i informasjonsarbeidet. Prosjektmidlene søkes om hvert år med påfølgende rapporteringsfrist, med det resultat at naturveilederne bruker mye tid og ressurser på prosjektsøknader og dertil rapportering. Dette påvirker også kontinuiteten i prosjekter og til en viss grad også kvaliteten i gjennomføringa.

Frem til 2017 hadde Statens naturoppsyn egne naturveiledere. Lønnsmidlene til disse ble dekt gjennom egen post på statsbudsjettet. I forslag til revidert statsbudsjett 2017 ble disse lønnsmidlene overført til budsjettposten «Besøkscenter nasjonalpark». Nordland nasjonalparksenter kom da i posisjon til å søke om lønnsmidler til naturveileder dekt over statsbudsjettet. Disse midlene har de fått i 2018 og 2019, men bruken av disse må omsøkes og rapporteres årlig, som igjen krever både tid og ressurser. Med disse lønnsmidlene, og det enkle grunntilskuddet, har senteret tilnærmet lik grunnfinansiering som de hadde før 2016.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre vedtok i styresak 9/2019 at Nordland nasjonalparksenter skal være det foretrukne informasjonssenteret for sine nasjonalparker og verneområder. Dette under forutsetning av at dette skal komme hele Midtre Nordland til gode, og ikke bare bindes opp til ytterligere aktivitet i Saltdal. Dette vedtaket er i samsvar med Salten Regionråds vedtak i SR-sak 45/2011 der de forutsetter at Nordland nasjonalparksenter autoriseres for de parkene Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter, og at dette følges opp med økt grunnstøtte. De understreker at det er spesielt viktig at det føles opp statlige ressurser til naturveiledning knyttet til Sjunkehatten – barnas nasjonalpark.

Etter Salten regionråd kom med denne uttalelsen har nasjonalparksenteret fått redusert grunnstøtte, og få av de prosjektfinansierte tiltakene kommer Sjunkehatten til gode.

Oppsyn

Statskog Fjelltjensten er det lokale oppsynet i våre nasjonalparker. Dette er Statskog sitt feltapparat. Statens naturoppsyn (SNO) kjøper tjenester fra dem for å gjennomføre oppgaver i regi av staten. Blant annet oppsyn og tjenester knyttet til verneområder.

Oppsynsressursene i Midtre Nordland er svært små, sammenliknet med verneområder i andre deler av landet der verneområdene har faste SNO-stillinger.

Da Midtre Nordland nasjonalparkstyre overtok forvaltningsansvaret for Láhko nasjonalpark var det ei forutsetning om at oppsynsressursene måtte økes. I saksforberedelsene til styresak om forvaltningsansvar for Láhko ble det gjort en gjennomgang av oppsynsressursene i våre nasjonalparker. I 2012 var det kun 1,2 tilgjengelige årsverk i Statskog Fjelltjenesten. Med SNO sine tjenestekjøp var det 2,1 årsverk innen de 4284 km² som styret da forvaltet. Oppsynsressursene har ikke endret seg siden den gang.

I 2014 kom rapporten «Forenkling av utmarksforvaltningen» utarbeidet av en faggruppe i regi av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Denne pekte på at dagens naturoppsynsordninger er uhensiktmessig organisert vurdert opp mot samlet ressursbruk. Den ordninga vi har i dag krever ressurser til samarbeid, bestillingsdialoger og oppfølging av avtaler. Etter gode erfaringer fra Finnmark, der Fjelltjenesten ble overført til Statens naturoppsyn ved etablering av Finnmarkseiendommen, foreslår faggruppen at dette også gjøres for Fjelltjenesten i Troms og Nordland. Dette blir enklere for brukerne, og forvaltninga får en mindre ressurskrevende bestillingsdialog. Fjelltjenesten havner også ofte utenfor «det gode selskap» i SNO, og blir tilsidesatt hva gjelder informasjon, opplæring og ressurser.

Oppsummering

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ser flere fordeler med å være organisert i et stort nasjonalparkstyre, og at flere av intensjonene har blitt oppfylt. Man har klar å få en enhetlig forvaltning av alle fem nasjonalparkene og man har styrket forvaltningsknutepunktet på Storjord. Vi er derimot misfornøyd ved tildelingen av tiltaksmidler, og mener at stordriftsfordelene som skulle komme nasjonalparkene til gode, ikke er i henhold til intensjonen. Ved overtakelsen av naturreservatene vedtok styret at de takket ja til forvaltningsansvaret for disse, under forutsetning at det fulgte med tiltaksmidler til å endre naturreservatenes truetthet (uttak av gran). Overtakelsen av naturreservatene har ikke utløst mer tiltaksmidler.

Da nasjonalparkstyret overtok forvaltningsansvaret for Láhko var dette under forutsetning av at det måtte settes av mer ressurser til oppsyn i nasjonalparkene i Midtre Nordland. Denne forutsetninga er ikke imøtekommet.

Både nasjonalparkstyret og Salten regionråd presisert behovet for naturveiledere, særlig knyttet til etableringen av Sjunkehatten nasjonalpark- Lønnsmidlene til en naturveileder på Nordland nasjonalparksenter er en start i dette arbeidet, men dette dekker ikke inn de midlene nasjonalparksenteret mistet da det doble grunntilskuddet ble trekt tilbake. Nasjonalparkstyret føler at man ikke har kommet noe lengre i å tilby god naturveiledning til barn og unge i og rundt barnas nasjonalpark.

Et løft på disse tre feltene vil bidra til å gi bedre forvaltning og tilrettelegging, økt kvalitet og opplevelse av nasjonalparker, bedre ivaretagelse av naturverdier og økt forståelse for naturens verdier hos barn og unge i Midtre Nordland.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre oppfordrer din kommune til å gi en tilbakemelding på:

- I hvilken grad mener dere intensjonene til ved opprettelsen av et stort nasjonalparkstyre er oppfylt?
- Hvilke forventninger har kommunen for sine nasjonalparker og verneområder med tanke på: 1) forvaltning, 2) tilrettelegging, 3) skjøtsel, 4) naturoppsyn og 5) naturformidling/naturveiledning?
- Hvilke prioriteringer skulle dere ønske at nasjonalparkstyret gjorde for deres nasjonalpark(er) med tanke på dagens ressursituasjon?

Tilbakemeldingen sendes til Midtre Nordland nasjonalparkstyrets sekretariat som sammenstiller disse til en felles uttalelse ovenfor Klima- og miljødepartementet om forventninger, tilstand og ressursituasjon i våre verneområder, med målsetting om at vi i årene fremover får mer ressurser til god forvaltning av våre nasjonalparker. Benytt epostadresse: fmnoiin@fylkesmannen.no.

Med hilsen

Inge Sollund Ingvaldsen
sekretariatsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg:

1. Notat om ressursituasjon. Utarbeidet i forbindelse med styremøte 23. oktober 2018.
2. Svarbrev fra Salten regionråd om etablering av ny modell for forvaltning av nasjonalparker og større verneområder.

Mottakerliste:

Saltdal kommune	Kirkegt. 23	8250	Rognan
Fauske kommune	Postboks 93	8201	Fauske
Bodø kommune	Postboks 319	8001	Bodø
Beiarn kommune	Kommunehuset, Nedre Beiarveien 906	8110	Moldjord
Rana kommune	Postboks 173	8601	MO i RANA
Rødøy kommune		8185	Vågaholmen
Meløy kommune	Gammelveien 5	8150	Ørnes
Sørfold kommune	Rådhuset	8226	Straumen
Gildeskål kommune	Postboks 54	8138	Inndyr

Fra: Odd Inge Vistad[odd.inge.vistad@nina.no]

Dato: 03.04.2019 13:54:47

Til: Magnar Forbord; mai@norskfjellsenter.no; baaj@npkl.no; Erlend.Gjelsvik@oppland.org; bernt@hanen.no; olav.nord-varhaug@miljodir.no; siri.meland@norskfriluftsliv.no; jan.vidar.haukeland@nmbu.no;

Haaken.Michael.Christensen@innovasjon norge.no; Sveen, Kari; perly.berge@fjellstyrene.no; Vorkinn, Marit; anne-mari.planke@dnt.no; Skoglund Torkel; Aal Nils; Etnestad, Hanne; Ingvaldsen, Inge Sollund; Buttingsrud, Trond Erik; Knut Bjørn Stokke (knut.bjorn.stokke@nmbu.no); Peter Fredman; Harstad Werner (Werner.Harstad@vegvesen.no)

Kopi: Sofie Kjendlie Selvaag; Line Camilla Wold; Vegard Gundersen

Tittel: Forskningsprosjekt - invitasjon - samarbeidsbrev

Invitasjon til prosjektdeltakelse

Til medlemmer i nettverket NP Merkevare og nye inviterte!

Dette er en invitasjon og sterk oppfordring til å være med som samarbeidspart (se forklaring nederst) i det omsøkte forskningsprosjektet «NP-Trails» (2020-2024).

Søknaden sendes til Utmarks-utlysningen under programmet Miljøforsk hos NFR (Norges forskningsråd).

Søknadsfristen er onsdag 10. april.

Det er NINA som er ansvarlig søker, med NMBU på Ås, TØI i Oslo og Ruralis i Trondheim som samarbeidende forskere. NFR krever at dette skal være det de kaller et *samarbeidsprosjekt*, og det er et godt grep. Dvs. at relevante aktører utover forskergruppa skal være med å forme prosjektet og være delaktig i arbeidsgrupper, møter mm under gjennomføringen av prosjektet, og ellers være til disposisjon for avklaringer og tilrettelegging undervegs.

Utover dette er det ikke forventa økonomiske bidrag eller aktiv arbeidsinnsats i selve gjennomføringen.

I vel et år har NINA også leda nettverket «Merkevare nasjonalpark» med nettopp en slik brei deltakelse (nær 30 deltakere fra relevante næringer og organisasjoner, forvaltning, grunneiere og forskning) på temaet 'Nasjonalparker og reiseliv'. Dette nettverket har også vært del-finansiert av NFR, og mye av formålet var nettopp å starte samarbeidet fram mot en framtidig utlysning og søknad. Derfor er mange av dere også forberedt på denne henvendelsen. I nettverket har vi gjennomført tre seminarer med faglige innlegg og diskusjoner om muligheter og begrensninger med den nye merkevaren og besøksstrategier for nasjonalparker.

Vi sender en felles invitasjonstekst til alle, enten dere har vært med i nettverket eller er nye i anledning denne søknaden.

Men de nye har vi snakka med på telefon, og avklart at det er interesse for å være med. Vi ser på dette prosjektet som et vinn-vinn prosjekt der verneområdene og omgivelsene rundt skal «åpnes opp» for mer besøk, samtidig som det skal skje innenfor rammene for vernet og verneverdiene. Det er nettopp dette brytningspunktet, mellom store attraksjoner og næringsutvikling, unik natur og sårbarhet, forvaltning og styring, og lokalbefolkningens ønsker og behov, at prosjektet opererer.

Prosjektet inneholder i alt fire arbeidspakker (AP) som både overlapper og utfyller hverandre.

- AP1 skal gjennomføre en helhetlig analyse av eksisterende data fra brukerundersøkelser som er gjennomført i ca. 25 nasjonalparker/verneområder de siste åra.
- I AP2 skal vi gjøre undersøkelser av konkrete tiltak/prioriteringer i tre sentrale case-områder, nemlig Prestholtstien i Hallingskarvet NP, hovedstien i Rago NP, og utfordringer rundt Knutshø nær Besseggen i Jotunheimen NP.
- AP3 skal studere kommunene rundt de samme case-områdene som i AP2 (Hol, Sørfold og Vågå, samt de aktuelle fylkeskommunene), og med fokus på næringsutvikling og planer (bla besøksstrategier, sti- og løypeplaner) for å utvikle attraksjonene.
- AP4 skal utvikle en manual/katalog for tematiske stier i tilknytning til verneområder.

Vi ønsker nettopp ditt bidrag som aktiv samarbeidspart i prosjektet. Mange har alt gjort en innsats med å diskutere aktuelle problemstillinger og gode studieområder for prosjektet, og bidratt inn med kunnskap, ideer og data. Vi trenger også samarbeid og hjelp til forme/innpasse den konkrete gjennomføringa i de utvalgte områdene, og til å videreforme forskningsresultatene senere. Vi inviterer derfor representanter på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Prosjektet dekker alle direkte utgifter dere har i prosjektperioden, men det er dessverre ikke mulig å dekke timekostnader.

Vi tror dette blir et veldig interessant prosjekt, og håper vi får tilslag på søknaden. Vi håper derfor du/dere blir med som aktive samarbeidspartnere. Vi har forsøkt å gjøre det enkelt ved å lage en standardtekst for alle, men dere må gjerne tilpasse denne.

- Kopier tekstforslaget i vedlegget (Såkalt: Letter of intent) på et brevkort – gjerne med egen institusjonslogo.
- Fyll inn manglende informasjon (gulmerket)
- Skriv under
- Scan og send dokumentet på e-post til prosjektleder Odd Inge Vistad odd.inge.vistad@nina.no – helst i løpet av **førstkommende fredag, senest mandag**.

Vennlig hilsen
Odd Inge Vistad
93 46 67 09

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Address
c/o Fylkesmannen i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Visitor adress
Storjord
8255 Røklund

Contact
Call centre: +47 75 53 15 00
Direct: +47 75 54 79 81
fmnopost@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

Norsk institutt for naturforskning - NINA
Postboks 5685 Sluppen
7485 Trondheim

Executive officer Inge Sollund Ingvaldsen

Our ref. 2019/2493

Yours ref.

Date 05.04.2019

Letter of internt

This letter confirms that Midtre Nordland nasjonalparkstyre will participate in a cooperating team in the project "NP-TRAILS" (2020-2024), submitted from NINA to the MILJØFORSK Outfield-call from the Research Council of Norway. Our main contact person for the project will be Inge Sollund Ingvaldsen.

If the project is funded, we look forward to contributing in the project as described in the project proposal. The project provides a valuable opportunity for us to follow up our institution/company goals of social responsibility and engagement. We believe that this project can contribute significantly to improving the use and management of natural resources in the national parks, and in the fringe areas.

We appreciate the opportunity to be involved in the project and will contribute to a good implementation. We will take part in the necessary meetings, workshops, answer e-mails, and take part in practical planning – when needed. We are aware that only travelling and accommodation costs will be covered, and that we are not expected to take direct part in the local data collection/research.

Yours sincerely,

Inge Sollund Ingvaldsen
Head of the secretariat of Midtre Nordland National Park board

Geir Waage
Chairman of Midtre Nordland National Park Board

This letter is approved electronically and therefore has no signature.

Nasjonalpark Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Låhko, Sjunkehatten og Rago
Naturreservat Blakkådalen, Storlia, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura
Landskapsvernområde Saltfjellet og Gåsvatnan

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Fylkesmannen i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Storjord
8255 Røklund

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 75531691
fmnopost@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

Saksbehandler Oskar Nyheim Pettersen

Vår ref. 2019/3326

Deres ref.

Dato 16.05.2019

Avtale om

Kartlegging av soppmygg i ulike verneområder i Saltdal kommune - Universitetet i Tromsø

Inngått mellom:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Og

Norges arktiske universitet - UiT
v/ prosjektleder Jostein Kjærandsen

Oskar Pettersen
Nasjonalparkforvalter

Jostein Kjærandsen, Tromsø museum

Avtalen undertegnes i to eksemplarer, ett til hver part.

Henvendelser

Alle henvendelser vedrørende denne avtalen rettes til:

Oskar Pettersen
Nasjonalparkforvalter
99599440
onpet@fylkesmannen.no

Jostein Kjærandsen
Førsteamanuensis
Jostein.kjarandsen@uit.no

Nasjonalpark Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Låhko, Sjunkehatten og Rago
Naturreservat Blakkådalen, Storlia, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura
Landskapsvernområde Saltfjellet og Gåsvatnan

Prosjektets beskrivelse og formål

Soppmygg er en stor gruppe tovinger (Diptera, Sciaroidea) som har en viktig funksjon som nedbrytere av dødt materiale, som fødekilde for bl.a insektetende fugler og som pollinatører av små uanselige blomster. Det er en gruppe mygg som ikke stikker eller plager mennesker på noe vis, men som er veldig artsrike i nordområdene (mer enn 1000 arter) Fremdeles mangler det kunnskap om hvilke arter som finnes i Norge og i hvilke habitat de forekommer i.

Prosjektet har som hovedmål å fullføre en solid kartlegging av soppmyggfaunaen i hele Nord-Norge. Nordland fylke er – i sterk kontrast til Troms og Finnmark – svært dårlig undersøkt med hensyn til soppmygg. Prosjektet vil derfor samle insekter i et utvalg av Nordlands mange karakteristiske karst-landskaper. I fjor ble det samlet sør i Nordland, mest i Grane kommune. Resultatene i Nordlands-prosjektet så langt er meget bra med en artsliste som inneholder over 500 registrerte arter av soppmygg. Av disse regnes hele 33 som nye for vitenskapen, selv om flere av de allerede var kjent også fra innsamlinger andre steder i Norden.

Prosjektleder v/ Jostein Kjærandsen er førsteamanuensis ved Tromsø Museum med ansvar for evertebratsamlingene der. Han er taksonom og forsker på diversitet av insekter, med mygg-gruppen soppmygg (Diptera, Sciaroidea) som spesialitet. Han leder en forskergruppe som samarbeider for å kartlegge og beskrive disse myggene i Norden, se:

https://en.uit.no/forskning/forskningsgrupper/gruppe?p_document_id=488838

Han leder også nå et prosjekt finansiert av den norske Artsdatabanken med tittelen «Soppmygg i Nord-Norge», se: <https://www.biodiversity.no/Pages/237225>

Insektsfaunaen i området er lite undersøkt i nyere tid, og forvaltningsmyndigheten ser positivt på all mulig kunnskap som kan bedre det generelle kunnskapsgrunnlaget tilknyttet ulike naturreservater i Saltdal. Forvaltningsmyndigheten ønsker derfor å samarbeide med Norges arktiske universitet v/ Tromsø museum i arbeidet med kartlegging av soppmygg i ulike verneområder innenfor Saltdal kommune.

Gjennomføring og varighet

I år ønsker UiT v/ Jostein Kjærandsen å fortsette denne spennende kartleggingen ved å utføre **innsamlinger nord for Saltfjellet**. I prosjektet inngår det planer om å samle inn insekter med flere ulike felletyper i følgende verneområder:

1. Junkerdalsura naturreservat.

Målfokus i søknaden med sine mange unike habitater med rik, varmekjær flora. Utmerker seg bl.a. med kalkbjørkeskog, høgstaude bjørkeskog, flomskog m.fl. **Prosjektleder er grundig advart mot rasfaren og vurderer å gå vestover mot Storjord samt inn fra Solvågli for å unngå de farlige partiene i hoved-ura.** Svært ønskelig dog å ha en fellelokaltet ved Trekta også.

2. Stor-Graddis naturreservat.

Utmerker seg med subalpin, storvokst furuskog på kalkgrunn samt tilgrensende myrområder.

3. Dypen naturreservat.

Utmerker seg med storvokst gammel furuskog samt frodige bekkekløfter.

4. **Semka-Stødi naturreservat.** Utmerker seg med lavalpine våtmarksområder langs Lønselva. Utsett i slutten av mai betinger bare områder og fremkommelighet til fots (kan eventuelt utsettes til juli).
5. **Gåsvatnan landskapsvernområde.** Utmerker seg med rike karstområder i Jarbrudalen. Vi ønsker å finne grottedaler med skog.
6. **Junkerdal nasjonalpark.** Vi vurderer også høyere alpine områder inne i nasjonalparken i den grad de er tilgjengelige og snøfrie ved utsett (kan eventuelt utsettes til juli).

Det er ønskelig å sette opp følgende sett av tre insektfeller på hver av totalt 7 utvalgte lokaliteter.

1 stk. Malaise-felle.

1 stk. SLAM-felle, noen av de med samlekar under midtkrysset.

1 stk. vindusfeller med tak av Jervenduk.

Malaise-fellene og SLAM-fellene har flasker med 80% sprit oppe i toppen og blir i noen grad også forsynt med åpne små aluminiumsfat (brødformer) nede under fellen. Disse blir fylt med en blanding av propylenglykol (ugiftig, miljøvennlig frostvæske) og sprit i forholdet 50/50. Vindusfellene har aluminiumsfat på undersiden som også er fylt med samme blanding av propylenglykol og sprit. De ulike fellene er komplimenterende og fanger opp ganske ulike elementer av insektfaunaen.

I tillegg vil det fanges en del insekter med håv og aspirator ved besøk i de ulike verneområdene, samt muligens med lysfelle (over natten) ved besøk i september, samt: Opp til 4 stk. klekkefeller som settes over et egnet substrat (død ved eller sopp med insektlarver) er også aktuelle å sette opp. Opp til 20 stk. gule/røde fargeskåler med sprit/propylenglykol - disse vil ikke stå ute lenger enn en kort periode på maksimum noen dager og under daglig under tilsyn mens vi er i felt.

Alle fellene merkes med informasjonsskilt med kontaktinfo om noen skulle lure på hva det er eller problemer/konflikter ang. plasseringen skulle oppstå. Den eksakte plasseringen av fellene vil baseres på en skjønnsmessig vurdering gjort i felt. Fortrinnsvis vil det plasseres et sett av tre insektfeller i hvert av verneområdene, men i spesielt egnede områder vil det muligens plasseres ut flere sett innenfor samme verneområde. Det er også mulig at fellene plasseres utenfor verneområdene. Det vil innhentes grunneiers tillatelse i samtlige tilfeller av felleutplasseringer. Fellene vil stå delvis skjult i terrenget og søkes plassert usjenert i forhold til turstier i områdene.

Det planlegges å sette ut fellene i siste uke av mai. Deretter er det tenkt å la de stå ute uten ettersyn til slutten av juli, da vi kommer og tømmer/etterser fellene. I slutten av september tømmes fellene andre gang og tas ned og fjernes fra områdene. Vindusfellene samler unntaksvis noen få spissmus, men ellers får de stå i fred av større pattedyr og rein. Basert på erfaring fra hundrevis av felleutsett har de kun hatt ett tilfelle av at en bjørn snuste på og delvis ødela fellen (i Pasvik) og en felle som ble skylt ned en bekkekløft grunnet flom (men gjenfunnet og ryddet vekk, i Grane). Fellene etterlater ingen spor i terrenget foruten at noen småkvister kanskje kuttet og noen mindre steiner/dødvædstammer fra nærområdet flyttes noen meter for å støtte opp fellene. Disse legges tilbake der de kom fra når vi rydder opp

etter oss. Arbeidet vil utføres av Jostein Kjærandsen i samarbeid med studenter og teknikere tilknyttet prosjektet.

Prosjektet er et samarbeid mellom Tromsø Museum (TMU) og Norwegian Barcode of Life (NorBOL) (<http://www.norbol.org/>). Alt innsamlet materiale vil bli forvart på sprit ved museene i Tromsø og Oslo og være tilgjengelig for fremtidig forskning. Soppmyggmaterialet vil bli utsortert og artsbestemt så langt det lar seg gjøre, og inngå i ulike forskningsprosjekter og publikasjoner. Det vil i stor grad bli tatt DNA prøver av soppmyggene gjennom NorBOL-prosjektet og representanter for alle artene vil bli nålet opp og inngå i de tørre samlingene ved TMU og NHM. Ved prosjektslutt og publisering registreres alle artsfunn i museenes samlingsdatabase MUSIT, og legges ut og blir offentlig tilgjengelige på Artskart.

Oskar Nyheim Pettersen

Midtre Nordland nasjonalparkstyre
fnnopost@fylkesmannen.no

Deres ref:

Vår ref:
19-006-1

Arkivkode:
54

Dato
26. februar 2019

Søknad om tiltak på ruten Skaiti – Balvatnet

Vi søker om tillatelse til to tiltak langs den merkede ruten fra Skaiti til Balvatnet.

Tiltak 1: Klopping i myrområde ca 600 - 700 m sør om Argalad hytta:

Totalt ca 40 m med klopper, 148x48 impregnert plank.

Dette er et område som har stor slitasje på vegetasjonen, spesielt myrområdene som blir hardt belastet.

Tiltak 2: Forbedre muligheten til å krysse mindre bekker i området Hujtejåhkå:

2 stk mindre bruer a ca 3 m bygget av 148x48 impregnert plank.

Vi ser at kryssing av bekkefar blir enklere og at det med enkle midler kan redusere slitasje på terreng på disse partiene samt gjøre kryssing av bekkene tryggere.

Vi håper på positivt svar da dette vil minske slitasjen på terreng og øke sikkerhet på kryssing av bekkefar langs ruten Skaiti – Balvatnet.

Vennlig hilsen

Berit Irgens
daglig leder

Fra: Berit Irgens[berit.irgens@dnt.no]
Dato: 29.03.2019 11:30:18
Til: Pettersen, Oskar Nyheim
Tittel: Trekker søknad

Hei

Jeg viser til vår søknad av 26 februar 2019 om tiltak på ruta Skaiti-Balvatnet, vår referanse 19-006-1.

Med dette trekker vi søknaden, og vil komme tilbake til høsten med en mer gjennomarbeidet søknad.

Vennlig hilsen
Berit Irgens
Daglig leder

Bodø og Omegns Turistforening
www.bot.no

Nasjonalpark- og verneområdestyrer

Trondheim, 14.05.2019

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/6309

Saksbehandler:
Arnt Hegstad

Bruk av el-sykkel i verneområder

Miljødirektoratet har fått en henvendelse med spørsmål om bruk av el-sykkel kan betraktes som vanlig sykkel hvis det sykles i utmark med avslått motor. Siden henvendelsen gjelder en problemstilling innenfor et verneområde og generelt kan ha interesse for flere, har vi valgt å sende dette brevet til samtlige nasjonalpark- og verneområdestyrer.

Rettslig status

El-sykkel er i utgangspunktet å betrakte som motorvogn etter vegtrafikkloven, jfr § 2 annet ledd. Ved lovendring 6. februar 2015 ble det åpnet for at departementet kan bestemme at et kjøretøy som etter definisjonen i vegtrafikkloven er motorvogn, likevel ikke skal regnes som motorvogn etter loven. Lovendringen var foranlediget av et ønske om nærmere å regulere bruk av elektriske sykler, og hjemmelen ble 23. mars 2015 benyttet til å endre kjøretøyforskriften for slike sykler. Kjøretøyforskriften § 2-5 nr. 12 ble endret slik at det fastslås at elektriske sykler, med spesifikasjoner som angitt i forskriften, ikke skal anses som motorvogn etter vegtrafikkloven § 2. Dette var viktig for å klargjøre at det ikke var krav om registrering, forsikring osv som for annen motorvogn. Etter vegtrafikklovgivningen er dermed el-sykler, i likhet med andre sykler, regnet som kjøretøy - men ikke som motorvogn.

I motorferdselloven (lov om motorferdsel i utmark og vassdrag) brukes ikke begrepet *motorvogn*. Motorferdselloven definerer imidlertid motorferdsel som ... *bruk av kjøretøy ... drevet med motor*. Bruk av el-sykkel er derfor i utgangspunktet omfattet av motorferdselsforbudet i loven. Som en følge av dette ble motorferdselsforskriften (forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag) endret ved forskrift av 3. april 2017 slik at det nå fremgår tydelig av forskriften § 2a at "Elektriske sykler kan brukes i utmark".

Særskilt for verneområder

Mange verneforskrifter har egne bestemmelser om forbud mot motorisert ferdsel. Dette innebærer i utgangspunktet at også bruk av el-sykkel vil være forbudt. For noen verneområder vil det imidlertid være veier som er åpne for motorisert ferdsel herunder el-sykler. For slike områder har det kommet spørsmål om samtidig å kunne sykle i terrenget eller på stier med avslått motor, til tross for at dette kan være svært tungt. Spørsmålet som da kan reises er om el-sykkel med avslått motor lovlig

kan benyttes utenfor veiene (i utmark) hvis det er tillatt å benytte vanlig tråsykkel - mao at det da ikke skal betraktes som motorferdsel.

Etter vår oppfatning er det ikke grunnlag for å tolke verneforskriftenes motorferdselsforbud innskrenkende. Vi legger normalt motorferdsellovens definisjoner og forståelse av begreper til grunn i verneforskriftene og kan ikke se at det grunnlag for å fravike en slik forståelse i dette spørsmålet. Motorferdselbegrepet i motorferdselloven beskriver de faktiske egenskapene ved kjøretøyet og krever ikke at motoren benyttes.

Kontroll med bruk av el-sykler (uten påslått motor) vil være tilnærmet umulig hvis disse skal sidestilles med vanlig sykkel. Hertil kommer at det er så vidt tungt å sykle en el-sykkel uten påslått motor at det er stor sannsynlighet for at mange likevel vil benytte motor når det er litt utfordrende terreng.

Miljødirektoratet legger til grunn at sykling med el-sykkel (med avslått motor) ikke kan betraktes som sykling med vanlig tråsykkel. Slik sykling vil derfor kreve dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten hvis det er et motorferdselsforbud i området.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Fossum
Seksjonsleder

Arnt Hegstad

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi: Fylkesmennene

Fra: Frank Zahl[Frank.Zahl@fauske.kommune.no]
Dato: 13.05.2019 09:00:57
Til: Håkon Roald; Per Albert Vasshaug; 'Sverre Hagen'; Lium, Sigrid Elise
Kopi: Trond Heimtun; Frode Ramskjell; Roy Helskog
Tittel: VS: Referat fra møtet om Hålaveien

Hei, her følger referatet som Frode har forfattet samt Per sin situasjonsbeskrivelse. Per, kan du videreformidle referatet til Øyvind Jensen?

—

// Vennlig hilsen Frank Zahl
Enhetsleder VVA, Fauske kommune

+47 75 60 44 12 // +47 482 49758
frank.zahl@fauske.kommune.no
<http://www.fauske.kommune.no>

Fra: Frode Ramskjell <Frode.Ramskjell@fauske.kommune.no>
Sendt: 10. mai 2019 13:20
Til: Frank Zahl <Frank.Zahl@fauske.kommune.no>
Emne: Referat fra møtet om Hålaveien

Gjør et forsøk på referatet.

Hva var det denne Håkon Roald sa om ny sak til fylkestinget?

Hva ble sagt om Statskogordningen (uttak av tømmer)? Mener det var den samme Håkon Roald som sa noe om dette?

Andre tillegg / endringer?

Frode

Fra: Lium, Sigrid Elise[fmnosili@fylkesmannen.no]

Dato: 14.05.2019 09:48:00

Til: 'Per Albert Vasshaug'; frank.zahl@fauske.kommune.no

Kopi: Håkon Roald; Sverre Hagen; Trond Heimtun; Frode Ramskjell; Roy Helskog; Ingvaldsen, Inge Sollund

Tittel: SV: Referat fra møtet om Hålaveien

Hei!

Per i dag har ikke nasjonalparkstyret tatt endelig stilling til Hola som innfallsport.

På siste styremøte, 12.mars, vedtok styret følgende i styresak 6/2019:

Situasjonen i Håla er ikke unik i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets områder og en medfinansiering kan skape uheldige forventninger for øvrige områder og utfordringer. Nasjonalparkstyret kan ikke dekke kostnader knyttet til opprustning og vedlikehold av veier og bruer, og vil derfor ikke bidra med midler til opprusting av Dambrua inn til Håla.

Nasjonalparkstyret vurderer i videre besøksstrategiarbeid hvor vidt det bør prioriteres en innfallsport i Håla og om denne kan anlegges utenfor Dambrua.

I besøksstrategi for Sjunkehatten vil vi den kommende perioden ha fokus på hovedinnfallsportene (Fridalen, Røsvik og Heia) og fokusere ressursene våre på disse. Midlene som står på konto hos Fauske kommune er øremerket til hovedinnfallsporten i Fridalen, dette kan gjerne komme med i referatet fra møtet.

Håper dette var klargjørende. Ellers synes jeg referatet oppsummerte møtet fint. Satte inn Inge på kopi om han har tilføyelser til det jeg har skrevet

Med vennlig hilsen

Sigrid Elise Lium

Nasjonalparkforvalter

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Telefon: 75 53 16 01

Web: www.nasjonalparkstyre.no/Midtre-Nordland/

Fra: Per Albert Vasshaug <pe-vass@online.no>

Sendt: mandag 13. mai 2019 11:33

Til: frank.zahl@fauske.kommune.no

Kopi: Håkon Roald <hakroa@nfk.no>; Sverre Hagen <sverrehagen49@gmail.com>; Lium, Sigrid Elise <fmnosili@fylkesmannen.no>; Trond Heimtun <trond.heimtun@fauske.kommune.no>; Frode Ramskjell <Frode.Ramskjell@fauske.kommune.no>; Roy Helskog <Roy.Helskog@fauske.kommune.no>

Emne: Re: Referat fra møtet om Hålaveien

God dag

Takk for referat. Det ser greit ut, men jeg lurer på en ting. Jeg mener å huske at Sigrid Lium sa at det ikke var aktuelt fra nasjonalparkens side å flytte eller legge ned innfallsporten Hola. Har jeg oppfattet det riktig?

Hilsen

Per A. Vasshaug

13. mai 2019 kl. 09.00 skrev Frank Zahl <Frank.Zahl@fauske.kommune.no>:

Hei, her følger referatet som Frode har forfattet samt Per sin situasjonsbeskrivelse. Per, kan du videreformidle referatet til Øyvind Jensen?

—

// Vennlig hilsen Frank Zahl
Enhetsleder VVA, Fauske kommune

+47 75 60 44 12 // +47 482 49758
frank.zahl@fauske.kommune.no
<http://www.fauske.kommune.no>

Fra: Frode Ramskjell <Frode.Ramskjell@fauske.kommune.no>

Sendt: 10. mai 2019 13:20

Til: Frank Zahl <Frank.Zahl@fauske.kommune.no>

Emne: Referat fra møtet om Hålaveien

Gjør et forsøk på referatet.

Hva var det denne Håkon Roald sa om ny sak til fylkestinget?

Hva ble sagt om Statskogordningen (uttak av tømmer)? Mener det var den samme Håkon Roald som sa noe om dette?

Andre tillegg / endringer?

Frode

<Referat fra møte vedr. Hålaveien 290419.rtf><Håla veiforening.pdf>

Midtre Nordland nasjonalparkstyre c/o
Fylkesmannen i Nordland
Hanne Etnestad
Postboks 1405

8002 BODØ

Høringsuttalelse - forslag til besøksstrategi for Rago nasjonalpark - Sørfold kommune

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har utarbeidet et forslag til besøksstrategi for Rago nasjonalpark. En besøksstrategi er en del av forvaltningsplanen og skal følgelig høres. Ved neste rullering av forvaltningsplanen skal strategien innarbeides i denne. Formålet med en besøksstrategi er å gi forvaltningsmyndigheten en bevisst, målrettet og forutsigbar plan for hvordan de besøkende skal møtes.

Om Rago nasjonalpark (fra strategien):

Rago nasjonalpark er først og fremst etablert for å ta vare på naturverdier. Nasjonalparken har alltid vært et viktig område for lokalbefolkningen gjennom bruk av området til reinbeite, gruvedrift, jakt, fiske og uttak av tømmer. I moderne tid har området blitt viktig for friluftsliv, rekreasjon og reiseliv og Rago har i de siste 20 - 30 år hatt et høyt besøk av lokale brukere og turister, både norske og utenlandske.

Fylkeskommunen er positiv til at det er utarbeidet en besøksstrategi for Rago nasjonalpark. God besøksforvaltning av våre vernede områder er viktig for å ivareta de verdiene som gir grunnlag for vern. Det er også viktig for å gi de besøkende de virkelig gode opplevelsene. Besøksstrategien inneholder et oppdatert og omfattende kunnskapsgrunnlag, målsettinger, strategiske grep og tiltak for forvaltning av besøkende til området.

Reiselivs- og opplevelsesnæringene må utvikles gjennom bærekraftig destinasjonsutvikling, og gjennom dette sikre at kultur og miljø blir ivaretatt. Målet med besøksforvaltningen i besøksstrategien, når det gjelder verneverdier, besøkende og lokal verdiskaping og reiseliv, stemmer godt overens med dette. Det er spesielt positivt at et mål for besøkende er økt innsikt i samisk bruk av natur. Fylkeskommunen ønsker at det samiske perspektivet også tydeliggjøres i målet for lokal verdiskaping og reiselivet.

Besøksstrategier for nasjonalparker vil gi en kunnskapsbasert forvaltning av noe av det flotteste vi har å by på her i fylket vårt. Reiselivet er i vekst og naturen er et av de viktigste argumenter for å reise på ferie til Norge. God informasjon til besøkende vil bidra til ansvarlig bruk, noe som gjenspeiles tydelig i strategiens strategiske grep og tiltaksplan.

Med vennlig hilsen

Stine Qvigstad Jenvin
etatsleder kultur, miljø og folkehelse

Charlotte Lassen
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:

Midtre Nordland
nasjonalparkstyre c/o
Fylkesmannen i Nordland

Postboks 1405

8002

BODØ

Frode Aronsen
Junkerdal
8255 Røklund

Trondheim, 04.04.2019

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/4479

Saksbehandler:
Pål Foss Digre

Avgjørelse i klagesak – Klage på begrensning i tillatelse til motorisert transport til hytte innfor Saltfjellet landskapsvernområde

Miljødirektoratet opprettholder vedtaket fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre. Begrensninga i tillatelsen som innebærer at kjøring ikke kan skje langfredag og første påskedag opprettholdes. Klager gis ikke medhold.

Vi viser til klagen din av 1. mars 2019 på vedtak fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre av 6. februar 2019. Klagesaken ble oversendt til direktoratet fra nasjonalparkstyret i brev datert 12. mars 2019.

Sakens bakgrunn

Midtre Nordland nasjonalparkstyre fattet 6. februar 2019 vedtak om å gi dispensasjon fra motorferdsel forbudet i forskrift om vern av Saltfjellet landskapsvernområde til Frode og Inge Aronsen i perioden 1. mars - 30. april 2019. Det framgår av vedtaket at langfredag og første påskedag er skuterfrie dager. Vedtaket ble sendt ut ved e-post av 22. februar 2019.

Du tok 27. februar 2019 kontakt med nasjonalparkforvalteren for å få nærmere begrunnelse for hvorfor dispensasjonen ikke gjaldt langfredag og første påskedag. Nasjonalparkforvalterne viste til at grunnlaget for begrensninga var et ønske om å begrense motorferdselen på dager da mange var ute på tur i området. Det ble i den anledning vist til forvaltningsplanen for verneområdene i Saltfjellet, hvor det framgår at "det settes [...] forbud mot kjøring på bestemte helligdager, da utfarten blant friluftsutøvere er stor (i påska)".

Klagers anførsler

I e-post av 1. mars 2019 klagde du på at dispensasjonen ikke gjelder langfredag og første påskedag. Du viser til det ikke har vært slike begrensninger i dispensasjonene dere har fått i perioden 2016-2018. Du mener det virker som om varierer mellom de forskjellige saksbehandlerne om det blir satt ei slik begrensning eller ikke.

Nasjonalparkstyrets vurdering av klagen

Nasjonalparkstyret har foretatt forberedende saksbehandling i tråd med regelen i forvaltningsloven § 33. Styret har ikke funnet grunn til å oppheve eller endre vedtaket. I nasjonalparkforvalterens innstilling framgår det at begrensninga i dispensasjonen er gjort av hensyn til friluftslivet og tilsvarende begrensning er satt i alle dispensasjoner til motorferdsel i verneområdene i Saltfjellet i 2019. Forvalter mener videre at transportbehovet må kunne dekkes uten kjøring på disse to dagene.

Lovgrunnlaget

Forskrift om vern av Saltfjellet landskapsvernområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 8. september 1989. Formålet med landskapsvernområdet er etter forskriftens punkt III "å bevare et egenartet og vakkert natur- og kulturlandskap. Sammen med øvrige verneområder opprettet samtidig skal landskapsvernområdet videre "bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner".

Etter forskriften punkt IV nr. 8 er motorferdsel til lands og til vanns ikke tillatt. Etter punkt VI nr. 2 kan forvaltningsmyndigheten likevel gi tillatelse til "nødvendig transport til hyttene i området på vinterføre i mars og april".

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet er klagemyndighet for nasjonalparkstyrets vedtak. Klagemyndigheten skal etter forvaltningsloven § 34 avvise saken dersom vilkårene for å ta saken til behandling ikke er oppfylt. Dersom saken tas til behandling, kan klagemyndigheten prøve alle sider av saken.

Du er part i saken og klagen er rettidig. Vilråene for å ta saken til behandling er oppfylt.

Når det gjelder realiteten i saken legger Miljødirektoratet til grunn at den aktuelle kjøringa krever dispensasjon fra motorferdselsforbudet. Etter verneforskriften punkt VI nr. 2 kan nasjonalparkstyret gi tillatelse til transport. Bruken av ordet "kan" innebærer imidlertid at du ikke har krav på å få en ubegrenset tillatelse. Styret skal innfor rammen av alminnelige forvaltningsrettslige regler foreta en skjønsmessig vurdering av om tillatelse bør gis og om det i tilfelle bør settes begrensninger som eventuelt bør gjøres i tillatelsen.

Ved den skjønsmessige vurderinga av en enkeltdispensasjon skal retningslinjene i gjeldende forvaltningsplan tillegges stor vekt. Som nasjonalparkstyret har vist til fremgår det i forvaltningsplanen at det ikke skal gis tillatelse til motorferdsel på helligdager med stor utfart. Vi legger til grunn at hensynet til friluftslivet er et saklig hensyn. Vi legger videre til grunn at langfredag og første påskedag er helligdager med stor utfart. Dette momentet taler derfor sterkt for at kjøring ikke tillates disse dagene.

Vi har videre gått igjennom alle tillatelser styret har gitt etter den aktuelle bestemmelsen for inneværende sesong. I samtlige tillatelser framgår det at langfredag og første påskedag skal være skuterfrie dager. Selv om vi ser at begrensninga innebærer en viss ulempe, særlig ved at nedtransport av utstyr etter påskeferien i realiteten må skje påskeaften eller andre påskedag, er det ikke opplysninger i saken som tilsier at dette innebærer særlige ulemper for deg sammenlignet med andre søkere. Du har pekt på at du tidligere har fått dispensasjon som også gjaldt langfredag og første påskedag. Vi kan imidlertid ikke se at det finnes noe rettslig grunnlag for at dette binder verken oss eller styret til å fatte et tilsvarende vedtak i år. Tvert imot tilsier hensynet til at like saker skal behandles likt at begrensningene som gjelder for alle andre også skal gjelde for deg.

Ut ifra det ovennevnte er Miljødirektoratet enige i styrets vurdering om at tillatelsen ikke bør gjelde langfredag og første påskedag. Miljødirektoratet fatter dermed følgende vedtak:

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder vedtaket fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Direktoratets vedtak kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Knut Fossum
seksjonsleder

Pål Foss Digre
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Moloveien 10

8002

BODØ

Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Moloveien 10,
8002 Bodø,

Sendt inn elektronisk til
fmnpost@fylkesmannen.no

Gran i våre nasjonalparker

Grunnen til denne henvendelsen er måten gran som hogges i Sjunkehatten nasjonalpark. Felling har pågått i flere somre, med sjenerende lyd av motorsag i et fredelig område. Dernest blir trærne liggende, langs stien nord for Hola, straks etter skiltet for nasjonalpark. Vi finner dette uskjønt og uforenlig med at det vernede området skal være egnet for friluftsliv.

Tanken er nok at gran, inkludert norsk gran, er et fremmedelement nord for Saltfjellet, og truer mangfoldet i vår natur. Nasjonalparkstyret ønsker å felle denne skogen, selv om trærne blir liggende. Man mener at trærne snart vil råtne og forsvinne, og at den naturlige vegetasjonen vil overta. Nedbrytningsprosessen antas å gå fort når man sager trærne i passende lengder så de ligger rett på skogbunnen og dekkes av snø. Stiene skal holdes frie for avfall.

Vi undres om denne praksis er begrunnet i erfaring og viten, spesielt om man kjenner de biologiske prosesser. Og om det sjekkes at trærne, etter hensikten, dekkes om vinteren, og om nedbrytningen er i gang som forventet. Og om stiene holdes rene og merkingen ikke skades.

Denne praksis bryter radikalt med det man forventer når man kommer inn i en nasjonalpark. Gammel skogkultur er på sett og vis en del av naturen. Skog kan bli en del av naturmangfoldet, og forståelse for dette viser at man har respekt for tidligere generasjoner, da man plantet i god tro. Granskogen kan også ha direkte positive virkninger, som skjul for fugler og dyr, og som funnsted for sopp. Grana i nasjonalparken er antagelig ikke hogstmoden etter vanlige kriterier, og kan ennå vokse mange år og assimilere CO₂, selv om effekten på jordvarmen som kjent er usikker. Trær som råtner, vil frigjøre CO₂ til liten nytte og med dårlig signaleffekt.

Om man lar grana stå en del år, kan nye tanker om skogens betydning tilkomme, og nye metoder for skånsom hogst og transport kan være aktuelle. I mellomtiden kan skogen pleies. Spredning av skogen kan forhindres.

Mye oppmerksomhet har vært rettet mot såkalt pøbelgran, utenlandske tresorter som har stort spredningspotensial og stor økologisk effekt. Her settes det inn mye for å hindre spredning og nyplantning. Dette synes godt begrunnet. I Sjunkehatten er det overveiende eller

2. mai 2019

utelukkende vanlig gran, som antas å være mye mindre skadelig. Vi mener man må nedprioritere engasjementet med vanlig norsk gran i nasjonalparker og andre verneområder nord for Saltfjellet.

Hvis man etter grundigere overveielser i Nasjonalparkstyret står fast ved at grana må hugges, må det lages en plan for hvordan trærne skal fjernes, før felling av flere trær startes. Uttransport må kunne gjøres vintertid på en måte som er skånsom for naturen. Vi har i andre sammenhenger diskutert med representanter for Styret bruk av hest til dette. Dette kan engasjere mange mennesker på en positiv måte. Trær som ikke kan brukes til sagtømmer, kan selges for eksempel som brensel.

Det snakkes nå om organiserte turer i Sjunkehatten nasjonalpark. Dette vil føre til en enda større oppmerksomhet for det genuine og storslåtte i områdene, som allerede nå elskes av et stort publikum i Nordland.

Salten lokallag av Naturvernforbundet anmoder altså nasjonalparkstyret om å revurdere sine planer for norsk gran. La ikke en vettløs praksis ødelegge naturopplevelsene.

For styret i Naturvernforbundet i Salten

Kontaktperson for fremmede arter er Rolf Steen

Fra: Nilsen Jan[jni@statskog.no]

Sendt: 30. apr 2019 12:57:26

Til: FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland

Kopi: Saltdal kommune

Tittel: Restaureringsprosjekt/uttak av plantet gran i Junkerdalsura naturreservat, Saltdal kommune, Nordland

Vi viser til mottatt mail fra dere av 10. d.m.

Ut fra den prosess det var i 2018 med konkurransegrunnlaget og Statskogs sterke signaler til et miljømessig uttak av skog og kvist, er vi meget forundret over at Midtre Nordland Nasjonalparkstyre ikke har vært kontak med oss ved utarbeidelsen av årets konkurransegrunnlag.

I møte 13.12.18 i rådgivende utvalg i Midtre Nordland Nasjonalparkstyre ble det understreket fra nasjonalparkforvalterne at både grunneier og Saltdal kommune skulle tas med i prosess med framtidige konkurransegrunnlag for uttak av gran i verneområdene. Dette har beklagligvis ikke skjedd.

Junkerdal naturreservat er et område som blir mye brukt til jakt- og friluftsbbruk av befolkningen lokalt og i turistsammenheng. Statskog har et sterkt ønske om inngrep skal skje så miljøvennlig som mulig.

Forholdene ligger til rette for en oppblomstring av skadeinsekter på skog.

Forskere ved NIBIO melder om at barkebillesituasjonen er mer uforutsigbar enn tidligere og at ved en varm sommer kan vi risikere store angrep på frisk skog.

Midtre Nordland Nasjonalparkstyre godtar ved anbudsbeskrivelse 2017 og 2018 at det ligger igjen store mengder trevirke etter hogst av gran. Likelydende er anbudsbeskrivelse for 2019, tross tidligere innspill fra grunneier om at vi ønsker at alt virke som hogges transporteres ut av området. Virke som ligger igjen i skogen utgjør et skadepotensiale for frisk skog i og utenfor Junkerdalsura naturreservat. Lov om skogbruk (§ 9) og forskrift om bærekraftig skogbruk (§ 9, 11 og 14) er tydelig på at så ikke skal skje.

Hogst av gran som et skjøtselstiltak i naturreservatet utføres på en slik måte at det ikke er i henhold til regelverket. Av Miljødirektoratets «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter M106-2014» følger:

«Hvis det er motstrid mellom bestemmelser, går normalt verneforskriften foran andre lover eller forskrifter. Dette gjelder i prinsippet også ved påbudt rådighet etter annet regelverk, for eksempel pålegg om hogst etter skogbruksloven. Normalt vil verneforskriftene ha strengere bestemmelser om bruk og tiltak i et verneområde enn det som gjelder etter annet lovverk.»

«En tillatelse etter verneforskriften skal ikke medføre endring i praksis etter annen lovgivning, og skal holdes innenfor rammen av annet regelverk.»

Statskog er bekymret for at en ny hogst i 2019, med store mengder gjenliggende virke, kan gi skade på frisk skog utenfor reservatet. Det er lettere å forebygge et utbrudd enn å bekjempe. Vi forutsetter at nasjonalparkstyret forholder seg til gjeldene regelverk og transporterer ut alt virke som planlegges hogd i 2019. En eventuell manglende overholdelse av Lov om skogbruk kan medføre at nasjonalparkstyret, som forvalter av skogen i naturreservatet, senere vil kunne komme i en ansvarsposisjon i denne forbindelse.

Hogstperiode: 01.07.-15.09.19

Det opprettes avtale mellom partene ut fra de forutsetninger vi har satt i vårt brev.

Dette til orientering!

Med vennlig hilsen

Jan Normann Nilsen

Regionsjef Salten | 41 25 80 48

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	15/2019	21.06.2019

Junkerdalsura naturreservat - Skjøtselsprosjekt fjerning av gran

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyret tar vedlagt notat til etterretning.

Skjøtselsprosjektet i Junkerdalsura naturreservat utføres som planlagt i henhold til utsendt konkurransegrunnlag for 2019.

I videre arbeid med skjøtselsprosjektet for Junkerdalsura naturreservat må det vurderes hvor vidt tømmeret skal fraktes ut eller ikke. Dette skal vurderes ut fra størrelsen på tømmeret, terrengskader og skader på stedegen vegetasjon. Nasjonalparkstyret skal så langt som mulig søke om midler til å få fraktet ut det største tømmeret, men det er ikke ressursmessig forsvarlig å frakte ut alt virke fra reservatet.

Bakgrunn

I epost av 30.04.19, se vedlagt, uttrykker Statskog Salten bekymring for at det i forbindelse med skjøtselsprosjektet i Junkerdalsura naturreservat er lagt ned en del gran i området. Det uttrykkes bekymring for at dette vil føre til oppblomstring av barkbiller i Saltdal, at dette kan medføre skade på granskog utenfor naturreservatet og derved erstatningsansvar.

Grunnlaget for avgjørelsen

I Miljødirektoratet sin Naturbase har Junkerdalsura naturreservat status som truet på grunn av feltene med plantet gran innenfor naturreservatet.

i forvaltningsplan av 2014 for Junkerdalsura naturreservat står det under kap.5.1 Naturkvalitet – Vegetasjon:

«Junkerdalsura naturreservat er stort sett preget av naturlig utvikling, men sju felt med plantet gran og contortafuru utgjør en klar trussel mot verneverdiene i naturreservatet. Disse har begynt å spre seg, og vil på sikt både skygge ut den stedegne vegetasjonen og det sure strøfallet vil føre til et dårligere livsmiljø for løvskogen og undervegetasjonen.»

Vedlegg 4 i forvaltningsplanen – Prioritert liste over tiltak med fjerning av fremmede treslag, derav gran, som første prioritet.

Vurdering

Sekretariatet har vært i kontakt med Miljødirektoratet for å få en vurdering i forhold til det faglige og juridiske rundt skjøtsel i naturreservatet ved å legge ned og ta ut skog, se vedlagt notat. I tillegg har sekretariatet hatt kontakt med Nibio som utfører overvåking av bestandene av barkbille i Norge og har fagekspertise på denne gruppen insekter, se vedlagt notat.

I henhold til den informasjonen og retningslinjene sekretariatet har fått fra Miljødirektoratet samt fagekspert på granbarkbille mener sekretariatet at vi kan utføre årets skjøtelsesarbeid i Junkerdalsura naturreservat som planlagt for 2019, det vises til vedlagt notat.

Konkurransesgrunnlag for innhenting av anbud på hogst og uttransport av gran fra Junkerdalsura naturreservat ble sendt ut 11.04.19, se vedlagt kart med angivelse av planlagt arbeid.

I henhold til utsendt konkurransegrunnlag og plan for 2019 skal grana i felt B1, over høydekote 470 m.o.h, legges ned, se vedlagt notat. Arbeidet med å legge ned grana over denne høydekota har pågått siden 2017, og berørte parter har vært informert om dette både i 2017, 2018 og i år. Arealet som står igjen er på ca 35 da, tidligere er det lagt ned ca. 65 da. I tillegg skal all grana i felt, B2 og B3 hogges ned og det største tømmeret flys ut med helikopter.

Anbudsbefaring ble avholdt 14.05.19.

Innen fristen for innsending av tilbud, 3.juni, mottok sekretariatet et anbud for felling av gran i felt B1 og to anbud for uttak av felt B2 og B3, henholdsvis på 1,3 mill. og 2,6 mill. Tilbudene var tilnærmet like når det gjaldt utførelse av prosjektet, tilbyder ble derfor valgt på grunnlag av laveste pris, dette i forhold til tildelingskriterier satt i konkurransegrunnlaget.

I det videre arbeidet med skjøtelsprosjektet for Junkerdalsura naturreservat må behovet for uttak i forhold til nedlegging vurderes i forhold til størrelsen på tømmeret, mulighet for uttak uten store inngrep i naturreservatet og skader på terrenget og vegetasjon; opparbeiding av vei og store kjøreskader. Det søkes imidlertid så langt som mulig i forhold til økonomi å ta ut det største tømmeret.

I områder hvor det er mye innblanding av lauvskog og furu og små dimensjoner med gran, vil det imidlertid være mest hensiktsmessig å kun legge ned grana.

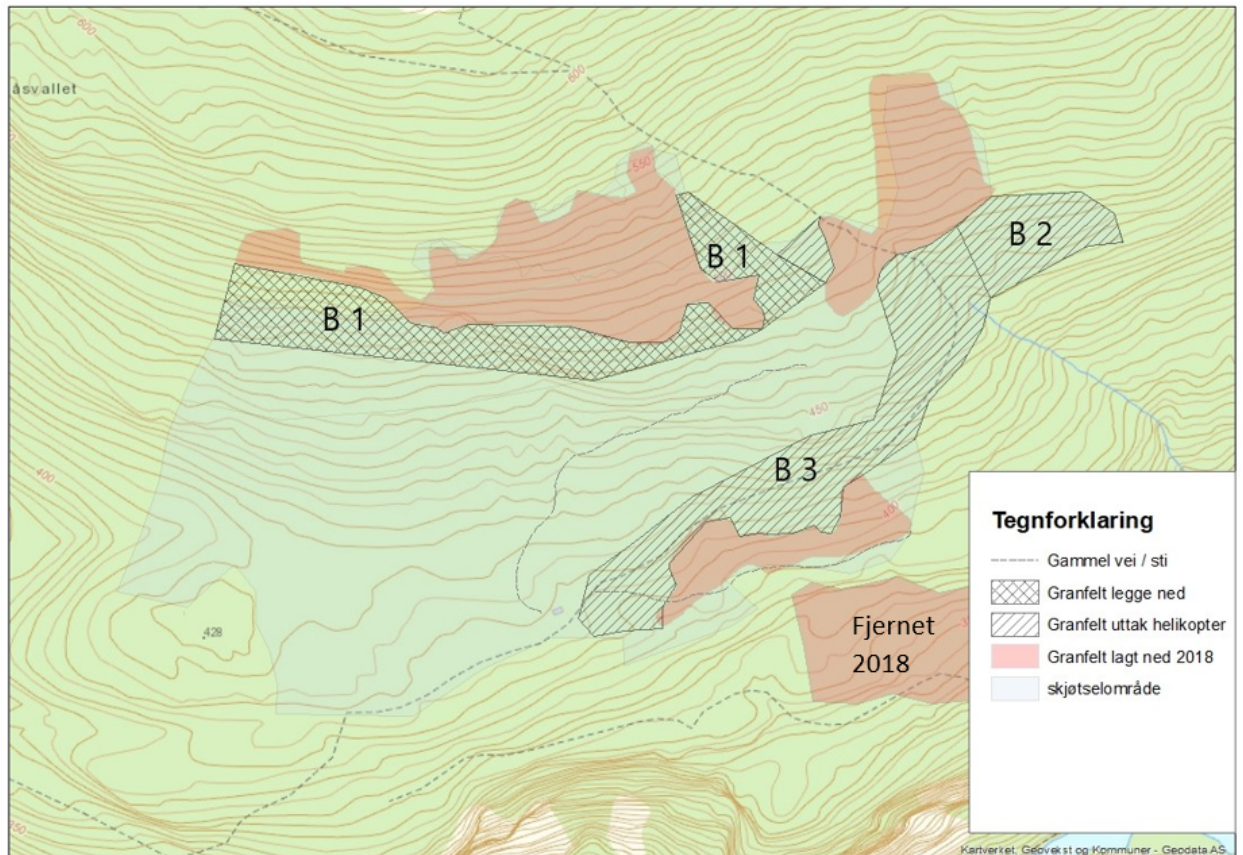
Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Forvaltningsplan for Junkerdalsura naturreservat

Vedlegg

Notat – Skjøtselsprosjekt i Junkerdalsura naturreservat – noen faglig og juridiske vurderinger

Plan uttak / felling av gran i 2019 (kart fra konkurransegrunnlag 2019)

B1 – Gran legges ned

B2 og B3 – All gran felles. Større gran, over 15 cm diameter i brysthøyde, flys ut med helikopter

NOTAT

Angående epost av 30.04.19 fra Statskog Salten

Eposten omhandler skjøtselsprosjektet i Junkerdalsura naturreservat. Statskog uttrykker bekymring for at det er lagt ned en del gran i området, at dette vil føre til oppblomstring av barkbiller i Saltdal, samt at dette kan medføre skade på granskog utenfor naturreservatet og derved erstatningsansvar.

Spørsmålet om bruk av Skogbruksloven i forhold til skjøtsel i Junkerdalsura naturreservat

Sekretariatet har også tatt opp de bekymringene og kravene Statskog har i sin epost, bl.a. økonomisk ansvar ved skade på andre granfelt utenfor naturreservatet, med Miljødirektoratet som er nasjonalparkstyrets rådgiver og veileder når det gjelder faglige og juridiske spørsmål. Nedenfor følger de svarene vi fikk:

Generelt er det lite død ved i norske skoger. Død ved er viktig for en rekke sjeldne og rødlistede arter og i verneområder er det derfor ønskelig at dødved andelen øker fremover (noe den også gjør). I områder hvor det er vanskelig/umulig å få ut virket er det fra et biologisk utgangspunkt uproblematisk og ønskelig at død ved blir liggende igjen. Det må imidlertid vurderes hvor stort er volumet og om en slik avvirkning bør tas over lengre tid. Dette må vurderes konkret.

Når det gjelder konkret fare for barkebilleangrep, bør fagmiljøer kontaktes for vurdering, f.eks. NIBIO eller NINA. Det etterfølgende er vår vurdering ut fra generelle betraktninger. Så vidt vi er kjent med, vil barkebiller normalt angripe trær som har dødd de siste par år, kun i spesielle tilfeller angriper barkebiller levende trær. Slike spesielle tilfeller hadde vi blant annet i perioden 1976 til 1981. Bakgrunnen for slike masseutbrudd er f.eks storm eller tørke som fører til at levende trær svekkes og at en del trær dør. I fjor hadde vi en svært tørr sommer i store deler av landet og en del trær døde og store områder med skog er betydelig svekket. Dette har ført til at mengden barkebiller har økt og mange er bekymret for at vi igjen kan få ett masseutbrudd. Om dette er relevant for Nordland og Saltdal kan vi ikke uttale oss konkret om.

Skogloven sier følgende: "Lova gjeld sjølv om eit område er verna etter naturmangfoldloven kapittel V eller eldre vernevedtak som nemnt i naturmangfoldloven § 77, eller i plan etter plan- og bygningslova er lagt ut til andre formål enn landbruk, så sant ikkje anna følgjer av verne- eller planvedtaket eller av forskrifter knytt til vedtaket". (vår understrekning). I forskriften for Junkerdalsura naturreservat heter det: "*Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.*". Ordlyden i verneforskriften medfører at skoglovens bestemmelser ikke kommer til anvendelse og medfører at kommunen ikke kan pålegge forvaltningsmyndighet å ta ut dødt virke.

Et vilkår for at styret skal kunne bli erstatningsansvarlig, er at styret som et minimum har optrådt uaktsomt. Videre må det kunne fastslås en årsakssammenheng mellom det døde virke av den felte grana og eventuelle skader på annen skog utenfor reservatet. Det er hjemmel til den skjøtselen som foretas medhold av verneforskriften/naturmangfoldloven i foreliggende tilfellet, slik at en anmeldelse for noe ulovlig forhold vil neppe være aktuelt.

Miljødirektoratet anbefaler også en rapport finansiert av european forest institute; «Living with bark beetles: impacts, outlook and management options», kapittel 4.2. (https://efi.int/sites/default/files/files/publication-bank/2019/efi_fstp_8_2019.pdf), Rapporten anbefaler ingen uttak av død ved i verneområder for å redusere faren for barkbiller. I en del tilfeller påstås det at skog i verneområder er svekket og bidrar til å "eksportere" barkbiller ut til omkringliggende skog. Rapporten påpeker at undersøkelser tyder på det motsatte, dvs at barkbillene trekker til seg barkbiller fra omkringliggende skog og dermed reduserer skadepotensialet på skogen rundt verneområdet.

Granbarkbille – litt biologi og leveste

Sekretariatet har tatt opp faren for oppblomstring av barkbiller i Junkerdalsura naturreservat med fagmiljø i NIBIO som overvåker bestandene av granbarkbille i Norge. Nedenfor følger en oppsummering etter en telefonsamtale undertegnede hadde med seniorforsker Bjørn Økland i NIBIO den 23.mai, samt informasjon som er tilgjengelig for barkbilleovervåkingsprosjektet.

Det er kun arten stor granbarkbille (*Ips typographus* L.) som kan ved stor billetthet føre til skade på stående granskog. Denne arten er imidlertid enda ikke registrert med sikkerhet i Salten, nord for Saltfjellet.

Granbarkbiller formerer seg primært i ferske vindfall og andre former for døde og svekkete grantrær. Når billettheten er lav vil ikke billene og deres medfølgende blåvedsopper være i stand til å kolonisere levende trær, siden trærne er beskyttet av ulike forsvarsmekanismer

Stor granbarkbille svermer i mai / juni når dagtemp. når opp i ca. 18-20 °C. For at det skal bli et godt billeår kreves det en varm og tørr vår og forsommer, men også at det er en stor overvintrende populasjon og mye dødt granvirke (vindfall og svekkete trær). Billene er ferdig utviklet i juli og de fleste avkombillene forlater treet i perioden juli-september, men dette kan variere med hvor en er i landet (breddegrad og høyde over havet) og fra sesong til sesong. De overvintrer for det meste på skogbunnen, men kan også overvintrer i under barken av angrepne og døde trær.

Nedfallet virke kan være attraktivt for stor granbarkbille i opptil 2 år, men det må da være fuktige forhold for at stokkene skal holde seg mest mulig «ferske» og ikke tørke ut. Tørker stokkene opp fort er de ikke interessante i år nummer to. Hvis stokkene skal ligge i området kan det da være en fordel å slinne stokkene.

Stor granbarkbiller er ikke en skadegjører for stående skog når bestanden er lav. Barkbiller er en del av de naturlige nedbryterne i skogen. Først når den gis gode utviklingsbetingelser, med varme og tørre sommere og store områder med nedfelt

virke, slik at bestanden bygger seg opp og blir høy, er billene i stand til å overvinne motstanden fra levende trær. Eller at skogen er svekket på en eller annen måte, f.eks. ved langvarig tørke. Som regel må et stort antall biller gå sammen for å drepe en frisk gran.

Dersom stor granbarkbille ikke finnes i Salten er det minimal sjanse for oppblomstring i Junkerdalsura og Saltdal. Dersom denne arten imidlertid skulle finnes her, nå eller i fremtiden, så er det flere forhold som kan øke faren for barkbilleutbrudd: (1) At en større andel av granskogplantingene i Saltdal når moden alder, (2) at en får flere sesonger med varme og tørke, og (3) at det legges ned store felt med gran som kan bidra til masseoppformering av stor granbarkbille.

Men selv når gunstige forhold er til stede, kan det ta tid for barkbillepopulasjonene å bygge seg opp.

NIBIO og skogbruksetaten utfører en årlig registrering av barkbillebestandene i Norge, og resultatene blir lagt ut på hjemmesiden til barkbilleovervåkingen: www.nibio.no/barkbilleovervaking.

Overvåking basert på fellefangster av granbarkbillen ble etablert i Norge i 1979 og inkluderer feromonfellefangster fra mer enn 100 kommuner, inkludert flere kommuner i Nordland sør for Saltfjellet. Saltdal kommune skal komme med i overvåkingsprogrammet fra i år 2019. Resultatet for Nordland / Helgeland fra 2018 viser en nedgang i billefangsten som er svært lav i forhold til områder i Sør Norge, og det er heller ikke registrert noen skader på grunn av billeangrep.

Det ble også satt opp feller i Junkerdalsura i 2017 og 2018 i regi av Saltdal kommune, men det er usikkerhet om det er fanget stor granbarkbille her siden fangstene ikke har blitt sendt inn til barkbilleovervåkingen ved Nibio.

Sekretariatet har forespurt Saltdal kommunen om å få innsikt i resultatet av fellefangsten i 2017 og 2018, men vi har enda ikke fått informasjon om resultatet.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	16/2019	21.06.2019

Enkel besøksstrategi Junkerdalsura naturreservat

Forslag til vedtak

Styret tar besøksstrategien for Junkerdalsura naturreservat til orientering, med følgende endringer:

-
-
-

Forvaltningsmyndighet overtar ansvaret med forprosjektering av «utsiktspunkt Junkerdalsura», og tiltaksplanen i besøksstrategien vedtas med følgende endringer:

-
-
-

Bakgrunn og vurdering

Statens Vegvesen gjorde en rasfarevurdering langs gammelvegen i Junkerdalsura i 2011, og vurderte faren for steinsprang etter Sandrønna for å være stor. De anbefalte videre at det ikke skulle tilrettelegges for opphold og stopp langs denne vegen. Raset som gikk i 2010 ble rydda og klargjort i 2014, men siden har det gått flere små ras og sist et stort i 2017. I etterkant av dette raset inviterte grunneier Statskog Salten til to møter mellom aktuelle parter med interesser i Junkerdalsura. På møtene ble de geologiske forholdene i ura og faren for steinras lagt fram, deretter ble temaet Junkerdalsura som turmål diskutert / drøftet. Junkerdalsura er i dag et viktig opplevelsespunkt for besøkende på Storjord, Muligheten for bruk av ura, markedsføring av ura som turområde, mulighet for annen aktivitet i området, hvordan kan publikum oppleve ura hva gjør en med tilretteleggingen i ura?

På bakgrunn av dette ble følgende vedtak fattet i styremøte 10/2018:

«Publikum må gis god og tydelig informasjon om faren for steinras inne i Junkerdalsura.

- Ved innfallsportene til ura bør det informeres om bakgrunnen for rasfaren; geologien i området og under hvilke forhold rasfaren er størst.
- Stier som fører inn / ned til ura bør skiltes med varselskilt om fare for steinras
- Nasjonalparkstyret vil ikke være ansvarlig for å arrangere eller delta ved guidete turer inn i Junkerdalsura
- Informasjonsmateriell som omtaler selve Junkerdalsura som turmål bør endres og det bør Informeres godt om faren for steinras inne i ura.
- Det bevilges ikke tiltaksmidler til tilrettelegging inne i Junkerdalsura
- Informasjonstavle og vedskjul på rasteplassen i Trekta fjernes.
- Annen tilrettelegging på rasteplassen i Trekta bør også fjernes; benker og bålstativ

Framtidig tilrettelegging for besøk i området og bruk av nåværende Rv 77 over Tjørnfjellet avklares i forbindelse med utarbeiding av Besøksstrategi for naturreservatet. Eventuell ny tilrettelegging innenfor naturreservatet må avklares i forhold til i naturmangfoldlovens § 48.»

Januar 2019 søkte Saltdal kommune v/ Saltdal utvikling midler til et forprosjekt i forbindelse med «spektakulært utsiktspunkt Junkerdalsura». I den forbindelse så forvaltningsmyndighet det som en nødvendighet å starte arbeidet med besøksstrategi for å sette dette inn i en større sammenheng, og den fremtidige besøksforvaltningen av Junkerdalsura naturreservat. Det har ikke blitt utarbeidet en dedikert besøksstrategi for Junkerdalsura naturreservat tidligere, og ut fra eksisterende kunnskap ble dette ansett som nødvendig og på høy tid. Endret bruk, rasfare og vedtaket om å kanalisere ferdsele bort fra Junkerdalsura er bare noen av eksemplene som belyser nødvendigheten av et nytt strategisk dokument for hvordan vi skal ta imot de besøkende i reservatet. For og i større grad skape en visuell profil og felles identitet med andre verneområder har vi benyttet *miljødirektoratets merkevare- og kommunikasjonsstrategi i arbeidet. Dette har vært lærerikt, og vil ha stor overføringsverdi for det videre arbeidet med å utarbeide forvaltningsplaner og besøksstrategier for Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal og Lahko nasjonalpark.*

I møte med Saltdal Utvikling 11. juni 2019 ble det foreslått av sekretariatet at vi skulle ta ansvaret for forprosjekteringa til utsiktspunktet. Dette for å sikre at rammene for prosjektet er innenfor formålet med naturreservatet, og sikre at naturverdiene i Junkerdalsura blir ivaretatt i prosessen. Saltdal Utvikling støttet dette forslaget og skulle ta dette videre med den etablerte styringsgruppa. Videre arbeid med utsiktspunktet er satt opp som et tiltak i besøksstrategien.

Lenke til besøksstrategien: <http://www.nasjonalparkstyre.no/Midtre-Nordland/Tiltak-og-prosjekt/Besoksstrategier/Enkel-besoksstrategi-Junkredalsura/>

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	17/2019	21.06.2019

Saltfjellet-Svartisen - Besøksstrategi - Revidert fremdriftsplan med hensyn til styrket medvirkning

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyret ønsker å etablere to referansegrupper i forbindelse med besøksstrategiarbeidet for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark for å styrke lokal medvirkning. Invitasjon til deltakelse i referansegruppene sendes ut før sommeren:

Referansegruppe for Svartisen-området som omfatter kommunene: Rana og Beiarn vest for Blakkåga, Rødøy og Meløy, vest for Blakkåga.

- Rana
- Meløy
- Rødøy
- Statskog Rana
- Salen friluftsråd
- Forum for natur og friluftsliv
- Bodø & omegn turistforening
- Saltfjellet Reinbeitedistrikt
- Hestmannen-Strandtinden Reinbeitedistrikt
- Reiselivet - lokal aktør: Beyond Limits
- Besøkssenter nasjonalpark Nordland

Referansegruppe for Saltfjellet-området: Rana øst for Blakkåga, Saltdal, Beiarn og Bodø, øst for Blakkåga.

- Rana
- Saltdal
- Beiarn
- Bodø
- Statskog Salten
- Forum for natur og friluftsliv
- Polarsirkelen friluftsråd

- Bondelaget
- Bodø & omegn turistforening
- Polarsirkelen turlag
- Saltfjellet reinbeitedistrikt
- Reiselivet – lokal aktør: Albmi?
- Besøkscenter nasjonalpark Nordland

Utkast og arbeid som blir gjort underveis sendes til begge referansegruppene som en felles enhet. Det hele skal ende i en felles besøksstrategi for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark med omkringliggende verneområder.

Vurdering

Midtre Nordland nasjonalparkstyre vedtok i styresak 75/2016 fremdriftsplaner for sine nasjonalparker. Besøksstrategien for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark skulle etter denne planen ferdigstilles i løpet av 2019.

Arbeidet med ny verneplan for verneområdene på Saltfjellet skulle være avsluttet i 2017. Verneplanen er enda ikke på plass, men sekretariatet har fått beskjed fra Miljødirektoratet om å starte opp arbeidet med besøksstrategi likevel. Dette til tross for at vi ikke vet hvor vernegrensene går, hvilke verneformer de ulike verneområdene vil ha, om det skal være biotopvern, og hvilke bestemmelser som skal gjelde for ferdselen i disse områdene. Skal det være ferdselsforbud i Semska-Stødi naturreservat eller ikke? Arbeidet vil starte opp nå, men siden ferdigstilling av verneplanen vil komme før endelig besøksstrategi er vedtatt vil det likevel mulig å gjøre opprettinger underveis.

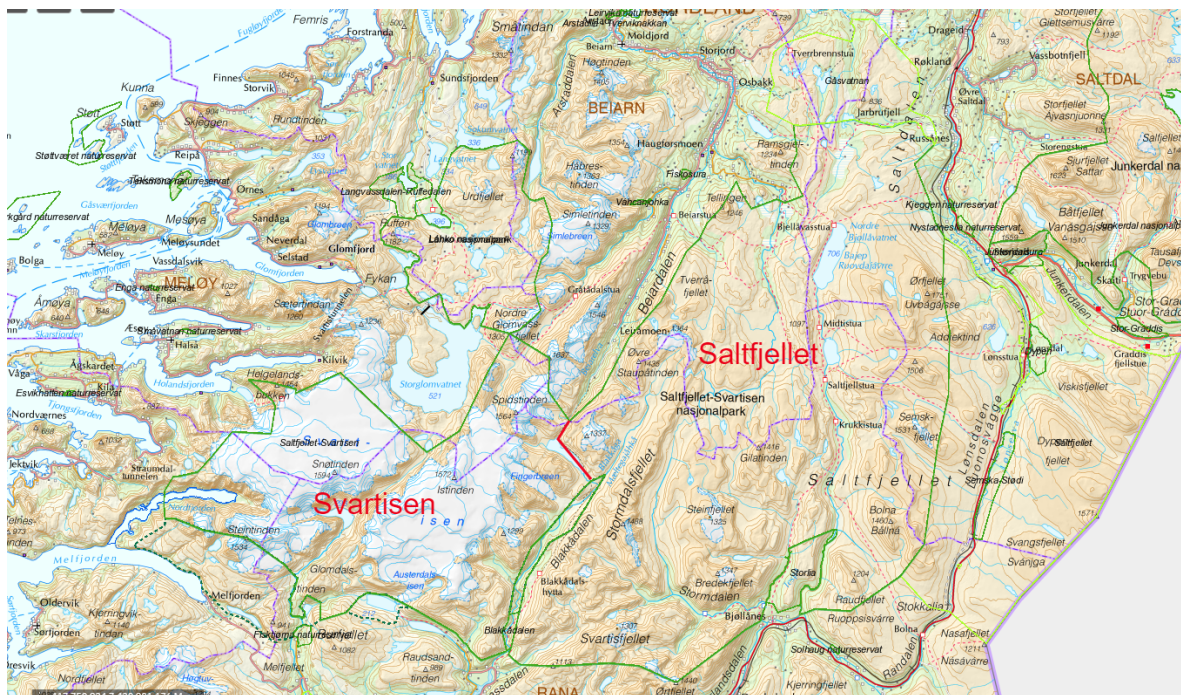
Organiseringen av prosjektet er beskrevet i vedtatt fremdriftsplan. Sekretariatet ser i ettertid utfordringer med den beskrevne referansegruppa: «Aktuelle personer fra rådgivende utvalg eller representanter utnevnt av rådgivende utvalg med nærmere tilknytting til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, administrativt kontaktutvalg, samarbeidsgruppe bestående av reiselivsaktører og reinbeitedistrikt. Til sammen bør det ikke være flere enn 10 personer». Hvordan dette skal la seg gjøre med seks kommuner, to reinbeitedistrikt, friluftsforsamlinger, Statskog, etc. har vi ikke funnet løsning på.

I besøksstrategisammenheng kan man se Saltfjellet-Svartisen som to områder med svært ulike behov for besøksforvaltning, som fra før har blitt inndelt i tre ulike soner for tilrettelegging. Den østre del for lange vandringer i fjellet, langs Nordlandsruta, Telegrafruta eller annet stinett, med fiskevann, utleiehytter, tilrettelagte stier, etc. Den vestre delen er preget av isbre, bratte fjell og dagsbesøk

Derfor ønsker sekretariatet å foreslå en ny sammensetning hvor man deler referansegruppa i to enheter. En østlig som omfatter Svartisen-området, og en vestlig som omfatter Saltfjellet-området. Dette medfører kanskje noe mer møtevirksomhet, men besøksstrategien vil bli mer lokalt tilpasset og forankret i kommunene. Samtidig som vi håper at engasjementet for arbeidet vil øke med en slik avgrensning.

Nasjonalparken er på det smaleste 6 km mellom Beiarn og Rana. En naturlig avgrensning mellom øst (Saltfjellet) og vest (Svartisen) vil være opp langs Blakkåga til Bogvatnets nordside forbi Litle Bogvatnet til kommunegrensa mellom Beiarn og Rana,

se kart under. Blakkådalen naturreservat vil, mest sannsynlig, utvides til å gjelde hele dalen. Vi foreslår at dette reservatet behandles av referansegruppa for Svartisen-området.

Kart med inntegnet avgrensning mellom øst og vest (rød strek mellom Blakkådalen og Beiardalen).

Innfallsportene rundt Svartisen begrenser seg etter topografiske forhold. I dag er de mest brukte innfallsportene ved Engenbreen og Svartisvatnet. Det er noe ferdsel vest – øst, fra Storglomvatnet til Lønsdal/Semskja/Graddis. Denne ferdselen vil fanges opp av referansegruppene. Marmorslottet i Rana ligger utenfor nasjonalparken men i Fisktjønna naturreservat. Forvaltningsansvaret for dette reservatet og videre arbeid med besøksforvaltning her må avklares i forbindelse med verneplanprosessen. Det er noe ferdsel videre inn Glomdalen til Glomdalshytta og Pikhåghytta.

I den første og eneste forvaltningsplanen for de verna områdene på Saltfjellet opererte Fylkesmannen i Nordland med soneinndeling. Sone A omfatter begge landskapsvernområdene samt Brundalen. Der det kan tillates noe tilrettelegging og noe motorisert aktivitet. Sone B omfatter de østlige delene av nasjonalparken. Det kan tillates en mild for tilrettelegging. Motorferdsel reduseres til et minimum. Sone C omfatte de sentrale- og vestlige delene av nasjonalparken og de østlige delene av Saltfjellet landskapsvernområde. Det tillates normalt ikke tilrettelegging eller motorisert ferdsel.

Med dette som utgangspunkt har Svartisen-området forblitt uberørt og lite tilrettelagt for besøkende. Et sentralt spørsmål i arbeidet med besøksstrategi er hvor vidt dette «forbudet» mot tilrettelegging bør opprettholdes. I løpet av de 30 årene området har vært benyttet som nasjonalpark har det skjedd store endringer i bruken, særlig fokuset på nasjonalparker både nasjonalt og særlig internasjonalt. I Meløy er det stort fokus på Engenbreen i forbindelse med nasjonal turiststi og deres deltakelse i Nordland fylkeskommune besøksforvaltningsprosjekt. Dette skjer utenfor nasjonalparkstyrets virkeområde, men aktiviteten dette skaper vil påvirke innenfor nasjonalparken. Derfor har sekretariatsleder deltatt som observatør i arbeidsgruppene/styringsgruppa for arbeidet. Nedenfor er det opplistet en del sentrale temaer og problemstillinger som

referansegruppa for Svartisen-området/nasjonalparkstyret bør drøfte i forbindelse med besøksstrategiarbeidet.

Innspill til tema og problemstillinger knyttet til Saltfjellet vest:

- Tilrettelegging? Hovedinnfallsporter?
- Svartisen – Engenbreen og Svartisvatnet – Skyssebåter, infrastruktur, parkering og logistikk
- Merket sti til Tåkeheimen? Hva med Helgelandsbukken?
- Hytta på Tåkeheimen – hva skjer med denne hytta når etterspørselen øker?
- Ferdsel fra Storglomvatnet – øst, nord, sør, hvor vil vi at folk skal vandre?
- Blakkådalen – ikke tilrettelagt tidligere – skal det forbli slik?
- Sikringshytte ved Blakkådalshytta?
- Marmorslottet – informasjon, parkering, tilrettelegging, slitasje
- Rødøy – utvidelse av nasjonalparken, båtutrustning i Nordfjorden, Nattmorsåga, andre innfallsporter til nasjonalparken?
- Reindrift
- Lista er ikke uttømmende

Den østlige delen av nasjonalparken har hatt åpning for at det kan tilrettelegges i en mild grad. Her har man flere mil med t-merkete stier, turistforeningshytter, hengebruer og generelt mer infrastruktur. Dette området har i dag veldig mange innfallsporter, og med de nye kravene til den nye merkevaren vil et viktig arbeid for referansegruppa være å definere hvor og hvordan disse skal tilrettelegges. Primært tenkes én hovedinnfallsport per kommune. Hovedinnfallsporten skal kunne ta imot en større mengde besøkende. Det er hit vi skal kanalisere hovedvekten av våre gjester, og det er disse som først skal komme frem på våre nettsider og andre informasjonskanaler. Sekretariatet har i stor grad tenkt hvilke innfallsporter som vil være egnet, men dette vil diskuteres med referansegruppa. Logistikk er en stor utfordring når folk ønsker å gå fra A til B, og ikke ende opp på samme plass som man startet. Da Saltfjellet ble vernet var flere av togstasjonene langs verneområdene åpne og i drift (Hjartåsen, Bolna, Polarsirkelen, . Da kunne folk gå av på Hjartås stasjon og komme ned på Trettnes. I dag er det kun Røklund, Lønsdal og Dunderland som er i drift og toget er per i dag dårlig egnet som kommunikasjonsmiddel ved vandring i nasjonalparken. Logistikk vil være et viktig tema i besøksstrategiarbeidet.

De senere årene har nasjonalparkstyret fått flere søknader om tillatelse til opptrekking av skiløyper. Referansegruppa bør utfordres på å si noe om hvordan man ønsker at dette skal gjøres i fremtida. Er det hensiktsmessig at Beiarn kommune skal trække ei løype, Saltdal kommune skal trække ei løype og samtidig ha løype fra Ljøsenhammeren? Kunne et samarbeid på tvers av kommunene vært ressursbesparende, samtidig som at brukerne hadde fått et bedre løypetilbud? Nedenfor står ei liste over aktuelle tema og problemstillinger referansegruppa for Saltfjellet-området bør drøfte i arbeidet med besøksstrategi.

Innspill til tema og problemstillinger knyttet til Saltfjellet øst?

- Innfallsporter – hvor mange, hvilke, gardering (hovedinnfallsport, startpunkt, e.l.)
- Vandrerutene: Nordlandsruta og Telegrafruta
- Reindriften kalvingstid
- Ferdsel i beitemark
- Tilrettelegging for verdiskapning – hvordan? Hvor ønsker vi besøkende velkommen?
- Polarsirkelsenteret?
- Sjøppel langs E6

- Skiløyper?
- Husvære?
- Tilrettelegging av stier – slitasje / tilgjengeliggjøring
- Forholdet til andre verneområder – naturreservat – tilrettelegging her?
- Forstyrrelser på sjeldne arter - Fjellrev som prioritert art?
- Øst for E6 – forbeholdt dyreliv?
- Lista er ikke uttømmende.

Felles problemstillinger og tema?

- Ny merkevare – hvordan implementere denne
- Internetsider?
- Logistikk – Tilbringertjenester?
- Samarbeid mellom kommuner, forvaltning, grunneiere, næringsliv og reiseliv

Sekretariatet har satt opp forslag til referansegrupper som vi ser for oss dekke de fleste ønsker og behov for de to delområdene. Aktører som Statskog og Friluftsrådene er inndelt i Helgeland/Salten og det foreslås at Salten og Helgeland blir representert i hver sin del. I tillegg til de som er foreslått vil det også være behov for å diskutere en del problemstillinger med regionale aktører som angår alle nasjonalparkene. Nordland fylkeskommune, Nordnorsk reiseliv, Visit Bodø er aktører som sekretariatet vil ha overordnede møter med i forbindelse med besøksstrategiene. Det vil også være behov for å involvere statlige aktører som VY og Statens vegvesen. Disse er heller ikke relevante inn i disse referansegruppene.

Avslutningsvis må det understrekes at selv om vi foreslår disse aktørene i referansegruppa vil alt av arbeid som utføres underveis sendes til alle. Denne inndeling i øst/vest er primært tenkt i forbindelse med møtevirksomhet, og for å spisse kompetansen i de to ulike delområdene.

Konklusjon

Midtre Nordland nasjonalparkstyre etablerer to referansegrupper for arbeidet med besøksstrategi for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark med omkringliggende verneområder.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Fremdriftsplan: Besøksstrategi for Saltfjellet-Svartisen, Saltfjellet og Gåsvatnan landskapsvernområder, Semska-Stødi, Dypen og Blakkådalen naturreservat.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	18/2019	21.06.2019

Láhko nasjonalpark - Forvaltningsplan- Veien videre mot faglig godkjenning

Forslag til vedtak

Vedtak 1: Midtre Nordland nasjonalparkstyret ønsker en faglig oppdatert forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark som er basert på tilgjengelig kunnskap om verneverdiene, besøkende og det samiske naturgrunnlaget. Da utkastet til forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark ikke ble faglig godkjent av Miljødirektoratet i desember 2018 har det gått nesten ti år siden opprinnelig utkast var på høring. Midtre Nordland nasjonalparkstyret vedtar derfor at det gjennomføres en mer omfattende prosess for revidering av utkast til forvaltningsplan før denne sendes til ny faglig godkjenning hos Miljødirektoratet.

Vedtak 2: Arbeidet med revidering av utkastet til forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark skal ledes av sekretariatet med sikte på å ferdigstille forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark i løpet av 2020. Verneverdiene og verneformål skal tillegges særlig vekt i arbeidet med besøksstrategi. Det skal sikres bred involvering i prosessen og styrets rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg skal benyttes i arbeidet. Det bør legges opp til møter der lokalbefolkning og andre relevante lokale aktører med interesser i nasjonalparken utenom de etablerte rådgivingsorganene får anledning til å komme med sine innspill. Arbeidet skal startes opp straks og prosjektplan for prosessen fremlegges for styremøtet i september 2019.

Bakgrunn

I styresak 43/ 2017 vedtok Midtre Nordland nasjonalparkstyret å oversende utkast til forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. I desember fikk Midtre Nordland nasjonalparkstyret planen i retur fra Miljødirektoratet med flere innspill til ting som må utbedres før

forvaltningsplanen på ny kan sendes inn til faglig godkjenning. Forvaltningsplanen må faglig godkjennes av Miljødirektoratet før den kan sendes ut på høring, endelig vedtas og godkjennes som et verktøy for den daglige forvaltning av verneforskriften for Láhko nasjonalpark.

Vurdering

Etter naturmangfoldlovens §35 skal det fremlegges utkast til forvaltningsplan med vernevedtaket for et verneområde. For Láhko nasjonalpark ble utkast til forvaltningsplan sendt på høring samtidig som verneplanen i 2010. Láhko nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. 14. desember 2012. Utkastet til forvaltningsplan som fulgte vedtaket har dannet grunnlaget for det videre arbeidet med forvaltningsplanen for Láhko nasjonalpark og har blitt noe justert fra opprinnelig utkast.. I 2015 lanserte Miljødirektoratet en ny merkevarestrategi for Norges nasjonalparker. Som et ledd i implementeringen av denne skal det utarbeides besøksstrategi for alle norske verneområder. En besøksstrategi legges til rette for økt bruk og verdiskaping i verneområdene samtidig som verneverdiene blir ivaretatt og gi retningslinjer for hvor og hvordan dette kan oppnås. Utarbeidelse av et utkast til besøksstrategi er den største endringen av utkastet til forvaltningsplan. Justert utkast til forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark med besøksstrategi ble oversendt Miljødirektoratet i mai 2018 for faglig godkjenning. Desember samme år fikk Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvaltningsplanen i retur med flere innspill til ting som må utbedres før forvaltningsplanen på ny sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Et viktig innspill var klare mangler i strukturen og at forvaltningsplanen ikke var oppdatert med ny og tilgjengelig kunnskap.

Det har snart gått 10 år siden det opprinnelige utkastet til forvaltningsplan var på høring. På disse årene har ny kunnskap og ny forvaltningsmessige utfordringer dukket opp. Ny merkevarestrategi for nasjonalparkene gir retningslinjer om at det skal tilrettelegges for økt tilgjengelighet og verdiskaping i verneområdene. Nord- Norge har de senere årene opplevd sterk vekst i en satsende reiselivsnæring. Dette gir nye utfordringer og problemstillinger som må løses for å kunne ivareta naturverdiene i og verneformålet for Láhko nasjonalpark. Saltfjellet reinbeitedistrikt har ved flere anledninger uttrykt bekymring for konsekvensene av økt besøk på muligheten for å utøve samisk reindrift i området. Láhko nasjonalpark har flere spennende, men sårbare geologiske og botaniske forekomster en forvaltningsplan må ha gode bevaringsmål og tiltak for. For å sikre en faglig oppdatert og aktuell forvaltningsplan skal denne normalt revideres etter 5-7 år ved første revidering og senere minst hvert tiende år. Revidering og utarbeiding av forvaltningsplan er et omfattende arbeid som skal sikre bred involvering og godt kunnskapsgrunnlag for de retningslinjer forvaltningen skal jobbe etter og de tiltak som skal iverksettes for å sikre verneformålene. Det har snart gått ti år siden opprinnelig utkast til forvaltningsplan var på høring og ser man bort fra besøksstrategien har det kun skjedd mindre endringer av utkastet. I forbindelse med utarbeidelsen av besøksstrategien ble det gjennomført møter med aktuelle miljøer, men for resten av

forvaltningsplanen har dette ikke vært gjort siden opprinnelig utkast ble utarbeidet og sendt på høring.

Når sekretariatet fikk utkast til forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark i retur uten faglig godkjenning satte dette i gang en intern diskusjon om hvordan vi skal gå videre med arbeidet. Skal utkastet justeres etter innspill fra Miljødirektoratet nå og sendes til ny faglig godkjenning? Eller skal man gå et steg tilbake å gjennomføre en mer omfattende prosess nå slik at man får med ny kunnskap, nye innspill og oppdaterte tiltak?

Konklusjon

Ved å ta et steg tilbake og gjennomføre en mer omfattende prosess med forvaltningsplanen nå vil man få en oppdatert forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark basert på ny kunnskap, nye innspill og dagens situasjon. Man vil kunne sikre en bred involvering, et godt kunnskapsgrunnlag for tiltak og strategier i forvaltningsplanen som er oppdatert og justert etter tilgjengelig kunnskap. Dette vil gi Láhko nasjonalpark en forvaltningsplan som står seg i flere år og man unngår å måtte sette i gang en revideringsprosess om bare få år.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Naturmangfoldloven
- Forskrift for Láhko nasjonalpark
- Utkast til forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark
- Tilbakemelding fra Miljødirektoratet om forvaltningsplan for Láhko

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	19/2019	21.06.2019

Behandling av klage på vedtak i ST 5/2019 - Tiderstedthytta - Láhko nasjonalpark

Forslag til vedtak

Vedtak 1: Midtre Nordland nasjonalparkstyret tar klagen på vedtak i ST 5/ 2019 fra Statskog SF til følge.

Vedtak 2: Statskog SF gis avslag på søknad om riving og flytting av Tiderstedthytta. Med bakgrunn i nåværende kunnskapsgrunnlag ser man ikke behovet for økt overnattingskapasitet i nasjonalparken. Det er ikke ønskelig å øke bruken av nye områder i nasjonalparken utenfor det som i dag er definert som «delområde bruk» før konsekvensene av dette for det samiske naturgrunnlaget og andre viktige verneverdier er bedre utredet.

Bakgrunn

I styremøtet 12.mars 2019 behandlet Midtre Nordland nasjonalparkstyret i styresak 5/2019 søknad fra Statskog SF om riving og flytting av Tiderstedthytta i Láhko nasjonalpark. Styrets vedtak var enstemmig det samme som i innstillingen: *Endelig behandling av søknaden utsettes til forvaltningsplan med besøksstrategi er godkjent. Behovet for et åpent husvære som den omsøkte Tiderstedthytta skal vurderes i dette arbeidet.* I styrets behandling av saken ble det uttrykt ønske om at man i det videre arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi gjør en grundig vurdering av hvilken påvirkning et eventuelt åpent husvær vil ha på en allerede presset reindrift i området.

I brev datert 1.april 2019 påklager Statskog SF v/ Harald Rundhaug styrets vedtak med bakgrunn i at de er uenige i at manglende forvaltningsplan/ besøksstrategi gir hjemmel til ikke å realitetsbehandle deres søknad om riving og flytting av Tiderstedthytta.

Statskog SF har overholdt klagefristen på tre uker og er å regne som part i saken jfr. Forvaltningslovens §28. Sekretariatet har rådført seg med jurister hos Miljødirektoratet

og funnet at klager har rett i at manglende forvaltningsplan/ besøksstrategi ikke er hjemmelsgrunnlag for å utsette realitetsbehandling av søknad om riving og flytting av Tiderstedthytta i Láhko nasjonalpark.

Grunnlaget for avgjørelsen

Forvaltningslovens § 28 beskriver hvilke tiltak som kan påklages og hvem som kan påklage et vedtak. Forvaltningslovens §29 omhandler klagefrist som er tre uker fra parten er gjort kjent med vedtaket. Begge forutsetninger er oppfylt og klagen fra Statskog SF er gyldig.

Láhko nasjonalpark ble vernet med kgl.res. av 14.desember 2012. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet.

Formålet med Láhko nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- geologiske landskapsformasjoner herunder det største sammenhengende areal av alpin karst i Norge med tilhørende grotter.
- variasjonsbredden av naturtyper, med viktige lokaliteter av kalksjøer, herunder kransalgesjøer med et nasjonalt kjerneområde for kransalger – arter og genetisk mangfold, inkludert et svært rikt planteliv med en rekke truede og nær truede arter, herunder viktige utpostlokaliteter av de truede fjellplantene grønlandsstarr og nordlig tinderublom, samt de truede kransalgeartene kanadaglattkrans og gråkrans.

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

I verneforskriften §3. vernebestemmelser står det:

I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmangfold eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

Landskapet er i § 3 punkt 1.1 vernet mot inngrep av enhver art. Punkt 1.2 a sier at bestemmelsene i punkt 1.1 ikke er til hinder for:

Vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring.

Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse.

Punkt 1.3 e åpner opp for at forvaltningsmyndigheten *kan* gi tillatelse til «Riving av gamle bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.» Ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.

Ved søknader om dispensasjon fra verneforskriften skal de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8- 12 vurderes.

Vurdering

Statskog SF påklaget i brev datert 1.april 2019 Midtre Nordland nasjonalparkstyre sitt vedtak i styresak 5/2019 om riving og flytting av Tiderstedthytta. Klagen tas til følge og søknaden vurderes her på nytt.

I den påklagede saken søkte Statskog SF om å rive og flytte Tiderstedthytta i Láhko nasjonalpark. Dagens hytte er søkt revet og erstattet med en ny hytte i tilsvarende ytre mål og flyttet 50m for å bedre adgangen til hytta vinterstid. I opprinnelig søknad søkte Statskog SF om riving og flytting av Tiderstedthytta med utgangspunkt i at hytta skulle låses for andre enn grunneier og oppsyn. Andre rettighetshavere i området kunne gis anledning til å bruke hytta. Å låse hytta for allmennheten, der bare grunneier og oppsyn får nøkkel, vurderes av nasjonalparkforvalter som endring av bruk og må i så fall vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 4 verneforskriften. Det er ikke hjemmel i verneforskriften for å rive og sette opp igjen bygninger for ny bruk eller å utføre vedlikehold som fører til bruksendring. Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller særlige/spesielle tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep. Disse bestemmelsen skal ikke benyttes til å uthule verneforskriften og man må være særlig bevisst på mulige presedensvirkninger. Det er ikke ønskelig å åpne opp for bruksendring av husvær og bygninger i verneområdene Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter.

Med bakgrunn i dette kontaktet nasjonalparkforvalter Statskog SF v/ Harald Rundhaug og det ble enighet om å behandle søknaden som en søknad om å sette opp igjen hytta som åpent husvær. I opprinnelig behandling av saken ble det vurdert at en mindre, åpen hytte kunne være et godt supplement til den eksisterende overnattingskapasitet i nasjonalparken, men at dette måtte utredes i det videre arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi. Denne vurderingen står fast. Ønsket om å vurdere tiltaket som en del av en større sammenheng i besøksstrategien var viktig i grunnlaget for å utsette endelig behandling av søknaden til besøksstrategi og forvaltningsplan var faglig godkjent av Miljødirektoratet.

Láhko nasjonalpark ble vernet for å ta vare på et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster som er uten tyngre naturinngrep. Å bevare urørtheten i Láhko nasjonalpark er vektlagt i både kgl.res. og utkastet til forvaltningsplan. I utkastet er nasjonalparken delt i delområde for restriksjon og delområde for bruk. Denne områdeinndelingen vil man også ha i endelig forvaltningsplan. Delområde restriksjon er lagt over sårbare områder viktige for verneformålet og som var lite i bruk på vernetidspunktet. Restriksjoner på bruk og ferdsel i dette området er et tiltak i utkast til forvaltningsplan for å ivareta og sikre viktige verneverdier. I dette område skal det være en restriktiv dispensasjonspraksis. Tiderstedthytta ligger i dag innenfor delområde restriksjon i utkast til forvaltningsplan, noe den fortsatt vil gjøre ved flytting 50- 60 m. Et åpent husvær i dette området vil trekke folk inn i nye områder av nasjonalparken med potensielt negative konsekvenser for verneverdiene. Før konsekvensene av dette er utredet kan man vanskelig legge opp til økt ferdsel i dette området.

Delområde bruk er i hovedsak lagt til områdene rundt de etablerte turistforeningsstiene gjennom nasjonalparken og foreningshyttene i midtre del av nasjonalparken. Det kan vurderes å flytte Tiderstedthytta til dette området for å samle inngrepene og ferdselen i nasjonalparken. Dette må i så fall skje etter at man har vurdert at det kan gis tillatelse til riving og nyoppføring av hytta som omsøkt. I delområde bruk finnes det i dag flere foreningshytter som allmennheten og besøkende til nasjonalparken kan leie. I utkast til forvaltningsplan vurderes overnattingstilbudet innenfor nasjonalparken til å være tilstrekkelig uten behov for kapasitetsøkning. Per juni 2019 har ikke forvaltningsmyndigheten informasjon som skulle tilsi at dette har endret seg.

I verneforskriftens § 3 Punkt 1.3 e står det at forvaltningsmyndigheten *kan* gi tillatelse til riving av gamle bygninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk. Den omsøkte hytta har stått åpen og ulåst de senere årene. Det kan derfor vurderes slik at riving og gjenoppbygging av hytta som åpent husvær blir å videreføre den bruken som har vært, men det er sannsynlig at bruken vil øke som følge av hevet standard og at hytta blir mer allment kjent. Man må da stille seg spørsmålet om bruken er den samme eller endret. Det samme vil være gjeldene om man gjøre vedlikehold på hytta etter § 3, punkt 1.2. Som vedlikehold regnes normalt tiltak eller arbeid for å opprettholde standarden hytta hadde på vernetidspunktet og skal ikke føre til vesentlig standardheving.

Økt ferdsel vil gi økt slitasje på vegetasjon, flere muligheter for forstyrrelser på vilt, fugl og rein. Reindriftsutøvere i Saltfjellet reinbeitedistrikt har ved flere anledninger uttrykt bekymring for hvordan økt ferdsel og bruk av områdene vil påvirke det samiske naturgrunnlaget negativt og true muligheten for utøvelse av reindrift. Ved opprettelsen av Láhko nasjonalpark fremmet Saltfjellet reinbeitedistrikt erstatningskrav med bakgrunn i hvordan økt turisttrafikk som følge av statusen som nasjonalpark kunne påvirke reindriften i området negativt. De fikk ikke medhold i erstatningskravet, men det sier noe om bekymringen for de negative konsekvensene av økt trafikk. Dette ble også presisert ved styrets første behandling av søknaden. Bevaring av det samiske naturgrunnlaget er en del av verneformålet for Láhko nasjonalpark. Hvordan dette blir påvirket av endret bruk og tiltak i forbindelse med besøksstrategien skal utredes i det videre arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi for Láhko nasjonalpark.

Konklusjon

Statskog SF gis avslag på søknad om riving og flytting av Tiderstedthytta. Med bakgrunn i nåværende kunnskapsgrunnlag ser man ikke behovet for økt overnattingskapasitet i nasjonalparken. Det er ikke ønskelig å øke bruken av nye områder i nasjonalparken utenfor det som i dag er definert som «delområde bruk» før konsekvensene av dette for det samiske naturgrunnlaget og andre viktige verneverdier er bedre utredet.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Forskrift for Láhko nasjonalpark

- Naturmangfoldloven
- Utkast til forvaltningsplan med besøksstrategi for Láhko nasjonalpark
- Midtre Nordland nasjonalparkstyre ST 5/2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	20/2019	21.06.2019

Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om motorisert ferdsel til Jarbrufjell gård i forbindelse med prøveprosjekt: NoFence-klaver til storfe - Rune Alm

Forslag til vedtak

Rune Alm gis dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Gåsvatnan landskapsvernområde for å benytte terrengmotorsykkel / gårdsbil på atkomstveien opp til Jarbrufjell i forbindelse med tilsyn av storfe på utmarksbeite.

Dispensasjon gis med hjemmel i verneforskriftens kapittel VI punkt 3.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Dispensasjon gjelder kun for kjøring på den eksisterende atkomstveien, fra vernegrensa frem til gården Nordlund av Jarbrufjell.
- Dispensasjon gjelder kun i forbindelse med tilsyn av storfe på beite
- Ved bruk av gjetere må de ta med denne dispensasjonen, sammen med en bekreftelse fra Rune Alm om at disse kjører for ham.
- Dispensasjon gjelder for inntil to turer per uke. Følgende kjøretøy kan benyttes: terrengmotorsykkel / gårdsbil (Suzukijeeper) / traktor med dyrehenger ved spesielle tilfeller. Sistnevnte avklares med sekretariatet til nasjonalparkstyret.
- Dispensasjon er gyldig i perioden 21. juni – 1. oktober 2019
- Det må også innhentes tillatelse fra grunneier(e) og Saltdal kommune
- Det skal føres kjørebok før kjøring. Denne må medbringes og forevises ved kontroll. Etter endt dispensasjonsperiode skal denne sendes/overleveres til Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Det åpnes ikke for å benytte terrengmotorsykkel på stier innenfor landskapsvernområdet.

Bakgrunn

Rune Alm har i epost datert 4. juni 2019 søkt om tillatelse til å benytte seg av motoriserte kjøretøy til Jarbrufjell gård.

Bakgrunnen for denne søknaden er at han skal delta i et nasjonalt pilotprosjekt der NoFence-klaver blir testet ut på storfe. NoFence er en teknologi der dyrene blir gjerdet inn med virtuelle gjerder ved hjelp av linjer på GPS. Når dyrene nærmer seg «gjerdet» vil klaven begynne å pipe, når de krysser gjerdet får dyrene et støt. Dyrene vil da lære seg hvor grensen går, og på denne måten kan man gjerde inn dyr på utmarksbeite uten å benytte fysiske gjerder. Disse finnes i salg til geiter, men skal nå testes ut på storfe.

Rune Alm skal førstkommande sommer benytte seg av 12 klaver. Dyrene skal primært slippes i Lillealmenningen og skal beite i Tømmerdalen, Røklandsfjell og statens grunn til Jarbrufjell, men vandringsmønsteret til dyrene må erfares, og vil avhenge av hvor mye sopp det er i terrenget. Beiteområdet kan forandres gjennom sesongen. I fremtiden kan det også være aktuelt å slippe dyrene helt inn mot Kvitberg, Harondalen og Breidalen, men han tror ikke dette vil være aktuelt i år.

Rune søker om tillatelse til å benytte seg av motoriserte kjøretøy til Jarbrufjell gård. Med de grønne gressmarkene vil dette være en plass dyrene kan samles, og vil egne seg til for eksempel batteribytte. Han skal kun kjøre på eksisterende vei frem til Jarbrufjell. Dersom noen av dyrene mister en klave ønsker han å benytte seg av terrengmotorsykkel (crosser) på stier for å finne denne raskt igjen. Klavene har en innebygd «finne-funksjon» og lydvarsel. Han håper at dette ikke vil bli aktuelt.

I søknaden skriver han at han ønsker å benytte seg av terrengmotorsykkel eller «SuzukijEEP», og ved behov traktor med eventuell dyrehenger. Det vil ikke være behov for mye kjøring i landskapsvernområdet, noe som vil avhenge av hvor dyrene oppholder seg. Han ser for seg maksimalt én tur i uka for tilsyn, men presiserer at tilsynet ikke nødvendigvis vil være opp til Jarbrufjell gård. I perioder er han avhengig av å benytte gjetere, men ser ikke for seg et behov for flere kjøretøyer samtidig.

Han understreker til slutt at NoFence vil være (er..) en revolusjon for beitebrukerne.

Grunnlaget for avgjørelsen

Gåsvatnan landskapsvernområde ble vernet ved kongelig resolusjon 8. september 1989. Verneforskriften forvaltes av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Formålet med Gåsvatnan landskapsvernområde er å bevare et egenartet og vakkert naturlandskap, herunder:

- Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv
- De botanisk meget rike områdene i Kvitberget og Skjevlfjell

I tillegg skal landskapsvernområdet sammen med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet landskapsvernområde og Storlia naturreservat bidra til å bevare et sammenhengende naturområde, som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

I utgangspunktet er det forbud mot all motorisert ferdsel innen landskapsvernområdet, jf kapittel IV punkt 7 i verneforskriften for Gåsvatnan landskapsvernområde. I henhold til kapittel VI, punkt 3, kan fylkesmannen eller den fylkesmannen bestemmer gi tillatelse til motorferdsel i annen næringsvirksomhet enn reindrift.

Til slutt i kapittel VI som omhandler de tiltak fylkesmannen kan gi tillatelse til presiseres det: Før eventuell tillatelse til motorferdsel i landskapsvernområdet gis skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper og i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum. Alternative transportmetoder og kombinerings av flere transportbehov skal også vurderes.

Vurdering

I 2010 fikk Stolpen gård dispensasjon fra Fylkesmannen i Nordland til å kjøre fra vernegrensa opp til fjellgården Nordlund av Jarbrufjell i forbindelse med tilsyn av sau på utmarksbeite. Denne tillatelsen ble fornyet av Midtre Nordland nasjonalparkstyre i 2012, 2014 og 2015 og gikk ut i 2018. Vi vurderer at disse to sakene er såpass like at de bør behandles likt jfr. likebehandlingsprinsippet.

Det eksisterer en atkomstvei til en privat fjellgård, Nordlund av Jarbrufjell, innenfor verneområdet. Bruk av motorkjøretøy etter denne atkomstveien er blant de tiltak som forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til, og bruk av denne vil ikke føre til skader i terrenget. Kjøring utenfor denne vegen vil ikke kunne tillates, siden det vil komme i konflikt med verneformålet. På bakgrunn av dette gis det tillatelse til motorisert ferdsel på atkomstvegen frem til fjellgården Nordlund av Jarbrufjell.

Siden all kjøring vil foregå etter en opparbeidet kjørevei, med begrensninger i trasè og antall turer vurderes tiltaket ikke å være i strid med verneformålet

Som grunnlag for beslutningen er søknaden vurdert i henhold til prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i verneområdet da dette kan ha negative effekter for verneverdiene gjennom forstyrrelse, slitasje og støy. Den motoriserte

ferdsel vil ha minimal innvirkning på det biologiske mangfoldet i området gitt omfang av ferdselen det her er snakk om.

Etter at Fylkesmannen i Nordland gav dispensasjon til dette formålet har Midtre Nordland nasjonalparkstyre bestilt to aktuelle fagrappporter, begge fra Miljøfaglig utredning. «Storlia naturreservat i Rana – Naturtyper og arealbruk (Miljøfaglig utredning rapport 2014-16)» har sett på effekter av beitende storfe på naturverdiene i naturreservatet. Rapporten sier blant annet: «Det beste for naturverdiene vurderes å være et ekstensivt beite, av et omfang som faktisk gir synlig effekt på vegetasjonen, i form av en viss nedbeiting av feltsjiktet over litt areal og at det dannes og vedlikeholdes smale dyretråkk på naturlige steder i terrenget». Forsøksprosjektet Rune Alm er inne i vil kunne gi positive virkninger både på naturverdiene i Gåsvatnan landskapsvernområde og i øvrige verneområder her i landet, hvor mange er truet av gjengroing.

Den andre rapporten: «Påvirkning av kjøresporet til Jarbrufjell gård på naturverdier i Gåsvatnan landskapsvernområde, Saltdal kommune (Miljøfaglig utredning rapport MU2018-21)» har sett på den konkrete kjøretraseen som Rune Alm søker om tillatelse til å benytte. Rapporten konkluderer med at det ikke er spesielt store naturverdier langs kjøretraseen, og at bruken av motoriserte kjøretøy opp til Jarbrufjell gård har litt påvirkning på naturmiljøet på strekningen, men i hovedsak konsentrert til ett kjørespor. Rapporten foreslår noen tiltak langs traseen for å redusere belastning på miljøet, særlig om skadeomfanget øker som følge av framtidig bruk. Hogst av trær langs traseen bør unngås. Avslutningsvis konkluderer rapporten med at en del krevende, konkurransesvake arter / arter som krevet glissent feltsjikt, vil moderat slitasje kunne være positivt.

Føre-var-prinsippet § 9

Hovedmålet med Gåsvatnan landskapsvernområde er å bevare et egenartet og vakkert naturlandskap. Føre-var-prinsippet er vurdert opp mot omsøkt tiltak. Med de vilkår som er lagt inn i dispensasjonen vurderes omsøkte aktivitet å ikke være i strid med verneformålet.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Fra før kjører Stolpen gård denne kjøretraseen opp til Jarbrufjell. De har tillatelse til å kjøre to turer i uka. Rune Alm tror én tur i uka vil være tilstrekkelig, og det er ikke sikkert at han trenger å kjøre opp til Jarbrufjell hver uke heller. Konklusjonene fra rapporten til Miljøfaglig utredning tilsier at det kan tillates noe mer kjøring, særlig om de avbøtende tiltakene som de foreslår blir gjennomført. Dersom pilotprosjektet fører til at Rune Alm vil ha storfe på beiter her i fremtiden, bør disse tiltakene gjennomføres. Det skal føres kjørebok slik at nasjonalparkstyret har god oversikt over hvor mye veien brukes, slik at dette kan sees opp mot skadeomfang og benyttes i senere vurderinger om kjøring langs denne traseen.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ikke aktuelt denne sommeren. Kan bli aktuelt om man vurderer at terrengslitasjen utenfor kjøretraseen har blitt markert større, og man vurderer at de avbøtende tiltak i punktet over skal gjennomføres.

Miljøansvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Kjøring skal gjennomføres så hensynsfullt som mulig for å hindre at veien ikke kjører i stykker, slik at neste transport må kjøres utenfor traseen.

Konklusjon

Sekretariatet foreslår at Rune Alm gis dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Gåsvatnan landskapsvernområde for å benytte atkomstveien til Jarbrufjell i forbindelse med tilsyn av storfe på beite.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Parter i saken:

Rune Alm

Lillealmenningvegen 89 8255 Røklund

Saltdal kommune

Fylkesmannen i Nordland

Statskog Fjelltjenesten

Statskog

Saltfjellet reinbeitedistrikt

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Verneforskrift for Gåsvatnan landskapsvernområde
- Naturmangfoldloven
- Miljødirektoratets veileder M106-2014 «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter»
- Miljøfaglig utredning rapport 2014-16: «Storlia naturreservat i Rana – Naturtyper og arealbruk
- Miljøfaglig Utredning rapport MU2018-21 «Påvirkninger av kjøresporet til Jarbrufjell gård på naturverdier i Gåsvatnan landskapsvernområde, Saltdal kommune»

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	21/2019	21.06.2019

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Klage på vedtak - Motorisert transport til gapahukene i Tollådalen - Saltfjellet rbd

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar klagen fra Saltfjellet reinbeitedistrikt til følge.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre mener at det ikke skal gis dispensasjon til motorisert ferdsel etter 1. mai innenfor reinbeitedistriktenes kalvingsområder.

Bakgrunn

Saltfjellet reinbeitedistrikt ved Per Ole Oskal har i epost datert onsdag 15. mai 2019 (kl 10:28) krevd dispensasjon av 14. mai 2019 opphevet.

Klagen/anmodning om å trekke dispensasjon i sin helhet: «Viser til deres dispensasjon for motorisert transport av ved til gapahuk i Tollådalen. Vil gjøre dere oppmerksom på at det er full kalving nu, og at Øvre Tollådal er en av kjerneområdene for kalving for reinsdyr. Derfor krever vi at dispensasjonen blir trekt tilbake med øyeblikkelig virkning. Jeg vil at det generelt ikke skal gis dispensasjon til skuter kjøring i kalvingsområder etter 1 mai av hensyn til reinkalving, dette også med bakgrunn i dyrevernloven».

Dispensasjon ble gitt til Trones skole for transport av ved inn til deres gapahuker i Tollådalen.

Saksbehandler tok kontakt med Trones skole ved rektor Knut Rønnåbakk 15. mai 2019 (kl 10:57) og ba de sjekke ut andre muligheter for å transportere inn veden. Knut kunne da bekrefte at transporten allerede var gjennomført.

Vurdering

Klagen ble mottatt dagen etter at dispensasjon ble gitt, og er sendt innen tidsfristen. Nasjonalparkstyret skal behandle klager på vedtak fattet på delegert myndighet av forvalter.

Sekretariatet til MNNPS mottok søknaden fra Trones skole 10. mai. Dispensasjon ble sendt 14. mai. Det ble satt vilkår om at dispensasjon kun var gyldig i noen dager da dette er en svært sårbar tid for dyrelivet. Det ble innhentet registreringer av artsobservasjoner langs den aktuelle kjøretraseen som kunnskapsgrunnlag før dispensasjon ble gitt. Det ble satt strenge vilkår om at det ikke skulle kjøres lengre enn enn gapahukene da dette kan virke forstyrrende på dyrelivet. Dette ble også understreket i vurderinga fra forvalter.

Sekretariatet er klar over at Tollådalen er et viktig kalvingsområde for rein. Likevel ble det vurdert til at de nedre deler, såpass nære bebyggelsen, ikke var områder som reinkalvingen ville bli forstyrret av motorferdsel. Denne vurderinga var ikke skriftliggjort i dispensasjonen til Trones skole. Gapahukene ligger 1,3 km innenfor vernegrensa til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og 2,35 km fra nærmeste hus.

Saltfjellet reinbeitedistrikt oppgir at hele Øvre Tollådalen er et viktig kalvingsområde for dem. Dispensasjonen som ble gitt var allerede benyttet da klagen ble mottatt, og det var ikke mulig å omgjøre dette vedtaket. Styret kan likevel ta klagen til følge for å sette klare retningslinjer for fremtidige dispensasjonsbehandlinger.

Ved å ta klagen til følge gir styret et tydelig signal om at motorisert ferdsel innen kalvingsområdene ikke kan tillates på delegert myndighet, selv om det skulle oppstå en ekstraordinær situasjon. Da må slike saker opp til styret til behandling.

Konklusjon

Sekretariatet foreslår at Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar klagen til følge, og med det gir forvalterne et klart signal om at det ikke kan tillates motorferdsel innen kalvingsområdene etter 1. mai på delegert myndighet.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Parter i saken:

Beiarn kommune	Nedre Beiarveien 906	8110	Moldjord
Fylkesmannen i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Ole Oskal	Lønsdal	8255	RØKLAND
Statskog Fjelltjenesten avd. Mo	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Trones skole	Tollådalsveien 35	8114	TOLLÅ

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Fylkesmannen i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Storjord
8255 Røklund

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47
fmnopost@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

Knut Rønnåbakk ved Trones Skole

Saksbehandler Inge Sollund Ingvaldsen

Vår ref. 2019/3371

Deres ref.

Dato 14.05.2019

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Dispensasjon for motorisert transport ved til gapahuk i Tollådalen - Trones skole v. Knut Rønnåbakk

Vedtak

Trones skole ved rektor Knut Rønnåbakk gis dispensasjon for bruk av snøskuter for å frakte ved inn til gapahukene i Tollådalen i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Dispensasjonen gis med hjemmel i §48 i naturmangfoldloven.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Trond Sivertsen skal utføre transporten på vegne av Trones skole.
- Dispensasjonen gjelder for inntil to turer med én snøskuter eller én tur med to snøskutere.
- Transporten skal skje mellom vernegrensa ved Stormyra og gapahukene.
- Dispensasjon er gyldig i perioden 14. – 19. mai 2019
- Oppsynet ved Stein-Ove Johannessen i Statskog Fjelltjenesten skal kontaktes før kjøring
- Dispensasjon skal medbringes under kjøring. Dette gjelder også kommunal tillatelse etter lov om motorferdsel i utmark.

Bakgrunn

Trones skole ved rektor Knut Rønnåbakk har i epost datert 10. mai 2019 søkt om tillatelse til transport av ved inn til gapahukene i Tollådalen.

Behovet for ved dukket opp på et internt møte ved skolen så sent som 10. mai 2019.

Gapahukene er i bruk av Trones og Alberthaugen skole i Bodø. De er også populære turmål for bygdas innbygger og det er satt opp trimkasse ved gapahukene. Da det er anlagt bålplass ved gapahukene går det med mye ved til almennheten.

Nasjonalpark Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Låhko, Sjunkehatten og Rago
Naturreservat Blakkådalen, Storlia, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura
Landskapsvernområde Saltfjellet og Gåsvatnan

Knut Tønnåbakk har vært i kontakt med Trond Sivertsen som har sagt seg villig til å utføre transporten. På grunn av vær og føre må dette gjennomføres i løpet av kommende uke.

Grunnlaget for avgjørelsen

Saltfjellet - Svartisen nasjonalpark ble etablert 8. september 1989.

Formålet med nasjonalparken er:

- å bevare et vakkert og tilnærmet uberørt fjellområde med dets plante- og dyreliv og geologiske forekomster, der variasjonen i naturforholdene er særlig markert og verdifull.
- i tillegg skal nasjonalparken sammen med Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder og Storlia naturreservat bidra å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.
- å gi allmennheten muligheten til naturopplevelse i området.

Innen nasjonalparken er motorferdsel til lands og til vanns forbudt, herunder landing og lavtflyving med luftfartøy. Med landing menes her også henting og bringing av passasjerer og gods selv om landing i egentlig forstand ikke skjer.

Forskriften for nasjonalparken har ingen relevante spesifiserte unntaksbestemmelser i forhold til omsøkte aktivitet. Søknaden må derfor vurderes i forhold til § 48 i naturmangfoldloven som har følgende ordlyd:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Ved styrets vedtak i styresak 25/2016 ble myndigheten i denne type saker delegert til forvalterne da styret tidligere har gitt dispensasjon til tilsvarende sak.

Naturmangfoldloven §7 sier: Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Vurdering

Det foreligger ikke inne noen registreringer av sårbare og sjeldne arter på strekningen mellom Skulneset til gapahukene, som vil være særlig utsatt for forstyrrelser. Det foreligger en registrering av svartand ved et tjern 300 meter fra kjøretraseen. Tjernet er fremdeles dekt av is, og lokaliteten vil ikke forstyrres for senere ut i mai. Ferdselen i en tid på året der motorferdsel vil være forstyrrende for dyrelivet, og det må antas at det kan være en del arter i området som kan bli forstyrret. Noen arter tåler dette bedre enn andre, men det er ikke registrert noen sårbare arter. Derimot ligger det noen sårbare lokaliteter et par hundre meter sør for gapahukene. Det er viktig at det ikke kjøres forbi gapahukene. Det settes også vilkår om at dispensasjon kun er gyldig de kommende dagene.

Gapahukene ligger 1,3 km innenfor vernegrensa til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Motorferdsel inn til disse vil derfor være forbigående og raskt overstått. Transport av ved er en tilrettelegging for allmennheten, ikke kun for Trones skole. Veden kan benyttes av alle som ferdes i området. I mange tilfeller ser vi et behov for å transportere ved for å hindre at annet virke i området blir benyttet. Dette er ofte død ved som kan huse viktige verneverdier. Ved å få fraktet inn ved minsker risikoen for at død ved skal tas til bålved. I noen tilfeller har vi som forvaltningsmyndighet både tatt initiativ til og dekt kostnadene ved å transportere ved til allmennheten. Konsekvensene av forstyrrelsene med motorisert ferdsel, vurderes som lavere enn de positive effektene man får ved tilrettelegginga.

Kunnskapen om verneverdiene i området og effekten motorferdsel vil ha på disse vurderes som god. Føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse.

Med de begrensninger som er lagt inn i denne dispensasjonen vil samla belastning ikke være et problem for økosystemet.

Konklusjon

Trones skole ved Knut Rønnåbakk gis dispensasjon for bruk av snøskuter for å frakte ved inn til gapahukene i Tollådalen i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Miljødirektoratets veileder M106-2014: «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter»
Naturmangfoldloven
Verneforskrift for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark

Med hilsen

Inge Sollund Ingvaldsen
sekretariatsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Ole Oskal	Lønsdal	8255	RØKLAND
Statskog Fjelltjenesten avd. Mo	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Beiarn kommune	Kommunehuset, Nedre Beiarveien 906	8110	Moldjord
Fylkesmannen i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	22/2019	21.06.2019

Sjunkhatten nasjonalpark - Endring av hovedinnfallsport i Bodø

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyret endrer hovedinnfallsporten for Bodø kommune til Sjunkhatten nasjonalpark fra Vatnlia til Heia, dette med bakgrunn i Bodø kommunes eget vedtak og forvaltningens vurdering av saken i forbindelse med besøksstrategi. Endring av hovedinnfallsporten vil forenkle barn og unges tilgang til gode naturopplevelser og bidra til å bygge opp Sjunkhatten som barnas nasjonalpark.

Vatnlia mister sin status som hovedinnfallsport med de endrede rammer dette gir for grad av tilrettelegging og prioritering av tiltaksmidler. Vatnlia som innfallsport til Sjunkhatten nasjonalpark utredes som tiltak i besøksstrategien.

Sekretariatet kartlegger hvilke endringer som eventuelt med gjøres i forskrift og følger opp dette med Miljødirektoratet frem til neste styremøte (september 2019).

Bakgrunn

Ved opprettelsen av Sjunkhatten nasjonalpark samarbeidet Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune om en felles planprosess. Fylkesmannen utredet verneplanen og fylkeskommunen behandlet områdene rundt verneplanen gjennom en fylkesdelplan. På denne måten sikret man en god sammenheng mellom bruk og vern i og utenfor verneområdet. Arbeidet ledet til vern av Sjunkhatten nasjonalpark ved Kongelig resolusjon den 5. februar 2010 og en egen fylkesdelplan for området «Fylkesdelplan for Sjunkan- Misten». Mange viktige spørsmål i nasjonalparken henger sammen med fylkesdelplanen og er drøftet i begge planprosessene. Dette har gitt god sammenheng mellom de rammene som er lagt for nasjonalparken gjennom forskrift og forvaltningsplan og planene for området i randsonen til Sjunkhatten nasjonalpark

gjennom fylkesdelplanen. Fylkesdelplanen ble vedtatt i 2007 og endelig godkjent av Miljødirektoratet i 2012.

I fylkesdelplanen ble de ulike innfallsportene til nasjonalparken delt inn i tre soner med ulik grad av tilrettelegging. Hver av de tre kommunene Sjunkehatten nasjonalpark dekker fikk en hovedinnfallsport (innfallsport sone 1). Her skulle graden av tilrettelegging være størst, med utbedringer av infrastruktur, informasjon, toalettfasiliteter og parkeringsplasser. I Bodø kommune ble området Vatnlia- Sørfjorden utpekt som hovedinnfallsport. Her er det etablert en stor innfallsport med informasjonstavle, men utover dette er det gjort lite av de planlagte tilretteleggingene for en hovedinnfallsport. I møte 12.oktober 2017 vedtok formannskapet i Bodø kommune å endre sin hovedinnfallsport til Sjunkehatten nasjonalpark fra Vatnlia til Heia. Et viktig argument for dette valget var at området ved Heia er nærmere Bodø sin befolkning og at bruken av dette området i dag er betydelig større enn området ved Vatnlia. Bruken er økende og Bodø kommune ønsker å satse på tilrettelegging i dette området.

I 2015 lanserte Miljødirektoratet en ny merkevarestrategi for nasjonalparkene i Norge. Et av målene med merkevarestrategien er å synliggjøre nasjonalparkene og tilrettelegge for økt bruk. Som et ledd i dette arbeidet skal det utarbeides en besøksstrategi for alle nasjonalparkene i Norge. Per juni 2019 ligger utkast til besøksstrategi for Sjunkehatten nasjonalpark til faglig gjennomgang hos Miljødirektoratet. Besøksstrategien har, etter innspill fra Bodø kommune, tatt høyde for endring av hovedinnfallsporten fra Vatnlia til Heia. Arbeidet med besøksstrategien har vist at Heia vil være en bedre egnet innfallsport for både de besøkende og naturverdiene, men det kan føre med seg noen forvaltningsmessige utfordringer å endre hovedinnfallsporten. Derfor bør endring av hovedinnfallsport formelt vedtas i Midtre Nordland nasjonalparkstyre som forvaltningsmyndighet for Sjunkehatten nasjonalpark slik at nødvendige justeringer kan bli fulgt opp.

Vurdering

Ved opprettelsen av Sjunkehatten nasjonalpark samarbeidet Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune om en felles planprosess. Fylkesmannen utredet verneplanen og fylkeskommunen behandlet områdene rundt verneplanen gjennom en fylkesdelplan. En viktig del av dette arbeidet var å se på bruk og vern i sammenheng, sikre en bred medvirkning og få frem mest mulig informasjon om området. Gjennom felles planprosess ble det sikret en god sammenheng mellom forvaltningen innenfor nasjonalparken og i randsonen utenfor nasjonalparken. Inndeling av de ulike innfallsportene i soner med ulik grad av tilrettelegging er et viktig forvaltningsmessig grep i fylkesdelplanen. Forskrift for Sjunkehatten nasjonalpark følger i stor grad opp dette ved å åpne for økt tilrettelegging i områder tilknyttet de tre hovedinnfallsportene i fylkesdelplanen: Røsvik (Sørfold kommune), Fridalen (Fauske kommune) og Vatnlia-Sørfjorden (Bodø kommune).

Siden fylkesdelplanen ble vedtatt har det gått over ti år. Utover etablering av parkeringsplasser har tilretteleggingen ved de ulike innfallsportene til Sjunkehatten nasjonalpark vært begrenset og det er enda mye som gjenstår før hovedinnfallsportene har den graden av tilrettelegging det var tenkt at de skulle ha. Innfallsporten ved Vatnlia er lite brukt, og i den grad den er i bruk er det i hovedsak utfra de mindre parkeringsplassene i området. En konsekvens av dette er at man kun når et begrenset antall besøkende med informasjon om nasjonalparken. Sjunkehatten leirskole (tidligere

Vatnlia leirskole) er aktive brukere av området rundt Vatnlia og det er en god del fritidsbebyggelse i randsonen til nasjonalparken i området. Dette vil i liten grad endre seg ved endring av hovedinnfallsport. I området rundt Vatn- vatnet er det et rikt fugleliv med flere av de sjeldne dyreartene Sjunkhatten nasjonalpark er opprettet for å ivareta.

Heia ved Soløyvatnet/ Sandjordelva har vært en viktig innfallsport til Sjunkhatten siden opprettelsen av nasjonalparken. Området er et svært populært friluftslivsområde med et godt utviklet stinettverk, skiløyper, skogsveier, kort vei til Bestemorenga fritidspark (skytebane, skiløyper mm.) og fritidsbebyggelse. Vinterbruken har vært dominerende, men sommerbruken er økende i takt med at stadig flere bruker naturen til rekreasjon og trening. Området regnes som et svært barne- og familievennlig turområde og med nærheten til Bodø by er innfallsporten et viktig utgangspunkt for gode naturopplevelser for en betydelig andel av Nordlands barn og unge gjennom barnehage, skole og turer på fritiden. Barn og unge har en spesiell status i Sjunkhatten nasjonalpark og deres mulighet for naturopplevelse og utøvelse av enkelt friluftsliv er et av verneformålene for nasjonalparken. I 2013 utvidet Bodø kommune, med delvis støtte fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre, parkeringsplassen ved Heia til 3500m². I 2018 kjøpte Bodø kommune en eiendom ved Tussvatnet i randsonen til nasjonalparken. Denne skal drives som turisthytte av Bodø og omegn turistforening og vil sammen med etablerte Erlingbu bidra til økt bruk av området. Kommunen ønsker å satse på helårig tilrettelegging i området og vedtok i formannskapet 12.oktober 2017 å gjøre området ved Sandjordelva på Heia til sin hovedinnfallsport. Midtre Nordland nasjonalparkstyre ser verdien av tilrettelegging for barn og unge i deres nærområder. En endring av hovedinnfallsporten i Bodø kommune fra Vatnlia til Heia vil gi gode muligheter for å nå ut til en stor og variert brukergruppe med informasjon om Sjunkhatten nasjonalpark. Økt tilrettelegging som følge av statusen som hovedinnfallsport vil støtte opp om dette og sannsynligvis øke bruken av området. Dette vil føre med seg behov for tilrettelegging for å unngå slitasje på vegetasjon og naturverdier gjennom f.eks. klopping, omlegging av stier og merking.

Fra brukerperspektiv vurderes Heia til å være et bedre alternativ som hovedinnfallsport for Bodø kommune enn Vatnlia. Med Heia som hovedinnfallsport binder man Sjunkhatten nasjonalpark sammen med et svært populært friluftsområde der det allerede er stor grad av tilrettelegging og man bringer på mange måter nasjonalparken nærmere Bodøs befolkning. Denne delen av nasjonalparken vil tåle økt bruk og mange vil få en god opplevelse av nasjonalparken ved å gå inn til Erlingbu eller Tussvatnet uten at de nødvendigvis må lengre inn i de mer sårbare områdene av nasjonalparken. Ved utarbeidelsen av utkast til besøksstrategi for Sjunkhatten nasjonalpark vurderte man at området ved Heia er bedret egnet for økt bruk og tilrettelegging, både med tanke på naturverdiene og de besøkendes naturopplevelse. Det er få funn av sjeldne og sårbare arter i området, det som finnes er vanskelig tilgjengelig for mennesker. En endring av hovedinnfallsport fra Vatnlia til Heia er helt i tråd med målet for besøksstrategiene: de besøkende rutes til områder som tåler økt besøk og tilrettelegging uten å legge press på verneverdiene. Derfor er det tatt utgangspunkt i Heia som hovedinnfallsport i Bodø kommune i utkast til besøksstrategi for Sjunkhatten.

Forskrift for Sjunkhatten nasjonalpark ble utformet samtidig som fylkesdelplanen i en felles planprosess. Gradering av innfallsportene i soner med ulik grad av tilrettelegging er en viktig del av fylkesdelplanen. Denne graderte tilretteleggingen er det tatt høyde for i verneforskriften med egne hjemler som åpner for ekstra tilrettelegging i områdene ved hovedinnfallsportene. Ved å endre hovedinnfallsporten til Heia vil ikke dette endres før en eventuell endring av forskrift for Sjunkhatten nasjonalpark. Dette kan føre til at

man får flere saker der man blir nødt til å ta i bruk § 4 generelle unntaksbestemmelser for å kunne gi hovedinnfallsporten den standarden man ønsker. Bruken av denne paragrafen skal være restriktiv, begrenset og ikke brukes til å utvide forskriftens rammer. Det vil derfor være uheldig å endre innfallsporten uten å være bevisst de følgende det vil få juridisk/ forvaltningsmessig. Sekretariatet har vært i kontakt med Miljødirektoratet for å høre om mulighetene ved endring av hovedinnfallsport. De støtter oss i vurderingen av Heia som en bedre egnet hovedinnfallsport med tanke på både natur- og friluftsverdiene, men er tydelige på at det ikke er aktuelt med flere hovedinnfallsporter/ områder med høy grad av tilrettelegging. Dersom man velger å endre hovedinnfallsporten fra Vatnlia til Heia må Vatnlia nedskaleres tilsvarende. Endring av hovedinnfallsporten kan føre til lokal misnøye, både der tilretteleggingen øker og der man nedprioriterer. De eventuelle hjemmelsendringene som kreves må tas sammen med revidering av verneforskrift som følge av endringer i bruk av sykkel og hest. Dette er eneste mulighet for endring av forskriften.

Konklusjon

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ser i hovedsak fordeler for både naturverdier og de besøkende til Sjunkehatten nasjonalpark av å endre hovedinnfallsporten fra Vatnlia til Heia. Endring av innfallsporten vil forenkle barn og unges tilgang til gode naturopplevelser og bidra til å bygge opp Sjunkehatten som barnas nasjonalpark. Det skal kun være en hovedinnfallsport til Sjunkehatten i hver kommune og Vatnlia vil miste sin status som hovedinnfallsport. I besøksstrategi for Sjunkehatten er Vatnlia lagt inn som et startpunkt og det skal utredes hvilket behov det vil være for tilrettelegging i området.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Parter i saken:

Bodø kommune	Postboks 319	8001	Bodø
Fauske kommune	Postboks 93	8201	Fauske
Nordland Fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Sørfold kommune	Rådhuset	8226	Straumen

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Forskrift for Sjunkehatten nasjonalpark
- Forvaltningsplan for Sjunkehatten nasjonalpark
- Fylkesdelplan Sjunke- Misten
- Utkast besøksstrategi Sjunkehatten nasjonalpark
- Bodø kommunes vedtak om endring av innfallsport
- Naturmangfoldloven

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	23/2019	21.06.2019

Rago nasjonalpark - Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon fra verneforskriften - Landingstillatelse for helikopter ved henting av vannprøver - NIVA

Forslag til vedtak

Vedtak 1:

NIVA gis dispensasjon fra verneforskriften til Rago nasjonalpark for bruk av helikopter for innhenting av vannprøver. Dispensasjon gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for én (1) flygning med eventuell landing for én (1) innsjø spesifisert i søknad.
- Dispensasjonen gjelder for perioden (15. september – 1. desember) og flygning/prøvetaking foregår med metoden beskrevet i søknad.
- Sekretariatet til Midtre Nordland nasjonalparkstyret og oppsyn (Statskog Fjelltjenesten v. Tore Veisetaune) skal varsles om datoer før flyging.
- Dersom det er rein i området skal det tas hensyn til dette. Duokta reinbeitedistrikt skal bli kontaktet før flyging i Rago nasjonalpark.
- Landing skal kun skje om det er av sikkerhetsmessige årsaker eller om prøvetaking fra luften ikke kan gjennomføres.

Vedtak 2:

NIVA gis dispensasjon fra verneforskriften til Junkerdal nasjonalpark for bruk av helikopter for innhenting av vannprøver. Dispensasjon gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for én (1) flygning med eventuell landing for fire (4) innsjøer spesifisert i søknad.
- Dispensasjonen gjelder for perioden (15. september – 1. desember) og flyging/prøvetaking foregår med metoden beskrevet i søknad.
- Sekretariatet til Midtre Nordland nasjonalparkstyret og oppsyn (Statskog Fjelltjenesten ved Jim Tovås Kristensen) skal varsles om datoer før flyging.

- Dersom det er rein i området skal det tas hensyn til dette. Balvatn reinbeitedistrikt skal bli kontaktet før flyging i Junkerdal nasjonalpark.
- Flyhøyde skal være over 300 meter over bakken, mellom lokalitetene i Junkerdal nasjonalpark (gjelder ikke mellom Store Rosna og HOH757)
- Landing skal kun skje om det er av sikkerhetsmessige årsaker eller om prøvetaking fra luften ikke kan gjennomføres.
-

Bakgrunn

På oppdrag fra Miljødirektoratet skal NIVA (Norsk institutt for vannforskning) gjøre en undersøkning av landets vannressurser. I 1995 ble det statistisk utvalgt 1000 innsjøer for å gi en god oversikt over vannkvaliteten i Norge. I 2019 har Miljødirektoratet bestemt at de samme innsjøene som i 1995 skal bli undersøkt for å oppdatere oversikten over miljøtilstanden. 5 av disse innsjøene ligger i verneområder som Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter, hvorav en innsjø ligger i Rago nasjonalpark og fire innsjøer ligger i Junkerdal nasjonalpark. Midtre Nordland nasjonalparkstyre mottok først en søknad om flygning i Rago nasjonalpark, og fikk deretter en søknad om flygning i Junkerdal nasjonalpark, da denne var blitt sendt til en annen forvaltningsmyndighet. Prøvene må bli tatt under høstsirkulasjonen i innsjøene; NIVA planlegger å bruke helikopter for å få gjort alle undersøkelsene i den begrensede perioden 15. september til 1. desember 2019. Det skal tas ei prøve fra hver innsjø. Prøva vil bli tatt med vannhenter fra helikopter over sentralt område i innsjøen. Dette vil ta om lag 2-3 minutt per lokalitet. Helikopteret vil altså ikke lande fysisk på innsjøen.

Omsøkte innsjøer, se vedlegg.

NIVA-innsjøkode	Innsjønamn	NVE vatn nr	UTM Nord	UTM Aust	UTM Sone
1840-1-1	HOH 757	46678	7437967	535495	33
1840-3-7	Solvågvatnet	807	7415745	521269	33
1840-3-9	Store Rosna	817	7431281	535714	33
1841-1-18	HOH 938	46677	7438078	555377	33
1845-2-21	HOH 903	46146	7479813	545226	33

Grunnlaget for avgjørelsen

Junkerdal nasjonalpark ble vernet ved kronprinsregentens resolusjon 9. januar 2004. Formålet med Junkerdal nasjonalpark er:

- å bevare et stort og tilnærmet urørt naturområde som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster og kulturminner. Spesielt viktig er det unike plantelivet.
- å stimulere til opplevelse av natur og landskap med få eller ingen inngrep gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv.
- I varetakelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Rago nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 22. januar 1971. Formålet med Rago er at nasjonalparken skal representere et uberørt nordlandsk fjellandskap med egenartet dyreliv i grenseområdet mot den svenske nasjonalpark Padjelanta

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Junkerdal og Rago nasjonalparker.

Naturmiljøet i Rago nasjonalpark er ikke fredet mot motorisert trafikk i luftrom, kun mot landing i verneforskrift § 3-2.4 bokstav a. NIVA søker om landingstillatelse, selv om landing på lokalitetene ikke er planlagt.

I Junkerdal nasjonalpark er motorferdsel forbudt i luftrommet under 300 m jf. verneforskriftens § 3 pkt. 6.1. Forvaltningsmyndighet kan likevel gi unntak fra bestemmelsene til vitenskapelige undersøkelser i verneforskriftens § 4 og i naturmangfoldlovens §48. Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er fulgt under vurdering.

Vurdering

Flere rødlistearter av fugl har tilknytning til innsjøer i fjellet, deriblant er havelle, fiskemåke, sivspurv, svartand, bergand, og stjertand observert i nærliggende vann i Rago- og Junkerdal nasjonalpark. Både Rago- og Junkerdal nasjonalpark brukes som reinbeite.

Forskningsprosjektet ansees som viktig, og NIVA beskriver godt i sin søknad hvordan de kan hindre ønsket forurensing eller forstyrrelse av naturmiljøet.

I Rago nasjonalpark er det ikke noe forbud mot motorisert ferdsel i luftrommet, kun forbud mot landing. NIVA skriver i søknad at det ikke er planlagt å gjøre landinger, men søker om landingstillatelse i tilfelle dette likevel skulle bli nødvendig. I Junkerdal nasjonalpark er flyging ikke tillatt under 300 m, derfor må flygningen fortrinnsvis skje over 300 meter høyde mellom innsjøene hvor prøvene skal tas. To av innsjøene ligger såpass nære at dette ikke vil være hensiktsmessig. Landing er ikke planlagt; NIVA burde få landingstillatelse dersom det er behov på grunn sikkerhetsmessige tiltak, dersom vind og værforhold tilsier det.

Forurensing og spredning av uønsket biologisk materiale mellom innsjøene kan være et problem når man bruker samme utstyr i ulike innsjøer. NIVA er klar over dette og skriver i søknad «*Faren for spreiring av sjukdomar og parasitter skal være minimal ved at utstyret tørkast og overskotsvatn slås ut over land i eige nedbørfelt.*»

Ved lokaliteten for prøvetakingen i Rago nasjonalpark er det mest sannsynlig ikke reinbeite i perioden, da området er brukt til vinterbeite. Ved tre av lokalitetene i Junkerdal nasjonalpark er det beite i perioden. For å skape minst mulig konflikt mellom reindrif og helikopterflygingen må reindriften, oppsyn og sekretariatet til Midtre Nordland nasjonalstyre varsles om datoene før flygingen skal skje. NIVA skriver i sin søknad at deres samarbeidspartner Helitrans har god erfaring med flyging hvor man tar nøye hensyn til rein og vilt.

Alle rødlisteartene av fugl som er knyttet til innsjøer i fjell er mest sårbare for forstyrrelser under hekkingen, flygningen skjer utenfor perioden for hekking, forstyrrelsen på fuglelivet vil derfor være minimal. NIVA opplyser i søknaden om at prøvetakinga tar kun 2-3 min per lokalitet, og vil derfor være forbigående.

Dette er et viktig forskningsprosjekt, som NIVA gjør på grunn av vedtak fra Miljødepartementet. Forvalter mener den samfunnsmessige nytten til forskningsprosjektet utveier den relativt lave samlede belastningen.

Konklusjon

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gis NIVA tillatelse til flyging og landing om nødvendig i Rago- og Junkerdal nasjonalpark.

Klageadgang

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Parter i saken:			
Balvatn reinbeitedistrikt v/ Per Olof Blind	Ørnflogveien 17	8230	SULITJELMA
Duokta reinbeitedistrikt v/ Mats Pavall	Holtanveien 620	8219	FAUSKE
Fauske kommune	Postboks 93	8201	Fauske
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Naturvernforbundet i Nordland			
Saltdal kommune	Kirkegt. 23	8250	Rognan
Statskog Fjelltjenesten v/Jim T. Kristensen	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statskog Fjelltjenesten v/Tore Veisetaune	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statskog Salten	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Sørfold kommune	Rådhuset	8226	Straumen

Vedlegg:

- 1 Kart over innsjøene

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

M106-2014 Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter

Forskrift om utlegging til nasjonalpark et område av statens grunn, Storskogen, Ragoonrådet, Sørfold kommune, Nordland.

Forskrift om verneplan for Junkerdal. Vern av Junkerdal nasjonalpark/Junŋkaravuome nasjonalpárkka, Fauske og Saltdal kommuner, Nordland.

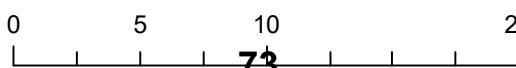
Naturmangfoldloven

Kartverket, Geovekst og Kommuner - Geodata AS

Innsjønavn

20 Kilometers

1:300 000

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	24/2019	21.06.2019

Behandling av søknad om utlegging av gytegrus i Láhko nasjonalpark

Forslag til vedtak

Midtre Nordland Nasjonalparkstyre gir ikke dispensasjon fra verneforskriften for å gjennomføre habitatforbedrende tiltak innenfor Láhko Nasjonalpark.

Bakgrunn

Statkraft ble gjort oppmerksom på at materiell til omsøkte tiltak ikke kunne transporteres inn på snødekt mark i 2019, da saken ville kreve styrebehandling. De ønsket likevel en behandling for en mulig gjennomføring i 2020.

Statkraft Energi AS søker om å få gjennomføre habitatforbedrende tiltak ved Store Sandvatnet, Svalvatnet og Lille Svalvatnet i Láhko nasjonalpark. Tiltaksområdene som ligger inne i nasjonalparken er tre elver/bekker i tilknytning til Svalvatnet og Lille Svalvatnet. Tiltaksområdet tilknyttet Store Sandvatnet ligger utenfor vernegrensen. De habitatforbedrende tiltakene består i å legge ut gytegrus samt fjerning av enkle vandringshindre i bekkeløp i tilknytning til vannene. Aktiviteten vil bli gjennomført manuelt, uten maskinkraft, og er planlagt gjennomført i august måned 2019. Arbeidet er en del av et 4-årig pilotprosjekt for perioden 2018 – 2021, der det utarbeides en kultiveringsplan for et avgrenset område på Glomfjordfjellet

Figur 1 Kart med inntegnet tiltaksområder. Tre av tiltaksområdene (røde firkanter) ligger innenfor Láhko nasjonalpark (svart strek) tilknyttet Svalvatnene. Svart markør ved Store Sandvatnet markerer terskel som hindrer drenering til til Svalvatnet.

Sandvatn (600 m.o.h) er regulert, og drenerte tidligere mot Svalvatnet (585 m.o.h), men overføres nå mot Namnlausvatn (534 m.o.h). Nedbørsfeltet og avrenningen til Svalvatnet er slik redusert i forhold til naturlig tilstand. De tre vannene det søkes om å gjennomføre tiltak i er derfor omfattet av pålegg i forbindelse med reguleringen i området. Tidligere besto Statkraft sitt pålegg i utsetting av settefisk, men som følge av ny praksis på området er dette pålegget midlertidig opphevet av Fylkesmannen i Nordland og erstattet med et prøveprosjekt som består av å utføre habitatforbedrende tiltak i området. Dette er regnet som mer langsiktige og bærekraftige tiltak, og i tråd med moderne kultivering. Tiltakene som omsøkes bygger på vurderinger i rapporten «Fiskefaglige undersøkelser på Glomfjordfjellet 2015/2016» av Ferskvannsbiologen AS, og samsvarer med rådene gitt i rapporten.

I tillegg til gjennomføringen av de omtalte tiltakene søkes det om dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Láhko nasjonalpark for å frakte inn gytegrusen med snøskuter i april-mai måned 2019.

Etter nærmere samtale med søker har det kommet frem at det skal fraktes inn om lag 3,5-4 tonn med gytegrus innenfor vernegrensen til de omtalte vannene, og det søkes om bruk 2 skutere med kjelke i 2-3 dager. Hver snøskuter kan frakte rundt 400 kg grus per tur, men dette avhenger av snøforholdene. Det søkes derfor om dispensasjon til å kjøre 15 turer.

Gytegrusen skal transporteres ut i sandsekker, og legges ut som små deponi i langs elvebreddene til de aktuelle bekkene/elvne. I sommermånedene skal gytegrusen legges ut «flekvis» i bekkeløp som antas å ha gunstige gytevilkår. Eventuelle vandringshindre, og områder som kan forbedres i henhold til elvas beskaffenhet for gyting vil bli forsøkt utbedret med enkle grep (t.d. ved flytting av steiner).

Etter nærmere samtale med fiskeseksjonen hos Fylkesmannen i Nordland fremkommer det at det nye pålegget til Statkraft ikke betyr at det må gjøres habitatforbedrende tiltak i tilknytning til Svalvatnan. Forvaltningsmyndighet har gjort Statkraft oppmerksom på dette, og stiller seg positive til å heller legge tiltak til berørte områder utenfor verneområdet. Fiskeseksjonen hos Fylkesmannen i Nordland og Statkraft skal sammen komme frem til alternative løsninger som ikke medfører habitatendringer innenfor Láhko nasjonalpark. Mulighetene for utsetting av villfanget fisk skulle blant annet diskuteres. Den nye planen og

tiltaksområdene for området vil presenteres i ny kultiveringsplan for Glomfjellet våren 2019. Et styrevedtak vil likevel være nødvendig i tilfelle de omsøkte tiltakene skulle bli aktuelle på et senere tidspunkt. Vurderingene som er gjort vil også være nyttige i fremtidige vurderinger av lignende saker.

Grunnlaget for avgjørelsen

Verneforskrift og naturmangfoldloven

Láhko nasjonalpark ble opprettet ved kgl.res. av 14. desember 2012. Verneforskriften forvaltes av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Formålet med Láhko nasjonalpark er å bevare *et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster som er uten tyngre naturinngrep.*

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- *geologiske landskapsformasjoner herunder det største sammenhengende areal av alpin karst i Norge med tilhørende grotter*
- *variasjonsbredden av naturtyper, med viktige lokaliteter av kalksjøer, herunder kransalg sjøer med et nasjonalt kjerneområde for kransalger – arter og genetisk mangfold, inkludert et svært rikt planteliv med en rekke truede og nær truede arter, herunder viktige utpostlokaliteter av de truede fjellplantene grønlandsstarr og nordlig tinderublom, samt de truede kransalgartene kanadaglattkrans og gråkrans.*

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

I henhold til verneforskriftens § 3 er motorferdsel på land, i ferskvann og i luften under 300 meter forbudt. Paragrafen åpner derimot for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med utsetting av fisk som er del av konsesjonsvilkår ved kraftutbygging. Vi vurderer det dithen at kjøring med beltekjøretøy på vinterføre er mindre negativt i forhold til verneformålet i forhold til kjøring med helikopter, og at denne hjemmelen derfor også kan brukes i denne saken.

Det finnes ikke hjemmel i forskriften til å gjennomføre tiltak som utlegging av gytegrus og andre habitatforbedrende tiltak. Derimot er det åpning for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til «utsetting av fisk fra lokale fiskestammer hvor dette er gjort tidligere, på lokaliteter som angitt i forvaltningsplanen». Det er også åpnet for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til «bruk av helikopter i forbindelse med utsetting av fisk som er del av konsesjonsvilkår ved kraftutbygging».

Naturmangfoldloven åpner derimot for at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.

Som grunnlag for beslutningen skal søknaden også vurderes i henhold til prinsippene i Naturmangfoldlovens §§ 8-12, jf § 7.

Vurdering

Det framgår av naturmangfoldlovens § 8 at alle vedtak som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfoldet og virkningen på det. Svalvatnet er registrert som en kalksjø av typen kransalgesjø, og er en utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven. Kransalgesjøer er en meget sjelden innsjøtype i Norge som har høy verneverdi, jf. Handlingsplan for kalksjøer gitt av Miljødirektoratet. Lokaliteten Svalvatnet er gitt verdi A (svært viktig) på grunn av funn av kanadaglattkrans, som er listet som «nær truet» på den norske rødlista. At Svalvatnet er en utvalgt naturtype betyr at det skal tas særskilt hensyn til innsjøen i forvaltningen for å unngå forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstens økologiske tilstand. Før det treffes en beslutning om å gjøre inngrep i en utvalgt naturtype, må konsekvensene av dette grundig utbedres.

I tillegg til det særskilte hensynet som følger ved forvaltning av en utvalgt naturtype, er også kransalgesjøer og kanadaglattkrans spesielt nevnt i verneformålet for Láhko: *«Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på <...> variasjonsbredden av naturtyper, med viktige lokaliteter av kalksjøer, herunder kransalgesjøer med et nasjonalt kjerneområde for kransalger – arter og genetisk mangfold, inkludert et svært rikt planteliv med en rekke truede og nær truede arter, herunder viktige utpostlokaliteter av de truede fjellplantene grønlandsstarr og nordlig tinderublom, samt de truede kransalgeartene kanadaglattkrans og gråkrans».*

Utlekking av gytegrus i innsjøen vil endre morfologien (forholdene i vassdraget) i det bestemte området, og også kunne skade kransalgeartene som finnes her dersom grusen blir lagt i området hvor disse artene vokser. I følge naturbase er det gjort funn av spredte tuer med kransalger innerst i sørenden av Svalvatnet, på grå leir- og sandbunn. Et av tiltaksområdene ligger også i sørenden av Svalvatnet. Søknaden omfatter utlegging av om lag 3,5 tonn grus innenfor verneområdet, fordelt på tre utvalgte bekker/elver i tilknytning til Svalvatnet. Det er usikkert akkurat hvor mye grus som vil bli lagt ut på hvert av områdene, men med tanke på den totale mengden grus det er snakk om kan utleggingen av grus utgjøre en betydelig endring i de naturgitte forholdene i utleggingsområdene. I tillegg er kalksjøer, og spesielt kransalgeartene, sårbare for fremmede og konkurrerende arter, noe det kan være fare for å innføre ved tilførsel av ikke-stedegen grus. Konsekvensene av tiltaket er med andre ord høyst usikre, og kan potensielt påvirke Svalvatnet som kalksjø og de sjeldne artene som er påvist og nevnt i verneformålet.

Det søkes om å kjøre inn gytegrusen i sandsekker med snøskuter på vinterføre og lagre disse i tiltaksområdet til sommeren, da grusen skal legges ut i bekkene. I tiltaksområdet i sørenden av Svalvatnet er det gjort flere funn av den rødlista arten grønlandsstarr, som også er spesielt nevnt i verneformålet. Registreringene i naturbase tyder på at vestsiden av innløpsbekken til Svalvatnet er en «hotspot» for Grønlandsstarr. Det er ingen registreringer på østsida av bekken, og det er uvisst hvorvidt dette området er kartlagt eller om dette området også er viktig for grønlandsstarr. Ved lagring av flere sekker grus langs elvebredden i dette området, som omsøkt, kan dette utgjøre en trussel for grønlandsstarr og dermed også verneformålet for Láhko nasjonalpark. Faren for dette kan reduseres betraktelig ved å ha en befaring i forkant og fastsette et deponiområde uten sårbar vegetasjon og grønlandsstarr.

Svalvatnet har ifølge den fiskebiologiske rapporten fra området relativt høy grad av selvrekuttering (64%), samt egnede gyteområder i vannet i dag. Datagrunnlaget i rapporten er svært tynt (totalt 16 ørret), og vurderingene ift. grad av selvrekuttering må derfor anses som noe usikre. Vi vurderer likevel at Svalvatnet ikke er avhengig av utsetting av fisk, eller bedre gyteområder for å klare å opprettholde en bestand av ørret. Svalvatnets rekreasjonsverdi vil i midlertid kunne styrkes, ved å bedre allmennhetens muligheter for fiske.

I utgangspunktet er Midtre Nordland Nasjonalparkstyret enige i at det generelt er god praksis å endre de gamle utsettingspåleggene med gjennomføring av habitatforbedrende tiltak, i tråd med moderne kultivering. Et slikt langsiktig tiltak vil medføre mindre forstyrrelser i nasjonalparken på sikt, ved at en unngår årlig helikopterkjøring for utsetting av fisk som det åpnes opp for i forskrift. Det finnes ikke åpning i verneforskrifta for å gjennomføre noen form for habitatendringer i Láhko nasjonalpark.

En eventuell dispensasjon fra verneforskriften må i denne saken gis etter naturmangfoldlovens § 48, og kun dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket som er omsøkt kan bli gjort betraktelig mer skånsomt ved enkle avbøtende tiltak, eksempelvis ved en befaring i forkant. Likevel anser vi det som usikkert hvilke konsekvenser tiltakene vil ha på Svalvatnet som kalksjø med tilstedeværelse av sjeldne kransalger jf. verneforskriften § 1.

Naturmangfoldlovens § 9 «føre-var-prinsippet» kommer derfor til anvendelse. Før det treffes en beslutning om å gjøre inngrep i et så spesielt område må dette baseres på en konsekvensutredning gjort av kyndig personell. Naturmangfoldlovens § 48 åpner opp for at nødvendigheten av tiltaket det søkes om skal ilegges vekt. I denne saken anser vi heller ikke nødvendigheten av tiltaket som stor nok i forhold til de potensielle negative konsekvensene av tiltaket, i og med at fiskebestanden i Svalvatnet i stor grad også er selvrekutterende slik situasjonen er i dag.

Midtre Nordland Nasjonalparkstyre gir på dette grunnlag ikke dispensasjon fra verneforskriften for å gjennomføre habitatforbedrende tiltak innenfor Láhko Nasjonalpark. Naturmangfoldlovens § 48 kan ikke anvendes da tiltaket både kan påvirke verneformålet og verneverdier nevneverdig.

Konklusjon

Usikkerheten knyttet til konsekvensene av de omsøkte habitatforbedrende tiltak anses å være for stor til å kunne gi dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48.

Naturmangfoldlovens § 9 føre-var-prinsippet kommer derfor til anvendelse. En eventuell dispensasjon kan kun gis etter en konsekvensutredning knyttet til omsøkte tiltak og virkningene dette vil ha for de naturgitte forholdene i og rundt Svalvatnet.

Midtre Nordland Nasjonalparkstyre gir på dette grunnlag ikke dispensasjon fra verneforskriften for å gjennomføre habitatforbedrende tiltak innenfor Láhko Nasjonalpark.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Verneforskrift for Láhko nasjonalpark
- Naturmangfoldloven
- Miljødirektoratets veileder M106-2014 – Rundskriv om forvaltning av verneområder
- Fiskefaglige undersøkelser på Glomfjordfjellet 2015/2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	25/2019	21.06.2019

Rago nasjonalpark - Behov for ny bygningsmasse - Doukta reinbeitedistrikt

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyret tar ønske fra Doukta reinbeitedistrikt om nybygging til etterretning.

Fauske og Sørfold jeger- og fiskeforening gis i tillegg dispensasjon fra verneforskriftens kap. III pkt. 2.1 for at de kan sette opp del av ny todelt utedo ved Storskogvasshytta.

Forvaltningsmyndigheten finner at oppsetting av et nytt todelt utedo ved Storskogvasshytta og et uthus ved Ragovatn-hytta ikke i vesentlig grad vil gå utover verneverdier og verneformål for Rago nasjonalpark.

Vedtaket gjøres med følgende vilkår:

- Utedoet ved Storskoghytta settes opp på samme tomt som det gamle utedoet
- Utedoets ytre mål: 1,5 x 2,5 m
- Uthuset ved Ragovatn-hytta settes opp i nærområdet til hytta og plasseres mest mulig nøytralt i terrenget.
- De to byggene gis en nøytral farge som øvrige bygg på lokalitetene

Bakgrunn

I brev av 25.03.19 sender Duokta reinbeitedistrikt informasjon til Midtre Nordland nasjonalparkstyret om sine behov for nye bygg i Rago nasjonalpark.

Reinbeitedistriktet eier en del av Storskogvasshytta i Rago nasjonalpark, Fauske og Sørfold jeger- og fiskeforening disponerer den andre delen som eies av Statskog Salten. Ved hytta er det et utedo, men dette er i dårlig forfatning. Økt bruk har ført til at det må tømmes oftere og det er store luktplager. Reinbeitedistriktet og jeger- og fiskeforening ønsker å rive det gamle utedoet og sette opp et todelt utedo på samme sted slik at de to partene disponerer hver sin del. Se vedlagt søknad / informasjon.

I tillegg ønsker reinbeitedistriktet og sette opp et nytt uthus ved hytta som Duokta reinbeitedistrikt disponerer ved Ragovatn. Hytta ved Ragovatn eies imidlertid av reindrifftsforvaltningen i Nordland. Staten ved den gang Landbruksdepartementet fikk satt opp hytta som følge av Reinbeitekonvensjonen av 1972. Reindrifftsforvaltningen ligger for tiden under Fylkesmannen i Nordland. Duokta reinbeitedistrikt har lenge hatt et ønske om et uthus ved denne hytta, de opplever et økt behov for bygningsmasse for oppbevaring av utstyr og formateriell i forbindelse med reindriffta.

Grunnlaget for avgjørelsen

Rago nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon 22. januar 1971.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har forvaltningsmyndighet for nasjonalparken og skal behandle dispensasjonssøknader.

Formålet med vernet er at nasjonalparken skal representere et uberørt nordlandsk fjellandskap med egenartet dyreliv i grenseområdet mot den svenske nasjonalparken Padjelanta.

Verneforskriftens kap.III pkt. 2.1 sier:

«Landskapet skal være fredet mot tekniske inngrep som veg- og jernbanebygging, bergverksdrift, grustak, vassdragsreguleringer, samt oppføring av bygninger og anlegg av enhver art med unntak av nødvendig husvær for oppsynet og hytter og innretninger i forbindelse med reindrifften.»,

I forvaltningsplanen for Rago nasjonalpark, kap. 4.2 Reindrifft står det også om reinbeitedistriktets behov for bygg:

«Reindrifftsnæringa har ei hytte ved Ragovatnan og deler ei hytte med Fauske og Sørfold jeger og fisk ved Storskogvatnet. Ved Storskogvatnet er det også et naust med båt som tilhører reindrifftsnæringa. På grunn av økt bruk av Rago til vinterbeite har distriktet et behov for et uthus ved hytta ved Ragovatna. Reinen føres en del med kraftfôr og lav om vinteren og det er behov for å ha et lager for dette føret inne i området. Tuorpon sameby har også tilgang til hyttene.»

Forvaltningsplanen har satt følgende mål:

Områdene innenfor Rago nasjonalpark skal kunne brukes til reindrifft og nasjonalparken skal forvaltes slik at naturgrunnlaget for samisk kultur og reindrifft ivaretas.

Videre står det under rammer og regelverk:

«Det er ønskelig at forvaltningsmyndigheten kontaktes før oppføring av eventuelle bygninger og anlegg i forbindelse med reindriffta, slik at plassering kan diskuteres i forhold til forekomst av spesielle naturverdier, vernevedtakets formål og verneverdiene.»

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12. Dette går særlig på kunnskapsgrunnlaget, føre-var -prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning.

Vurdering

Verneforskriften for Rago nasjonalpark har hjemmel for at det kan settes opp nødvendige hytter og innretninger i forbindelse med reindrifften.

I forvaltningsplanen anmodes imidlertid reinbeitedistriktet om å ta kontakt med forvaltningen for å gi mulighet for å komme fram til en beste plassering og utforming i

forhold til verneverdiene i nasjonalparken. Dette har Doukta reinbeitedistrikt gjort i brev av 25.03.19.

Doukta reinbeitedistrikt benytter reindrifftsforvaltningens hytte ved Ragovatn øst i nasjonalparken i forbindelse med sitt arbeid. Ved hytta er det ikke uthus for oppbevaring av fôr til reinen samt nødvendig utstyr som brukes i arbeidet. Oppsetting av et uthus ved denne hytta synes derfor rimelig i forhold til nødvendige innretninger i forbindelse med reindriften.

Kunnskapen om naturgrunnlaget og verneverdiene i området ved Ragovatnet er god. Det er ikke registrert spesiell eller sårbar vegetasjon i nærområdet til hytta. Det er imidlertid registrert hekking av kongeørn og jaktfalk i dette området øst i Rago, arter som er svært sårbare for forstyrrelse nær reirlokaltetene. De kjente lokalitetene ligger imidlertid ikke i umiddelbar nærhet til hytta eller er avskjermet fra denne. Aktivitet i forbindelse med oppsetting av hytta vil foregå sommerstid, på slutten av hekkeperioden og når eventuelle unger er flygeferdige. Oppsetting av uthus ved hytta vil derfor ikke være til vesentlig skade for naturverdier i området, liten grad gå utover verneverdier i området eller medføre for stor økning i den samlede belastningen på naturgrunnlaget og verneformålet.

Det er også registrert en god del samiske kulturminner i dette området, men ingen i umiddelbar nærhet til hytta. Leder for Doukta reinbeitedistrikt har også god kunnskap om de kulturminnene som finnes i området.

Reinbeitedistriktet eier i tillegg en del av Storskogvasshytta ved Storskogvatnet vest i området, den andre delen disponeres av Fauske og Sørfold JFF. Utedoen som tilhører hytta er felles. Jeger- og fiskeforeningen sin del av hytta leies ut jevnlig i barmarksesongen det er derfor nødvendig med et utedo som fungerer bra og har nok kapasitet. For å bedre forholdene for både brukere av reindriften sin del av hytta og turgåere og besøkende i JFF sin del, synes det rimelig at hver del av hytta har sitt utedo.

Det todelte utedoet skal bygges på samme plass som det gamle ved at dette rives. Selv om bygget vil bli dobbelt større enn det gamle, 1,5 x 2,5 m, vil ikke dette medføre noe vesentlig inngrep i forhold til øvrige bygg og anlegg i området. Kunnskapen om verneverdier på lokaliteten er god og et større bygg vil i svært liten grad gå utover verneverdier som finnes her, eller i tillegg til øvre bygg i området medføre økt samlet belastning på området.

Konklusjon

Av det overstående og med de vilkår som er satt finner Midtre Nordland nasjonalparkstyre at oppsetting av et uthus ca. 15 m fra Ragovatn-hytta, samt utskifting av utedoet ved Storskogvasshytta med et todelt utedo, i liten grad vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken eller virke negativt på verneformålet.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Parter i saken:

Doukta reinbeitedistrikt v/ Mats Pavall	Holtanveien 620	8219	FAUSKE
Fauske og Sørfold jeger- og fiskeforening	Postboks 34	8226	STRAUMEN

Fylkesmannen i Nordland
Statskog Salten
Sørfold kommune

Postboks 1405
Postboks 63 Sentrum
Rådhuset

8002 BODØ
7801 NAMSOS
8226 Straumen

Vedlegg:

- 1 Søknad om dispensasjon fra verneforskriften - Bygg for reindrift - Rago nasjonalpark - Doukta reinbeitedistrikt
- 2 SV: Angående informasjon om oppsetting av bygg for reindriften i Rago np

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

- Verneforskrift for Rago nasjonalpark
- Forvaltningsplan for Rago nasjonalpark
- Naturmangfoldloven

Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Moloveien 10
8002 Bodø
fmnopost@fylkesmannen.no

Duokta reinbeitedistrikt
Holtanveien 620
8219 Fauske

25.03.19

Oppsetting av bygg for bruk for reindrift i Rago nasjonalpark

Duokta reinbeitedistrikt skal sommeren 2019 gjennomføre endringer i bygningsmassen som disponeres av reindriften i Rago nasjonalpark. Vi vil herved informere nasjonalparkstyret om den planlagte aktiviteten.

I Storskog har distriktet en del av en tømmerhytte, og Fauske og Sørfold jeger- og fiskeforening eier den andre delen. Man har et utedo på deling, men det er nå i dårlig forfatning, det må tømmes minst to ganger på sommeren, og det er store luktplager. Vi ser ikke at endringer av det eksisterende utedoet vil være en god løsning, så vi har bestemt å rive det som står der nå for å bygge et nytt. Det vil oppgraderes noe, slik at man ikke får de samme problemene med lukt og overfylling. Utedoets plassering vil ikke endres.

Ut fra den økningen som har vært i bruk av jeger- og fiskeforeningens hytte, ønsker man også å gå bort fra deling av ett utedo. Dette er ikke lengre en praktisk løsning, slik at det nye bygget vil være todelt. Det betyr at reinbeitedistriktet og jeger- og fiskeforeningen vil disponere hver sin del. Det nye utedoet vil dermed bli noe større enn det som står der i dag, men det vurderes nødvendig. Vi har vært i kontakt med de ansvarlige for Storskoghytta i jeger- og fiskeforeningen, og de motsetter seg ikke disse planene.

I tillegg vil det bli satt opp et nytt uthus ved hytta som Duokta har ved Ragovatn. Dette har tidligere blitt gitt informasjon om, men vi vil nå gi beskjed om at byggingen er planlagt gjennomført sommeren 2019. Distriktet opplever et økt behov for bygningsmasse for oppbevaring av utstyr og fôrmateriell i forbindelse med reindriften, og det er ikke lagringsplass der som det er i dag. Derfor vil vi sette opp et uthus i tilknytning til hytta.

Om det skulle være noe spørsmål i forbindelse med disse planene, er Signar Pavall (tlf 41557680) kontaktperson for uthuset ved Ragovatn og Hans Jøran Bjørknes (tlf 95247820) kontaktperson for utedoet ved Storskogvatn.

Med vennlig hilsen

Duokta reinbeitedistrikt

Fra: Tina[tpavall@hotmail.com]

Dato: 07.04.2019 21:56:36

Til: Etnestad, Hanne

Tittel: SV: Angående informasjon om oppsetting av bygg for reindriften i Rago np

Hei

Målet for utedoet i Storskogen blir 1,5 m X 2,5 m. Dagens utedo er ca 1,5 m X 1,2 m. Vi planlegger samme utseende og utforming på bygget, og det settes på samme sted. Det nåværende doet vil bli revet.

Når det gjelder uthuset ved Ragovatnet, er plantegninger under utforming. Vi vil oversende skissen når den er klar, samt angi nøyaktig plassering. Vi ønsker å ha uthuset i en størrelse som gjør det mulig å ta en skuter innomhus for eventuelle reparasjon på vinterstid, i tillegg til oppbevaring av utstyr og fôr. Antatt størrelse 4x6 meter. Om forvaltningen har innsigelser på dette håper vi på en snarlig tilbakemelding på det.

Med hilsen

Tina Pavall

Sendt fra min Xperia™-smarttelefon fra Sony

---- Etnestad, Hanne skrev ----

Takk for god informasjon om distriktets planer for nye bygg i Rago.

Men hvordan er disse byggene tenkt utformet og plassert, er det mulig å få tilsendt planskisser og mål for byggene, samt kart for plassering av uthuset ved Ragovatnet?

Hvor stort vil utedoen ved Storskoghytta bli i forhold til dagens bygg?

Med vennlig hilsen

Hanne Etnestad

Nasjonalparkforvalter

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Telefon: 75 54 79 80

www.nasjonalparkstyre.no/Midtre-Nordland/

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	26/2019	21.06.2019

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Søknad om å arrangere "Telegrafruta Ultra" - Magnar Øygarden

Forslag til vedtak

Magnar Øygarden gis dispensasjon fra ferdselsbestemmelsene i Storlia naturreservat og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark for å arrangere «Telegrafruta Ultra» fra Bjøllånes i Rana til Russånes/Trettnes i Saltdal. Dispensasjon gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Dispensasjon er gyldig 10. august 2019.
- Dispensasjon gjelder både for målgang i Russånes eller Trettnes.
- Dispensasjon gjelder langs T-merket sti.
- Det settes et tak på inntil 30 deltakere.
- Det skal ryddes opp ved matstasjonene. Alt søppel skal fraktes ut av nasjonalparken.
- Det skal sendes en kortfattet rapport til forvaltningsmyndigheten etter løpet. Rapporten skal inneholde: antall deltakere, hvor lenge varte løpet fra start til slutt, værforhold, vått / tørt og hvilke erfaringer arrangøren sitter igjen med etter løpet. Denne sendes til fmnoiin@fylkesmannen.no
- Ved store nedbørsmengder i forkant av løpet kan forvaltningsmyndigheten kreve at løpet blir avlyst, eller utsettes etter nærmere avtale.
- Løpet skal avklares med Saltfjellet reinbeitedistrikt og nødvendig hensyn til reindrifta må ivaretas

Bakgrunn

Den 10. september 2018 mottok sekretariatet en henvendelse fra Magnar Øygarden som hadde et ønske om å kunne arrangere et «ultraløp» (løp som er lengre enn maraton, 42 km) langs Telegrafruta. Ultraløp er en relativt ny type konkurranseform som bare blir større og større. Magnar mener Telegrafruta er godt egnet til et slikt løp og vil være med på å vise frem Nord-Norge på sitt beste. Ruta går gjennom et spennende landskap både med tanke på majestetisk natur, samtidig som den har en interessant historie man kan bygge et slikt løp på, langs denne historiske vandreruta.

Magnar Øygarden har hele tiden presisert at han kun ser for seg plass til 30 deltakere (minimum 10 stk.) dette året, og at løpet arrangeres 10. august 2019. Sekretariatet merket en stor aktivitet på Facebook-arrangementet, og har i ettertid spurt om dette fremdeles sto seg ved lag. Siden dette er et arrangement som er tenkt avholdt på frivillig basis, alt av mat og saft inn til matstasjonene skal bæres inn manuelt. Det er tenkt å benytte turistforeningshyttene som matstasjoner.

Magnar ønsker primært at løpet skal følge den opprinnelige Telegrafruta fra Bjøllånes i Rana til Russånes i Saltdal, men har slitt med å få grunneiers tillatelse på siste del av stien ned til Russånes. Derfor har han vedlagt en alternativ trasé ned til Trettnes i fall han ikke får grunneiers godkjenning (se kart under). Begge alternativene går innenfor Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og Storlia naturreservat.

Kart over alternativ løpstrase – istedenfor å ende opp i Russånes løpes det ned mot Trettnes. Denne benyttes om grunneier på Russånes ikke åpner for at de kan arrangere løpet på hans eiendom.

Det åpnes ikke opp for påmelding før etter at styret har behandlet saken. Han ønsker å få tilbakemelding så fort denne er ferdig behandlet i styremøtet.

Sekretariatet har i samråd med Magnar avventet behandlingen av søknaden, i påvente av nye verneforskrifter for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og eventuell avklaring om Storlia naturreservat enda eksisterer når løpet starter.

Vernebestemmelser for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 8. september 1989. Formålet med nasjonalparken er:

- å bevare et vakkert og tilnærmet uberørt fjellområde med dets plante- og dyreliv og geologiske forekomster, der variasjonen i naturforholdene er særlig markert og verdifull.
- i tillegg skal nasjonalparken sammen med Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder og Storlia naturreservat bidra å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.
- å gi allmennheten muligheten til naturopplevelse i området.

Verneforskrifta for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark sier at «Idrettsarrangement, jakthundprøver og annen større organisert virksomhet er ikke tillatt». Det åpnes opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til «arrangementer av lokale reiselivsbedrifter, lag og foreninger... som ikke strider mot vernebestemmelsene».

Dette er et privat initiativ og vurderes derfor ikke under dette unntaket. Naturmangfoldloven § 48 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Vernebestemmelser for Storlia naturreservat:

Storlia naturreservat ble vernet ved kongelig resolusjon 6. februar 1998. Formålet med fredningen er å sikre en naturlig utvikling av plante- og dyrelivet i et spesielt skog- og fjellområde i Dunderlandsdalen.

Det legges særlig vekt på at området utgjør en nordlig utløper av den vest-europeiske granskogen, har stor plantegeografisk og skogøkologisk verdi, har ei særlig rik skogsli med høystaudebjørkeskog og har viktige funksjoner for fugle- og dyrelivet i regionen. I tillegg bidrar naturreservatet sammen med Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark, Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder til å bevare et stort, sammenhengende område med viktige nasjonale naturverdier og samiske og andre kulturminner.

I Storlia er idrettsarrangement, jakthundprøver og annen organisert bruk av reservatet forbudt. Det er ingen unntakshjemler til dette formålet.

Naturmangfoldloven § 48 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Naturmangfoldlovens §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet jfr. naturmangfoldlovens § 7.

Vurdering

I brev av 23. januar 2019 skriver Klima- og miljødepartementet at de tar sikte på å ferdigbehandle revisjon av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark i løpet av andre kvartal 2019. Behandlinga har derfor blitt utsatt i påvente av nye forskrifter. I de nye forskriftene er det foreslått hjemler for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til idrettsarrangement. Da kunne forvalter behandlet søknaden på delegert myndighet.

I gjeldende verneforskrift for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark er det kun åpnet opp for at lokale lag og foreninger kan gis tillatelse til å arrangere idrettsarrangementer. I dette tilfelles vurderes arrangementet som et privat initiativ og må vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven. Dette skillet finnes ikke i nyere forskrifter, og vil etter alt og dømme være borte når de nye verneforskriftene på Saltfjellet blir vedtatt.

Storlia naturreservat har ingen unntakshjemler som åpner opp for at det kan arrangeres idrettsarrangement innen verneområdet. I både Fylkesmannen i Nordlands og Miljødirektoratets tilrådning til revisjon og utvidelse av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark er det foreslått at Storlia naturreservat innlemmes i nasjonalparken. Etter signalene i brevet fra KLD er det ikke sikkert at Storlia naturreservat eksisterer når løpet starter opp i august. Dersom det skulle bli forsinkelser i dette arbeidet er det greit at en eventuell dispensasjon også gis fra forbudet som ligger inne i dagens forskrift for Storlia naturreservat. En slik dispensasjon må også gis etter § 48 i naturmangfoldloven.

Begge forskriftene forbyr idrettsarrangementer, og krever dispensasjon etter § 48. Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Arrangøren ønsker ikke at løpet skal være for stort eller omfattende første året, og har selv sagt at han ikke ønsker mer enn 30 deltakere. Dette vurderes som et veldig beskjedent antall. Siden løpet skal foregå langs rødmerket sti er det lite trolig at det vil oppstå slitasje som følge av dette, til det er antallet deltakere for lite. En positiv effekt av dette er at man får «tråkket» opp stien, og den blir bedre synlig på strekker der den blir lite brukt. Noe som gjør Telegrafruta lettere tilgjengelig for allmennheten. Slitasje kan likevel oppstå dersom det skulle bli en kraftig regnværsperiode i forkant av løpet. Det kan samle seg mye vann på stiene som gjør at utøverne løper på siden av og man får «vifteformer» på stiene. Det settes vilkår om at forvaltningsmyndigheten kan kreve at løpet avlyses eller utsettes etter nærmere avtale jfr. naturmangfoldloven § 9 – føre-var-prinsippet. Vi vil likevel understreke at terskelen for å gå til dette skrittet er veldig stor, og at det kun vurderes dersom det er snakk om store nedbørsmengder.

Telegrafruta brukes jevnt og trutt av turgåere gjennom hele sommeren, og fugle- og dyreliv som skulle være nært knyttet til denne vil uansett være påvirket av den «ordinære» ferdselen langs de rødmerka stiene. Vi har ingen ferdselsregistreringer som sier noe konkret om antallet som går hele ruta. Telegrafruta ble i oktober 2012 utpekt som ei av ti strekninger i prosjektet «Historiske vandreruter» av Riksantikvaren og Den norske turistforening. Prosjektet hadde som mål å øke kjennskapen til og bruken av de gamle ferdselsveiene som turveier med både historiske og friluftsmessige kvaliteter. I kjølvannet av dette har det vært stort fokus på Telegrafruta med blant annet egne arrangementer knyttet til prosjektet, bokutgivelse og informasjonsskilt/plakater. Med tanke på den økte interessen rundt Telegrafruta vil ikke et arrangement med 30 deltakere påvirke plante- og dyreliv mer enn det statusen som «historisk vandrerute» allerede har gitt. Opp mot samlet belastning vurderes ikke dette antallet deltakere til å påvirke økosystemet nevneverdig.

Saltfjellet reinbeitedistrikt bruker hele Saltfjellet som sommer-/høstbeite. Arrangementet skal avvikles i en periode mellom kalving og brunst som ikke har vært ansett som problematisk av reindriften tidligere. For rein gjøres samme vurdering som for øvrige naturverdier at ferdselen langs Telegrafruta er såpass betydelig i utgangspunktet, at et slikt arrangement ikke vil påvirke sommerbeitene i noen nevneverdig grad. Det settes likevel vilkår om at tiltakshaver har dialog med reindriften i tilfelle det skulle oppstå en ekstraordinær situasjon som arrangør bør vite om.

Som følge av matstasjonene langs ruta kan vi se for oss at det kan bli en del søppel knyttet til disse. Det er viktig at dette samles opp og tas ut av nasjonalparken. Forsøpling er opplagt forbudt innen verneområdet. Søppelhåndtering kan bli et sentralt kriterium for vurdering av kommende års søknader, og god søppelhåndtering vil være viktig for forvaltningsmyndigheten. Kostnadene ved å ta ut søpla og sortere dette i etterkant av løpet dekkes av tiltakshaver jfr. naturmangfoldlovens § 11.

Tiltakshaver presiserer i søknaden at 2019 er et testår. Det vil også gjelde for oss som forvaltningsmyndighet. Vi har ingen erfaringer med slike løp, gjennom såpass store områder i våre nasjonalparker. Det settes vilkår om at dispensasjon kun er gyldig i 2019, og at det gjøres nye vurderinger for 2020 basert på de erfaringene vi får etter årets arrangement. Antall deltakere kan begynne lavt, og så kan det for kommende løp vurderes om dette skal justeres opp / ned. Som grunnlag for disse vurderingene ønsker vi en rapport som sier noe om antall deltakere, hvor lang tid det tok å arrangere (fra start til slutt), hvilket vær det var dagen løpet ble arrangert og om det var tørt/fuktig med tanke på slitasje. Dersom det hadde regnet i forveien, kan stiene ha blitt fuktige selv om det var fint vær under selve arrangementet, og motsatt om det har vært tørt i forkant og regnet under arrangementet. Dette vil gi oss et bedre grunnlag for å vurdere kommende års arrangement, hvis det blir aktuelt.

Som følge av at arrangøren har hatt vanskeligheter med å innhente tillatelse fra grunneier på siste del av Telegrafruta, ønsker han å holde muligheten åpen for å benytte seg av alternativ trase ned mot Trettnes. Ut fra de vurderingene som er gjort over vil det for verneverdiene spille liten rolle om man har målgang i Russånes eller Trettnes. Det er enda mer trafikk fra Trettnes og de potensielt 30 deltakerne vil i enda mindre grad påvirke verneverdiene. For vandreruta «Telegrafruta» og prosjektet til Riksantikvaren vil det være synd om arrangøren må velge Trettnes som målgang da dette vil forringe historiefortellinga.

Konklusjon

Sekretariatet foreslår at Magnar Øygarden skal gis tillatelse til å arrangere «Telegrafruta Ultra» fra Bjøllånes til Storlia gjennom Storlia naturreservat og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark og Storlia naturreservat
Naturmangfoldloven

Miljødirektoratets veileder M-106-2014: «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter».

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	27/2019	21.06.2019

Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark - Søknad om dispensasjon fra verneforskriften - Oppsett av utedo - Krukkistua - Polarsirkelen turlag

Forslag til vedtak

Polarsirkelen turlag gis med dette tillatelse til å oppføre en utedo ved Krukkistua i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark i Rana kommune. Dispensasjon gis med hjemmel i forskrift om vern av Saltfjellet-Svartisen vernebestemmelse 1.3..

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Utedoen skal utformes i henhold til søknad, med unntak av avstand som blir endret fra 30 m, til 5-15 m fra Krukkistua.
- Utedoen skal plasseres nøytralt i terrenget, i området markert i vedlegg.
- Etter endt oppføring skal det ryddes på stedet.
- Avfall fra utedo (omsøkt og doen i uthuset) skal ikke graves ned slik at det medfører avrenning til rikmyra (Krukkimyra).

Bakgrunn

Polarsirkelen turlag søker i brev 31. mars 2019 om tillatelse til å sette opp utedo ved Krukkistua i Saltfjellet- Svartisen nasjonalpark. Turlaget har registrert økning i vandrere, slik at utedoen, som nå er plassert i utehuset, til tider fylles raskere enn hyttetilsynet klarer å tømme den. For å unngå at terrenget rundt brukes som utedo, søkes det om en dispensasjon til å sette opp en avlastningsdo. I innsendt søknaden ble det skrevet avstand fra Krukkistua på 30 m, som ikke tilsvarte ved vedlagt kart; etter telefonsamtale med Robert Bjugn ble det bekreftet at kartet som viser 5-10 m fra hytta var det korrekte, noe som Bjugn har diskutert med statskog. Denne doen er dermed planlagt å bygges 5-10 meter nord for Krukkistua, og ha størrelse 1,4 m x 1,4 m som bygges i laft. Polarsirkelen turlag har tidligere fått dispensasjon fra motorferdselsforbudet til å frakte materiell til utedoen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Midtre Nordland nasjonalparkstyret er forvaltningsmyndighet for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Formålet med nasjonalparken er:

- å bevare et vakkert og tilnærmet uberørt fjellområde med dets plante- og dyreliv og geologiske forekomster, der variasjonen i naturforholdene er særlig markert og verdifull.
- i tillegg skal nasjonalparken sammen med Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder og Storlia naturreservat bidra å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.
- å gi allmennheten muligheten til naturopplevelse i området.

Vernebestemmelser IV. pkt 1.1.

Landskapet skal være fredet mot tekniske inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, nydyrking, nyplanting, drenering og annen form for tørrlegging, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, merking av stier og løyper. Opplistingen er ikke uttømmende.

Det er heller ikke tillatt å utføre forundersøkelser for tekniske inngrep som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter.

Det er forbudt å bryte løs stein, mineraler eller fossiler. det samme gjelder uttak av slikt materiale for salg. Grotter og karstforekomster er vernet mot naturinngrep og beskadigelse av enhver art. Det er forbudt å fjerne materiale eller forekomster fra grottene.

Kap. IV. pkt. 1.3. Fylkesmannen eller den fylkesmannen bestemmer kan gi tillatelse til:

- Vedlikehold, opprettelse, merking og omlegging av turstier og skiløyper, og legging av bruer og klopper, samt oppsetting av skilt og vegvisere.
- nødvendige tiltak og innretninger på privat grunn for utøvelse av tradisjonell landbruksdrift.
- **anlegg og utvidelser av foreningshytter.**
- anlegg og tiltak i reindriftsnæringen som går under pkt. 1.1.

Polarsirkelen turlag er en forening, og kan gis tillatelse til anlegg av utedo som en del av foreningshytter. En mer konkret forskrift om utedo er foreslått i skisse for forvaltningsplan for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Landskap § 3 pkt.1.6.: forvaltningsmyndighet kan gi tillatelse til mindre utvidelse av bygninger, eller oppføring av frittstående bygning som kun skal benyttes til uthus/utedo. Rana turistforening fikk 22.11.2006 dispensasjon til oppføring av ny sikringshytte, og i 17.12.2007 utvidet dispensasjon til sikringshytte ved Krukkistua. Bygningen ble bygget på tuftene til den gamle sikringshytta, med vilkår at «*Det skal ikke komme flere bygg i området*». Søknaden er også vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8-12.

Vurdering

Det omsøkte utedoet er på 2m². Dette er lavere enn hva som foreslås som øvre grense i skisse til forvaltningsplan for den nye verneforskrifta for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Forvalter behandler saken etter i naturmangfoldloven §§ 8 – 12 og § 48, og se bort ifra dispensasjonsvilkår gitt av tidligere forvaltningsmyndighet i 2007 «Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - utvidet dispensasjon til sikringshytte ved Krukkistua, pkt 3. *Det skal ikke komme flere bygg i området.*». På grunn av nåværende bebyggelse på tunet vil ikke en tillagt utedo være imot nasjonalparkens formål ang. tilnærmet uberørt natur, og vil støtte formålet med å gi

allmennheten mulighet til naturopplevelse i området. Økt ferdsel og bruk er grunnen til at det søkes om en avlastningsutedo.

Kunnskap om naturmiljøet i området er dokumentert. Ved området rundt hytta og den planlagte utedoen er det registrert en svært viktig lokalitet for rikmyr, Krukkimyra. Denne ble registrert av T. Hoften og T. Høitomt 30.07.2010. Utedoens plassering er ikke i denne naturtypen, og oppbygging av en avlastningsutedo kan hindre forurensning av denne rikmyra med urin og avføring. Denne rikmyra skal ikke påvirkes av avrenning fra utedoavfallshåndtering. Forvalter mener at bygg og bruk av utedo vil redusere bruken av nærliggende rikmyrsområde til toalettbesøk.

Etter §11. skal finansiering dekkes av tiltakshaver, dette inkluderer eventuell ekstra kostnad for å hindre avrenning fra utedoavfall til rikmyra. Det ligger ikke inne noen forventning til at Midtre Nordland nasjonalparkstyre skal bidra økonomisk til oppføring eller vedlikehold av utedoen.

Konklusjon

Oppføring av utedo ved Krukkistua vil i liten grad påvirke verneformålet og verneverdiene; polarsirkelen turlag gis dermed dispensasjon til oppføring av utedo ved Krukkistua på vilkår satt i (forslag til vedtak/vedtak).

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Vedlegg:

- 1 Areal for oppsett av utedo - Krukkistua - Polarsirkelen turlag

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

M106-2014 Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter

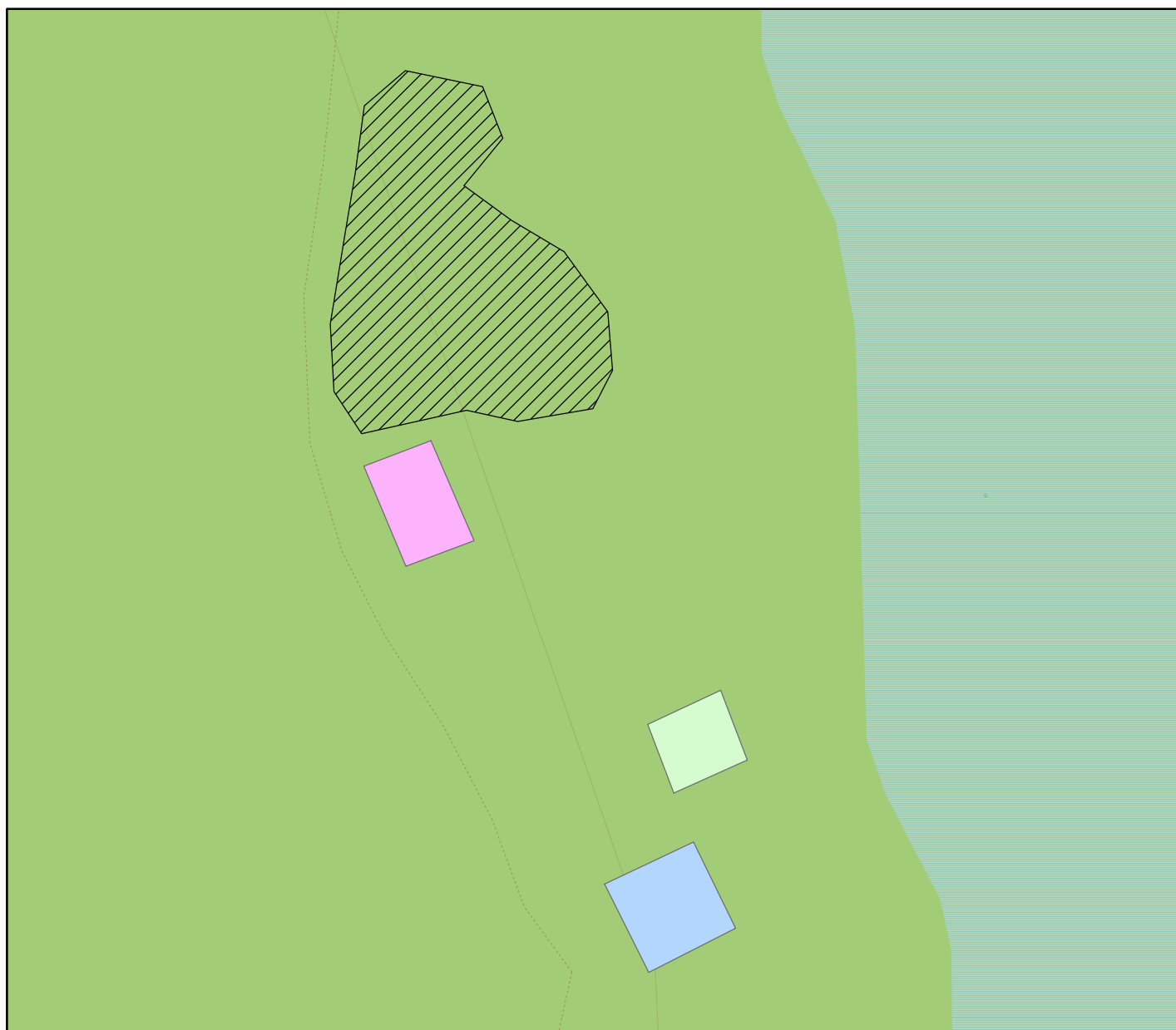
Verneforskrift for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark

Naturmangfoldloven

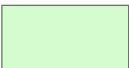

Naturtypekartlegging i verneområder på Saltfjellet 2010 – Torbjørn Høitomt

Naturbase faktaark BN00082758

Oppsett av utedo - Krukkistua - Polarsirkelen turlag

Tegnforklaring

- Krukkistua
- Sikringshytte
- Uthus
- Område for bygging av utedo

